

Bevezetés.....	2
1. Demográfiai mutatók.....	3
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása.....	3
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása.....	6
3.1. Gyermekjóléti Központ.....	6
3.2. Bölcsődék.....	14
3.3. „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona.....	17
3.4. S.O.S Krízis Alapítvány – Családok Átmeneti Otthona.....	21
3.5. Kapcsolat a jelzőrendszerrel, tagjainak tevékenysége, és tapasztalatai.....	31
3.5.1. A kerületi iskolai gyermekvédelmi munkaközösség munkája.....	31
3.5.2. Beszámoló a kerületi óvodák gyermekvédelmi munkájáról.....	34
3.5.3. Újpesti EGYMI Nevelési Tanácsadó.....	37
3.5.4. Védőnői Szolgálat.....	41
3.5.5. Családsegítő Szolgálat.....	52
4. Gyámhivatali hatáskörben végzett hatósági tevékenység.....	59
5. A felügyeleti szervek és a működést engedélyező hatóságok ellenőrzései.....	61
6. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása.....	62
7. Bűnmegelőzés, kábítószer problémával kapcsolatos tevékenység.....	63
7.1. IV. kerületi Rendőrkapitányság.....	63
7.2. Gyermek, Ifjúsági és Sport Osztály.....	65
8. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés.....	66
8.1. Napraforgó Alapítvány a Sérült Gyermekért.....	66
8.2. Drog-Stop Egyesület.....	69

Bevezetés

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei az alábbiak:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. – 5. *A korábban a Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések (védelembbe vettek száma, a védelembbe vétel okai, felülvizsgálatok eredménye, valamint az ideiglenes hatályú elhelyezések száma, okai, gyámhivatali felülvizsgálat eredménye), illetve a gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó tartalmi követelményeket a 174/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet 93. § (1) em). hatályon kívül helyezte. (Hatálytalan: 2013. I. 1-től).*
6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkori és a fiatalkori bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

1. Demográfiai mutatók

Népességi adatok

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Születés	974	1041	1057	1062	1078	1023	1043	934	953	920
Házasságkötés	629	646	617	552	578	429	445	537	460	502
Halálozás	1516	1509	1470	1814	1419	1339	1343	1308	1153	1125

A lakónépesség megoszlása

	Lakónépesség		
	Férfi	Nő	Együtt
	41191	50867	92058

Korcsoportos bontás

Korcsoport	Férfi	Nő	Együtt
0-3 éves	1984	1908	3892
4-6 éves	1561	1525	3086
7-14 éves	3471	3294	6765
15-16 éves	857	824	1681
17-18 éves	949	851	1800
19-24 éves	3344	3188	6532
Összesen	12166	11590	23756

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzübeli, természetbeni ellátások biztosítása

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult bizonyos kedvezmények igénybevételére. Ezen kedvezmények közül a gyermekétkeztetés normatív kedvezménye, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott egyszeri támogatásra való jogosultság a meghatározó.

2013. évben 1535 család, ezen belül 2041 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Kérelem elutasítására 151 esetben került sor. Az elutasítás indoka jellemzően az egy főre eső jövedelem jogszabályban meghatározott mértékének túllépése volt. A 2012. évhez viszonyítva 490 gyermekkel csökkent a támogatottak száma.

Étkeztetés

2013. évben az óvodás és iskoláskorú gyermekek közül összesen 11397 fő részesült étkeztetésben, 738.343.050.-Ft értékben. Ebből óvodás korú gyermek 3077 fő, iskoláskorú gyermek 8320 fő volt. Az óvodás korúak közül 50%-os normatív támogatásban 789 gyermek, 100%-os normatív támogatásban 682 gyermek részesült. Az iskoláskorúak közül 50%-os normatív támogatásban 1458 gyermek, 100%-os támogatásban 1204 gyermek részesült.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A képviselő-testület rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti a gyermeket, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kell rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak.

2013. évben 659 család részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban, összesen 29.320.341.-Ft összegben. Az alkalmanként megállapított támogatás összege 10.000.-Ft-tól 28.500.-Ft-ig terjedt. Kérelem elutasítására 9 alkalommal került sor.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást kérők jelentős hányada - az előző évekhez hasonlóan- a gyermek iskolai kiadásainak csökkentéséhez kértek segítséget. A kérelmek száma a beiskolázást megelőző időszakban, illetve az iskola által szervezett táborokra történő befizetések időszakában látványosan megemelkedett. A kérelmekben jellemző indokként szerepelt továbbá az élelmezés és a gyermekek ruházkodása, valamint a gyógyszerköltség. Az igénylők között továbbra is jellemzően magas a gyermeküket egyedül nevelő szülők száma. Az átmeneti segélyben részesülő, gyermekes családok szinte kivétel nélkül rendkívüli gyermekvédelmi támogatást is igényelnek megélhetési problémáik enyhítése miatt.

Átmeneti segély

Önkormányzati rendeletünk értelmében - az egyéb feltételek fennállása esetén- átmeneti segély annak a személynek nyújtható, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg

- a., egyedül élő személy esetében a nyugdíjminimum 200%-át,
- b., 2 fős család esetében a nyugdíjminimum 160%-át,
- c., 3 fős család esetében a nyugdíjminimum 130%-át,
- d., 4 fős család esetében a nyugdíjminimum 110%-át,
- e., 5 vagy ennél több fős család esetében a nyugdíjminimum 100%-át,
- f., ha a kérelmező fogyatékos személy vagy a kérelmező családjában fogyatékos személy él, továbbá, ha a kérelmező vagy házastársa, illetve élettársa időskorúak járadékában részesül, az a, e, pontokban meghatározott jövedelemhatár a nyugdíjminimum 20%-ával emelkedik.

Az átmeneti segély egyszeri összege nem lehet kevesebb 500.-Ft-nál, azonban az egy család részére évente megállapítható átmeneti segélyek együttes összege

- a) amennyiben a családban fogyatékos személy él, nem haladhatja meg a nyugdíjminimum 300%-át,

- b) amennyiben a családban, házasságban vagy élettársi kapcsolatban élő, időskorúak járadékában részesülő személy él, nem haladhatja meg a nyugdíjminimum 490%-át,
- c) a 75 évesnél fiatalabb és egyedül élő időskorúak járadékában részesülő személy esetén nem haladhatja meg a nyugdíjminimum 310%-át,
- d) az a)-c) pontban nem említett esetekben nem haladhatja meg a nyugdíjminimum 250%-át.

A fenti keretösszeget meghaladó mértékű átmeneti segélykérelem elbírálásáról a Népjóléti és Lakásügyi Bizottság döntött.

A 2013. évben 153.049.511.-Ft összegben folyósított Önkormányzatunk átmeneti segélyt 3688 személy részére. Ügyfeleink az év során több alkalommal is kérelmezheték az átmeneti segély megállapítását. A kérelmek száma 11.672 db volt. Kérelem elutasítására 635 esetben került sor. Az elutasító döntések indoka jellemzően az egy főre eső jövedelem jogszabály által meghatározott mértékének túllépése volt.

Óvodáztatási támogatás

Erre az ellátási formára 2013. évben 1.200.000.-Ft került kifizetésre 66 család részére, összesen 111 gyermekre tekintettel. Kérelem elutasítására 29 esetben került sor.

Gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás

Önkormányzati rendeletünk értelmében gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás állapítható meg azon 2011. szeptember 1. napján, vagy azt követően született, újpesti lakóhellyel rendelkező gyermek után, akinek

- a) legalább az egyik szülője a gyermek születését megelőzően egy éve folyamatosan bejelentett újpesti lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen itt is él, valamint
- b) a családjában az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a háromszorosát.

A gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás összege gyermekenként egyszeri 20.000,- forint.

2013. évben 141 család, ezen belül 148 gyermek részesült összesen 3.000.000.-Ft összegben gyermek születéséhez kapcsolódó támogatásban. Elutasításra 10 esetben került sor, melyek közül 2 esetben későn adták be a kérelmet, 8 esetben a rendeletben meghatározottakhoz képest magasabb jövedelemmel rendelkeztek a kérelmezők.

Újpesti Babaköszöntő Program

A program azon újpesti lakóhellyel rendelkező gyermekek neveléséhez kíván hozzájárulni, akik

- a) 2012. január 1. napján vagy azt követően születtek, és
- b) legalább az egyik szülőjük a gyermek születését megelőzően egy éve folyamatosan bejelentett újpesti lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen itt is él.

A támogatás formája egyszeri 12.000.-Ft értékű támogatási csomag, amely gyermekruházatot, babaápolási szereket és más a gyermek gondozását segítő tárgyakat tartalmaz.

2013-ban 625 család, 632 gyermeke részesült ajándékcsomagban, összesen 7.584.000.-Ft értékben.

A szociális ellátás területén, ellátási formától függetlenül, évről évre megegyeznek a támogatást kiváltó okok. Visszatérő probléma a munkanélküliség, az alacsony jövedelem, a lakhatással összefüggő hátralék, az időszakos, vagy tartós pénzhiány. Több esetben a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás iránti kérelmek háttérében, a kifizetetlen számlák rendezésére tett kísérlet húzódik meg.

A tartósan beteg gyermekkel kapcsolatos többletkiadást, vagy az időszakosan jelentkező, esetleg több családtagot érintő gyógyszerköltséget képtelenek önerőből rendezni.

Általános tapasztalat, hogy a kérelmezők a különböző támogatási formákat jellegüktől függetlenül, mint rendszeres bevételt kezelik. Az egyes eseti ellátásokat is havi rendszerességgel igénylik. A segélyek egyes családok esetében kizárólagos bevételi forrást jelentenek, mely a megélhetésüket nem biztosítja. A különböző állami és önkormányzati ellátások, támogatások bizonyos esetekben jelentős összegként jelennek meg, de csak hozzájárulást jelenthetnek az alacsonyabb keresettel rendelkező családok részére.

Szemponatok a gyermekvédelmi rendszer éves működésének értékeléséhez

A Gyermekjóléti Központ és a Szociális Osztály kapcsolata nem tekinthető rendszeresnek, mely az egységek feladatellátásának különbözőségéből adódik. A Szociális Osztály döntően nagykorú ügyfelekkel foglalkozik, és anyagi problémák oldásában igyekszik segítséget nyújtani. Azonban előfordulhat a fentiekben túlmutató probléma is egyedi esetekben, melynek megoldásában a jelzőrendszer valamelyik résztvevőjének közreműködése szükséges. Ezekben az esetekben kölcsönös a kapcsolatfelvétel, mely egy adott ügy hatékony megoldására irányul.

Rendszeres a munkakapcsolat a Családsegítő Szolgálat és a Szociális Osztály között. Szoros az együttműködés a két egység között.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Az Önkormányzat a gyermekek védelmét az alább felsorolt, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások keretében biztosítja:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás keretében gyermekjóléti központot működtet,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása körében bölcsődét üzemeltet,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermekek átmeneti otthonát működtet és családok átmeneti otthonában történő elhelyezését biztosítja.

3.1. Gyermekjóléti Központ

A Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Szociális Intézményének Gyermekjóléti Központja az 1997. évi XXXI. tv. (a gyermekek védelméről és a gyámügyi

igazgatásról) értelmében, 1997. decemberben a Családsegítő Szolgálaton belül kezdte meg munkáját. A Szolgálat 1998. július 1-jétől az Újpest SZI önálló szakfeladataként működik.

A Gyermekjóléti Szolgálat 1999. január 1-jétől a hét minden munkanapján fogadja a segítséget, tanácsot kérő ügyfeleket, illetve ez időtartam alatt ad telefonon információkat a nehéz élethelyzetek megoldására. A szolgálat stábjának tagjai rendelkeznek az előírt szakképzettséggel, szakmai- és élettapasztalatuk, valamint személyes adottságaik révén kompetensen képesek eleget tenni feladataiknak.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Személyi feltételek, létszám 2013. december 31-én

1 fő csoportvezető

10 fő általános családgondozó

1 fő kórházi szociális munkás

3 fő utcai szociális munkás

2 fő fejlesztőpedagógiai tanácsadó

3 fő családgondozó asszisztens

2 fő pszichológus (1 vállalkozói szerződéssel, a Családsegítő Szolgálattal közös ügyeleti időben; 1 részmunkaidőben, heti 30 órában az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonával osztott munkaidőben)

1 fő jogász vállalkozói szerződéssel, a Családsegítő Szolgálattal közös ügyeleti időben (Feltöltetlen státusz a Gyermekjóléti Központnál: 1 fő határozatlan idejű.)

A jogszabály által meghatározott, kötelezően ellátandó feladatok

A Gyermekjóléti Központ a Gyermekvédelmi törvény értelmében szolgáltatási, szervezési és gondozási feladatot lát el. Ezen belül a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését¹. Ennek érdekében családgondozást és utógondozást biztosít, továbbá ellátja a válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatását, a jelzőrendszer működtetését.

I. Szervezés

- A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, azaz a gyermekekkel kapcsolatban lévő intézmények, emberek információs hálózatának kialakítása
- Esetkonferencia tartása a jogszabályban meghatározott intézmények közreműködésével

¹ Vö.: 1997. évi XXXI. törvény

- Helyi kulturális, szabadidős programokat szervező intézményekkel, civil szervezetekkel való együttműködés

II. Szolgáltatás

A családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése.

Ezen belül:

- Fejlesztőpedagógus segítségével fejlesztés, korrepetálás
- Pszichológiai tanácsadás
- Jogi tanácsadás
- Szabadidős programok szervezése, vezetése
- Speciális szolgáltatások: utcai szociális munka, kórházi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, készenléti szolgálat
- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése.

III. Gondozás

- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- Családgondozás és utógondozás ellátása,
- Információnyújtás, tanácsadás, segítő beszélgetés
- Felkérésre környezettanulmány készítése
- Hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás
- Közvetítés más szolgáltató felé

A családgondozás, mint alaptevékenység a családgondozó által végzett azon tevékenységek összessége, amely önkéntes, vagy hatóság általi együttműködésre kötelezés alapján a család életvitelének folyamatos követésére irányul. A tevékenység végzése során magában foglalja az ügyféllel és környezetével való folyamatos kapcsolattartást (az intézményben, családlátogatás keretében, más helyszínen), a segítő beszélgetéseket, ügyintézés, a segítő kapcsolat kiszélesítését más szakember (pszichológus, jogász, fejlesztőpedagógus) bevonásával, kapcsolattartást más szervvel, intézménnyel.

Minden esetben nagyfokú adminisztrációs kötelezettséget ír elő a Gyermekvédelmi törvény, amely a gyermekeink védelmében adatlapok kitöltését teszi kötelezővé, amelyeket elektronikus és nyomtatott formában kötelező tárolni és továbbítani. Valamint a Központi Elektronikus Nyilvántartási Rendszer (KENYSZI) adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő, mely napi forgalmi, tevékenység adminisztrációt, lejelentést foglal magában. Ennek elmulasztása finanszírozási- és jogkövetkezményt von maga után.

A családgondozás kimenetele több változótól függ. Jelenleg elmondható, hogy az összetett feladatok kapcsán az esetek családgondozása alapvetően 1-1,5 éves intervallumot is felölel, egyes speciális esetekben ezt meghaladja.

A meglévő esetek nagy számban hatósági (gyámhivatal, rendőrség, pártfogói felügyelet stb.) megkeresésre indult. Ilyen esetben a hatósági határidők is kötik a családgondozói munkát, s ez fokozza a terheltséget.

A családgondozók mellett fejlesztőpedagógiai tanácsadók, pszichológusok és jogász is dolgozik intézményben. A fejlesztőpedagógiai tanácsadók, pszichológusok nagyon nehéz körülmények közt végzik munkájukat, mivel az intézményben nincs megfelelő, elegendő helyiség a számukra és nagyon szűkös az eszközkészletük (fejlesztő eszközök, szűrésre, mérésre alkalmazott eszközök). Somogyi Dániel rész munkaidőben lát el pszichológiai

tanácsadói feladatokat heti 15 órában a Családsegítő Szolgálat és a Gyermekjóléti Központ ügyfelei számára 2/3 - 1/3 arányban. Így a Gyermekjóléti Központ ügyfeleit heti 5 órában tudja fogadni. Dr. Váczi Judit szintén rész munkaidőben lát el jogi tanácsadói feladatokat, a Családsegítő Szolgálattól és a Gyermekjóléti Központtól egyaránt fogadja az ügyfeleket.

A Gyermekjóléti Központ egyik fontos feladata a prevenciós jellegű szabadidős programok szervezése. Tartósan, immár két éve részt veszünk az Önkormányzati szabadidős programok megszervezésében a Foci-kupa, az Egészségnap stb. által. A nyári tábor az Önkormányzat pályázatán támogatást nyert, így ez a szabadidős tevékenység jelentős támogatással valósulhatott meg.

Speciális szolgáltatásaink:

Utcai szociális munka

Az utcai szociális munkások feladata, hogy azokkal a gyermekekkel felvegyék a kapcsolatot, akik szabadidejük jelentős részét az utcán töltik.

Csoportfoglalkozásokat a Rózsa utcai klubban tartottak, melyek hetente 3, majd júliustól hetente 4 alkalommal nyújtottak lehetőséget a szabadidő hasznos eltöltésére, ezzel nagy szerepet töltöttek be az elsődleges prevencióban. Emellett az év első felében 2 hetente az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonában kézműves foglalkozást tartottak az utcai szociális munkások.

A megelőzésben betöltött helyüket kellene tovább erősíteni, ezért célszerű lenne, hogy utcai szociális munkások részt vegyenek a K.I.A.B.Á.L. - Bűn- és áldozattá válást megelőző valamint drogprevenciós társasjáték vezető képzésén (tanulmányi szerződéssel). A cél, hogy Újpesten is elinduljon egy komplex bűnmegelőzési program a kerületi iskolák, a Rendőrkapitányság és Központunk közös munkája révén.

„Ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatására”² sajnos kevés az idő, a szolgáltatást ez irányban lehetne még fejleszteni, s e területen is erősíteni az együttműködést a BRFK IV. kerületi Kapitányságával.

Kórházi szociális munka

A kórházi szociális munkás feladata, hogy segítse a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a szociális válsághelyzetben lévő anyát és gyermekét, gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén intézkedjen.

A kórházi szociális munkát végző családgondozó, nem lévén a kerületben gyermekkórház, ugyanazt a munkát végzi, mint az általános gyermekvédelmi munkát végző családgondozók, de kizárólagosan ő fogadja az egészségügyi intézményekből érkező jelzéseket, valamint feladata, hogy a budapesti gyermekkórházak szociális munkásaival tartsa a kapcsolatot.

A változó társadalmi környezet és igények miatt, ezen a területen változásra volt szükség. A kórházi szociális munkásnak rendszeres kapcsolatot kell tartani az Újpesti Gyermek Járóbeteg Szakrendelővel, szakrendelőben lévő ügyelettel, valamint szorosabbra kellett fűznie a kapcsolatot a Védőnői Szolgálattal, valamint a gyermek háziiorvosi rendelőkkel (rendszeres kapcsolattartás a jobb együttműködés érdekében).

Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszín biztosítása,

² 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 7/A §

konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása, továbbá az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása, melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük a megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása.

Erre a szolgáltatásra egyre nagyobb az igény, viszont szabad kapacitás hiányában jelenleg korlátozottan tudunk több kapcsolattartási ügyet vállalni. Jelenleg két mediátori végzettséggel (ebből 1 fő családsegítő szolgálati munkatárs) rendelkező, valamint három fő mediátorképesítés nélkül végzi ezt a munkát. A jogszabályi változások miatt szükséges lenne további munkatársak akkreditált mediátorképzésben való részvétele, valamint a szolgáltatás bővítése.

Készenléti Szolgálat

A Készenléti Szolgálat célja a Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. Ezt a feladatot a Gyermekjóléti Központ családgondozói látják el heti váltásban. Évente átlagosan 4 hetet teljesít egy családgondozó.

Intézményünk a Gyermekjóléti Központ bázisintézményén kívül még egy telephelyet működtet a Rózsa u. 8. szám alatt. A **Rózsa utcában** az utcai szociális munkások heti rendszerességgel 4 napon tartanak „Utca Klub” foglalkozásokat, a konduktor egy alkalommal baba-mama klubot.

Tárgyi feltételek, technikai felszereltség

Számítógépek száma a jelenlegi létszámhoz, valamint az adminisztratív követelményekhez képest viszonyítva igen alacsony. Jelenleg 6 db működő számítógép és 2 db működő nyomtató áll rendelkezésünkre, valamint a munkaszobák számítógépei vannak rákötve a fénymásoló gépre. (Az adminisztrációs munka javítása, a napi lejelentések, illetve a törvényi kötelezettségek teljesítése érdekében több számítógépre lenne szükségünk. A megbeszélések, az esetkonferenciák, valamint a jelzőrendszeri megbeszéléseken és konferenciákon való hivatalos feljegyzés valamint jegyzőkönyv vezetési kötelezettség miatt indokolt lenne 1 db laptop beszerzése a Gyermekjóléti Központ számára.)

A 2011. évi CVI. törvénynek, valamint a hozzá kapcsolódó végrehajtási rendelet módosításainak értelmében 2011. július 27-ével, illetve 2012. január 1-jével módosultak a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) egyes rendelkezései megváltoztak. Annak érdekében, hogy a gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelmi szakellátások vonatkozásában is rendelkezésre álljon egy, a szolgáltatások igénybevétele és finanszírozása szempontjából releváns, naprakész, országosan egységes információs bázis, a módosítás a személyes gondoskodásban részesülő személyek elektronikus, valamint TAJ alapú nyilvántartásának bevezetését irányozta, illetve írta elő a gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelmi szakellátások esetében is.

A fenti jogszabályváltozás miatt Központunk számítógépes állományát sürgősen bővíteni, fejleszteni, korszerűsíteni kellene, tekintettel arra, hogy 2012. július 1-től a napi lejelentések teljesítésének normatív finanszírozási és jogkövetkezménye van. Fejlesztést az egyre növekvő adminisztrációs követelmények, valamint az egy főre jutó magas esetszám, gondozotti létszám is indokoltá teszi.

2013. január 1-től 2013. december 31-ig a Gyermekjóléti Központnál megforduló összes nyilvántartásba vett gondozottak adatai (halmozott adatok):

	2011	2012	2013
Kliens/gyermek összesen	5348	5722	5369
Családok száma összesen	3777	4041	3733
2013-ban újonnan regisztrált gyermekek száma	573	949	841
Válsághelyzetben lévő várandós anyát	33	23	19

2013. január 1-től 2013. december 31-ig a Gyermekjóléti Központnál aktív gondozásban részesülők adatai

Kliens/gyermek összesen	1607
Családok száma összesen	1083
2013-ban újonnan regisztrált gyermekek száma	841
Válsághelyzetben lévő várandós anyát	19

Statisztikai adatok általános- és a kórházi szociális munkában 2013. december 31-én

	2011	2012	2013
Gondozott gyermekek száma	652	766	691
Gondozott gyermekek családjainak a száma	466	569	499
Alapellátásban gondozott gyermekek száma	350	591	520
Alapellátásban gondozott gyermekek családjainak a száma	252	444	390
Védelemben vett gyermekek száma	113	71	59
Védelemben vett gyermekek családjainak a száma	77	50	39
Átmeneti gondozott gyermekek száma	5	42	12
Átmeneti gondozott gyermekek családjainak a száma	3	27	8
Szakellátásban élő gyermekek száma	100	100	90
Szakellátásban élő gyermekek családjainak a száma	52	71	57
Utógondozott gyermekek száma	0	4	10
Utógondozott gyermekek családjainak a száma	0	4	5

A családgondozók leterheltsége magas, hasonlóan az előző év időszakához képest. A jogszabályban meghatározottak szerint 1 fő családgondozó esetében a gondozotti létszám nem haladhatja meg a 45 gyermeket, illetve a 25 családot. Azonban jelenleg az 1 fő családgondozóra jutó esetek száma átlagosan 58 gyermek/hónap (1,28-szorosa a törvény által megengedettnek), illetve 40 család/hónap (1,6-szorosa a törvény által megengedettnek).

A Gyermekjóléti Központnál gondozott kliensek főbb problémátípusai 2013. január 1-től 2013. december 31-ig (halmozott adat)

Probléma típus	Esetszám 2010. 01. 1- től 12. 31-ig	Esetszám 2011. 01. 1- től 12. 31-ig	Esetszám 2012. 01. 1- től 12. 31-ig	Esetszám 2013. 01. 1- től 12. 31-ig

Gyermeknevelési problémák	1846	1942	2077	2165
Gyermekek különféle magatartási, pszichológiai és teljesítményzavar, beilleszkedési nehézségei	1856	2036	2178	2516
Családi konfliktusok	1337	1234	1320	1227
Szülők, család életviteléből fakadó konfliktusok, problémák,	1002	1356	1480	1355
Tankötelezettség mulasztás	876	1195	1054	911
Anyagi nehézségek	922	1127	1164	1077
Lakhatási nehézségek	818	884	903	904
Szülői elhanyagolás	357	449	585	572
Családon belüli bántalmazás	247	216	166	177

Intézkedések és tevékenységek a Gyermekjóléti Központ munkájában 2013. január 1-től 2013. december 31-ig (halmozott adat)

Intézkedések és tevékenységek tartalma	Esetszám 2010. 01. 1-től 12. 31-ig	Esetszám 2011. 01. 1-től 12. 31-ig	Esetszám 2012. 01. 1-től 12. 31-ig	Esetszám 2013. 01. 1-től 12. 31-ig
Információnyújtás	2985	3127	4055	3690
Segítségnyújtás hivatalos ügyek intézésében	995	1244	889	905
Tanácsadás és segítő beszélgetés	3553	3961	4559	4705
Alapellátásba vétel	251	339	523	480
Új védelembe vételi tárgyalás	96	98	103	65
Újonnan védelembe vettek száma	58	57	65	23
Javaslat ideiglenes hatályú elhelyezésre	35	35	22	11
Szakellátásba kerültek száma	23	16	14	18
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés	9	4	2	4
Esetmegbeszélés	175	257	470	703
Esetkonferencia	14	37	39	30
Szolgáltatás nyújtása helyben (telefonálási lehetőség, fénymásolás stb.)	51	74	275	314
Szolgáltatás közvetítése intézményen belül (Jogi, pszichológiai és fejlesztő pedagógiai tanácsadás)	147	162	254	270

Szolgáltatás/alkalom a Gyermekjóléti Központ munkájában 2013. január 1-től 2013. december 31-ig (halmozott adat)

Intézkedések és tevékenységek tartalma	Esetszám 2010. 01. 1-től 12. 31-ig	Esetszám 2011. 01. 1-től 12. 31-ig	Esetszám 2012. 01. 1-től 12. 31-ig	Esetszám 2013. 01. 1-től 12. 31-ig
Fénymásolás	130	94	136	180

Telefonálási lehetőség biztosítása	96	88	139	180
Pszichológiai tanácsadás	226	447	447	474
Fejlesztő pedagógiai tanácsadás	863	863	1791	1310
Szabadidős tevékenység	20	9	16	36

Az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonában az idei évben **23** újpesti illetékességű gyermek elhelyezése történt meg.

Statisztikai adatok az utcai szociális munkában

A 2013. évet két utcai szociális munkás kollégával kezdték meg, majd márciustól 3 főre bővült a létszámuk. A Rózsa u. 8. szám alatti telephelyen folytattak klubfoglalkozásokat heti rendszerességgel a hét 4 munkanapján. 2013-ban **169** foglalkozáson **1877** gyermekkel foglalkoztak. Szervezett program klubon kívül **22** alkalommal voltak. Kéthetente csütörtökön „utcáztak” a kollégák. Ilyenkor az utcán csellengő gyerekeket igyekeznek felkutatni, s számukra értelmes szabadidő eltöltési alternatívát felajánlani.

Kéthetente csütörtökönként (váltásban az „utcázással”) kézműves foglalkozásokat is tartottak.

Kapcsolattartási ügyelet

A Gyermekjóléti Központban 2013. január 1-től 2013. december 31-ig kapcsolatügyeletet igénybe vevő családok száma: 14 család.

A szolgáltatást igénybe vevő családok száma (2013. december 31-i adat): 8 család.

A szolgáltatásnyújtásban résztvevő munkatársak száma: 6 fő.

Készenléti Szolgálat

2013. január 1-től 2013. december 31. között érkezett krízishívások száma: 3 db.

Egy családgondozóra éves szinten átlagosan 4 hét készenléti szolgálat jut.

Ellenőrzések

2013-ban ISO audit keretén belül ellenőrizték a Gyermekjóléti Központot és mindent rendben találtak.

Szabadidős, prevenciós feladatok

A központ látókörébe került gyermekek 2013. évében **36** alkalommal vettek részt szabadidős programokon. Szerveztek kirándulást, több alkalommal vehettek részt felajánlás útján mozi látogatásokon, valamint a szezonális ünnepeket (farsang, húsvét, gyermeknap) tartották meg a gyerekek számára. 2013-ban két nyári tábor megszervezésére, lebonyolítására vállalkoztak.

A kemencei tábor 2013. június 17-22. között valósult meg az önkormányzat pályázatának köszönhetően. Ezen a táborozás alkalmával **19** halmozottan hátrányos helyzetű, speciális nevelési igényű gyermek számára tudtak „nyaralási” lehetőséget biztosítani.

A velencei tábor 2013. július 29. és augusztus 3. között valósult meg. Ezen táborozás alkalmával **17** halmozottan hátrányos helyzetű, speciális nevelési igényű gyermek számára biztosítottak „nyaralási” lehetőséget. A tábor az önkormányzat pályázatának és a Tiszta Formák Alapítvány támogatásának köszönhetően valósulhat meg.

Szakmai programok, együttműködések

Jelzőrendszeri tanácskozások az éves kötelező 6 alkalommal valósultak meg, melyre a jelzőrendszer minden tagját meghívták. A jogszabály által előírt márciusi jelzőrendszeri konferenciát is sikeresen megtartották. Módszertani 2013-ban 1 alkalommal volt.

Továbbképzések

2013-ban eddig 9 fő vett részt képzésen.

Hallgatók fogadása szakmai gyakorlatra

Intézményünk nyitott arra, hogy szociális szakirányú (közép vagy felsőfokú) képzésben részesülő hallgatókat fogadjon. Az idei évben eddig 6 hallgatót fogadtunk szakmai gyakorlaton, valamint 8 hallgatót egyszeri monitorozáson.

A működés törvényessége

2009. februárban a Közép-Magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala a XVIII. kerületi Csibész Módszertani Gyermekjóléti Központ munkatársaival tartott ellenőrzést nálunk. Az ellenőrzés során adminisztrációs hibákat találtak, melyekre miután felhívták figyelmünket, javítottunk. Megjegyezték ugyanakkor, hogy 3 új családgondozó felvétele szükséges lenne az ellátotti számok alapján. Más, jogszabályi előírásoktól való eltérést nem jeleztek.

A Gyermekjóléti Központ kapacitás mutatói

Gyermekjóléti Központok számára kötelezően előírt	Újpest SZI Gyermekjóléti Központban jelenleg engedélyezett státuszállománya)	Újpest lakosságszáma 101.141 fő alapján indokolt létszámminimum normái – 2012-es lakosságszám adatai alapján
<i>intézményvezető/szakmai egységvezető</i>	1 fő	1 fő
<i>családgondozó (ált. szolgáltatás)</i> - gondozotti létszám: 45 gyermek vagy 25 család	11 státusz (feltöltve 10 fő)	12,6 ~ 13 fő
- utcai, lakótelepi szoc. munka	3 fő	5 fő
- kapcsolattartási ügyelet	4 fő/ heti váltásban (családgondozói munkakörben alkalmazott)	5 fő/heti 10 óra
- kórházi szoc. munka	1 fő	2,5 fő
- gyógyped. vagy fejl. pedagógiai tanácsadó	heti 30 óra 2 fő főállású (feltöltve 1 fő)	heti 50 óra
- pszichológiai tanácsadó	1 fő heti 30 óra	1 fő heti 38 óra
- jogász tanácsadó	heti 10 óra	heti 25 óra
- családgondozó asszisztens	3 fő	5 fő
Összesen:	22 fő (20 fő feltöltve)	28 fő

A fentiek alapján látható, hogy munkaerőhiánnyal **(-6 fő)** dolgozik a Gyermekjóléti Központ. A családgondozók, a családgondozó asszisztensek és az utcai szociálismunkások létszáma fejlesztésre szorulna.

3.2. Bölcsődék

A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-3 éves korosztály adataira.

A Védőnői Szolgálat 2013. 12. 31. adatai alapján 2707 fő 0-3 éves korú gyermek él kerületünkben. A korosztály csökkenése folyamatos, 2012 évhez viszonyítva 82 fővel kevesebb kisgyermek él Újpesten az alábbi megoszlásban.

0-12 hó: **905**

12-36 hó: **1802**

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

Étkezési kedvezményben részesülők száma: **128 fő.**

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, ezáltal **ingyenesen étkező**
gyermekek száma : **57 fő**
- 50%-os étkezési kedvezményben részesülő gyermekek
tartós beteg gyermekek száma: **26 fő**
3 vagy több gyermekes családban nevelkedő száma: **45 fő**

A bölcsődei gondozási díj mértéke 2013-ban változatlan maradt, napi 500 Ft. Az önkormányzat a Gyvt-ben és a helyi Önkormányzati rendelet értelmében, a meghatározott egy főre eső jövedelem esetén fizetési kedvezményt biztosít.

Gondozási díjkedvezményben részesülők száma: **542 fő.** (*2013.12.31-i adatok)

A beíratottak **81%**-a különböző mértékű kedvezményre jogosult:

Gyvt. értelmében	100% kedvezmény: 109 fő
Önkormányzati Rendelet értelmében a jövedelem alapján megállapított:	
	20% kedvezmény: 14 fő
	40% kedvezmény: 26 fő
	60% kedvezmény: 31 fő
	80% kedvezmény: 52 fő
	100% kedvezmény: 310 fő

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

2013-ben az Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Intézménye 9 részlegében **778** kisgyermeknek nyújtottunk napközbeni ellátást. A bölcsődei férőhelyek iránti igény folyamatos.

Újpesten a napközbeni kisgyermekellátást azok a szülők, családok vehetik igénybe, akik munkát végeznek, vagy egyéb okok miatt gyermekük napközbeni ellátását nem tudják biztosítani.

A napközbeni kisgyermekellátás iránti igényt, (egyes esetekben: **2013-ben összesen 18 fő**) gyermek elhelyezését nem a törvényes gondviselő, hanem a Gyermekjóléti Központ, Gyámhatóság, Védőnői Szolgálat, vagy a gyermekorvos kezdeményezte. A kért elhelyezések, illetve a veszélyeztetettség okai az esetek többségében egyediek, összetettek, változatosak voltak.

A szülők leginkább GYED lejártaát követően kérték gyermekeik bölcsődei elhelyezését.

- Gyes melletti munkavállalás lehetőségével az anyák, családok élnek.
- Az édesanyák munkájuk, beosztásuk, vagy munkahelyük féltése okán a gyakorta munkavállalás mellett döntenek,
- Egyre gyakoribb, hogy ellátási igény nyújtanak be a családok a testvér gyermek megszületését követően, azért mert a szülői feladatok megnövekedése olyan teher az édesanya számára, amihez segítségre van szüksége,

A kerületi bölcsődékben 1 év körüli gyermekek száma elenyésző, a 2 éves gyermekek felvétele a jellemző.

A két év alatti gyermekek elhelyezésére a nevelési év elején (szeptember-október hónapban) van lehetőség. A nevelési év folyamán két éves kor alatti gyermekek ellátását akkor biztosíthatjuk, ha a csoportlétszám nem haladja meg a 12 főt. További 13-14-dik gyermek csak akkor kaphat férőhelyet, ha a csoport valamennyi gyermeke és a felvételre váró gyermek

is betöltötte a második életévét. A szabályozás következtében így, sajnálatosan gyakran előfordult az évben, hogy bár van üres bölcsődei férőhely, még sem tudjuk az ellátást igénylő családokat segíteni, az anya munkaerő piaci visszatérését lehetővé tenni.

A gyermekek egy, kettő, ritkán három évet töltenek intézményeinkben.

A szeptemberben felvehető gyermekek számát mindig az óvodába menő gyermekek száma határozza meg.

2013-ben **82** fővel csökkent születések száma, ez a csökkenés az ellátott korosztály számában, tükröződik a bölcsődei férőhely igényekben is.

2013-ban valamennyi szeptembertől ellátást igénylő család gyermekének bölcsődei ellátását tudtunk biztosítani.

Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:

Védelembe vettek száma: 7 fő

A védelembe vétel okai:

- Rossz szociális körülmények, lakhatási problémák,
- gyermekelhelyezés

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai (gyermekvédelmi rendszer éves működésének értékelése):

A Gyermekjóléti Központ munkatársaival a gyermekek segítése érdekében a bölcsődei részlegvezetők, szükség esetén az Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Intézményének vezetője vette fel a kapcsolatot. Bölcsődei részlegenként 1-2 esetben a Központ munkatársai kezdeményezték az együttműködést. Leginkább a pedagógiai szakvélemények megkérése a kapcsolat tartalma.

A jelzőrendszer tagjai közül a védőnőkkel, orvosokkal folyamatos a kapcsolattartásunk. Egyes bölcsődei részlegekben a védőnőkkel történő együttműködés partneri, rendszeres, tartalommal töltött. De jellemző a kapcsolat hiánya is. A jelzőrendszer más tagjaival (rendőrség, gyámhivatal, szociális osztály,) a kapcsolattartás eseti, az aktuális probléma kezelése érdekében jön létre. Az óvodákkal valamennyi bölcsődei részleg folyamatos együttműködő partneri, szakmai kapcsolatot tart fenn.

A jelzési kötelezettség tekintetében a bölcsődei részlegek munkatársai nem találkoztak akadályoztatással, de továbbra is elő fordul, hogy kapcsolat felvételnél derül ki, hogy a rendszerben már segítséget, ellátást kap az adott gyermek, család.

A jelzőrendszeren belüli együttműködés eseti, a folyamatok menetébe a bölcsődei szakemberek részvétele, bevonása megtörténik. A bölcsődei ellátottakat érintő esetekben munkatársaink információt legtöbb esetben csak saját kezdeményezésre kapnak. Az esetek lezárásáról, vagy adott helyzetről ritkán kapnak információt, visszajelzést.

A saját kompetencián belüli gyermekvédelmi feladatokat problémamentesen, eredményesen látják el bölcsődei szakemberek. Az adaptációt megelőzően a kisgyermeknevelők családlátogatást kezdeményeznek, amely a kapcsolatépítés mellett, lehetőséget biztosít a szülő számára, hogy nehézségeit feltárják, és segítséget kérhessenek. Munkatársaink kisgyermek ellátás folyamatában ismerik meg a családokat, a családok helyzetét és a felmerülő nehézségeket.

Kerületben a bölcsődés gyermekek szociális életkörülményei a munkatársak tapasztalatai szerint változatos:

- A szülők átlagos vagy alacsony jövedelemmel rendelkeznek.
- A Rendszeres Gyermekvédelmi Kedvezményben részesülők száma továbbra is magas.

- A gyermeküket egyedül nevelők száma növekvő.
- Gyakori, hogy a szülő pár egyike munkanélküli vagy munkát kereső.
- A gyermekek egy másik része szociálisan jó, optimális, vagy megfelelő körülmények között él.
- Hátrányos helyzetű gyermekek elenyésző számban látogatják a bölcsődéket, de egyre több olyan gyermek kap bölcsődei ellátást, akinek a családja szegénységben, rossz lakás és jövedelmi viszonyok között él.

Egy-egy esetben az életkörülmények, szociális körülmények romlása befolyásolta a gyermekek fejlődését, nevelését, de a bölcsődei ellátás igénybe vételével a gyermek helyzete megváltoztatható volt. Fejlődésének zavartalanságát, a szülői feladat ellátását, a családban nevelést, a bölcsődei elhelyezés segítette. Ezen a területen a legfontosabb a gyermekorvosok, a védőnők és a bölcsődei szakemberek együttműködése annak érdekében, hogy a nehézségekkel küzdő családok, a bölcsődei alapellátásban mielőbb bekerülhessenek.

A bölcsődei részlegvezetők, kisgyermeknevelők a Gyermekjóléti Központ által szervezett éves tanácskozásokon, tájékoztatón, beszélgetésen 2013-ban 5 alkalommal vettek részt. A találkozásokat értékes kapcsolati elemként értékelték. A jelzőrendszer területeinek, működésének, tevékenységének, vagy problémáinak megismerése a hatékony együttműködést segíti.

Hatékonyabbá tenné a bölcsődei gyermekvédelmi tevékenységet, az információk, érintettek közötti folyamatos, rendszeres átadása. Segítené az intézmények együttműködését, ha a gyermekvédelmi alapellátást több szintéren igénybevevő gyermekek aktuális helyzetét ezen intézmények kölcsönösen, és rendszeresen megosztanák egymással.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

Nagyon fontos, hogy a gyermekek és családjaik problémáikhoz időben segítséget kapjanak. Újpesten a jól működő szolgáltatások összehangolásával, közös szemlélettel, rendszeres és tartalmas együttműködéssel a hatékony, preventív rendszer működtethető.

3.3. „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona

A Gyermekek Átmeneti Otthonát az 1997. évi XXXI. tv. (Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) szerint Újpest Önkormányzata hozta létre olyan családban élő 0 – 18 éves korú gyermekek befogadására teljes körű ellátással, aki nevelése átmenetileg valamilyen ok miatt családon belül nem megoldható, illetve átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradtak vagy veszélyeztetett élethelyzetben vannak.

Az Otthon segítséget nyújt – a gyermekjóléti központtal együttműködve – a gyermek családjába történő visszatéréséhez.

Az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona egységes szakmai irányítás mellett két gyermekcsoporttal működik.

- 0 – 7 éves korú gyermekek ellátása I. csoport – 12 fő
- 7 – 18 éves korú gyermekek ellátása II. csoport – 12 fő

Az Otthon működésének jogi háttere

- 1997.évi XXXI. tv. (Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról)
- 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a gyámhatóságról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról)
- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Képviselőtestületének 10/2002. sz. rendelete a gyermekjóléti alapellátások igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról
- Személyi térítési díj: Budapest Főváros IV. kerület Újpest Képviselőtestületének 23/2010. (VIII.23.) Önkormányzati rendelete.

Személyi feltételek

Az átmeneti otthon személyi feltételei a jogszabályban előírtaknak megfelelnek.

A két csoport – 12-12 gyermek – összesen 24 gyermek ellátását 13 felnőtt látja el megfelelően a 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletnek.

- 1 fő otthonvezető
 - 1 fő pszichológiai tanácsadó (heti 10 órában)
 - 1 fő családgondozó – gyermekvédelmi asszisztens (heti 20-20 órában)
 - 1 fő gyermekvédelmi asszisztens (heti 40 órában)
- I. csoport
 - 1 fő nevelő
 - 3 fő gyermekfelügyelő
- II. csoport
 - 1 fő nevelő
 - 3 fő gyermekfelügyelő

Megbízásos jogviszonyban dolgozik:

- 1 fő kézműves szakkörvezető
- 1 fő házi gyermekorvos
- 1 fő takarítónő

2013. évben munkaerő fluktuáció nagy volt Intézményünkben, a távozott dolgozók pótlása nehézségekbe ütközött, jelenleg is 3 státusz feltöltése folyamatban van. Az átmeneti otthonban dolgozók valamennyien rendelkeznek az előírt szakképesítéssel. Személyi feltételeink megfelelnek a törvényi kötelezettségnek, az előírt létszámmal dolgozunk.

Tárgyi feltételek

Tárgyi felszereltségük bizonyos színvonalromlás ellenére megfelelő. Sokat foglalkoznak a bútorok javításával, a műszaki cikkek megóvásával, és a tisztasággal. A 2013-as évben a bojlerok javításával több alkalommal foglalkoztak.

Az 2 db számítógép mellé kaptak egy jó állapotban lévő számítógépet is, elsősorban a megnövekedett adminisztratív jelentési kötelezettség teljesítésére (TEVAMIN rendszer).

Szőnyegek és étkezésük szorulnak cserére és több textiláru cseréje szükséges.

Szakmai, tartalmi munkánk:

Az elmúlt évekhez hasonlóan a 2013-es évben is fő feladatunknak tekintették a

- tartalmi munka színvonalának emelését
- a szabadidős tevékenységek és
- a gondozói munka minőségének emelését, valamint
- a családgondozói feladatok maximális teljesítését.

A 2013-es évben is nagyon sok szabadidős programot szerveztek:

Ilyen pl.: Hajógyári sziget – játszótér
Szűnyog sziget
Séta a Városligetben
Római part - Aquincum
Ügyességi versenyek
Séta a Margit-szigetre
Sportnapok
Séta a közeli parkban, rajz készítése a padokon
Gellért-hegy, Citadella megtekintése
Klubdélután. Téma: Iskolakezdés
Klubdélután. Téma: Viselkedési, magatartási szabályok
Séta a környéken, falevelek gyűjtése
Teadélután. Téma: közelgő ünnepek, kinek - mit jelentenek
Őszi díszek, rajzok készítése
Ünnepségekre való készülődés – Mikulásnap és Karácsonyi Ünnepek

E programokon felül egy tábor szervezését és bonyolítását is végrehajtották Velencén.

A gyermekek átmeneti otthonának szakmai kapcsolatrendszere

- a szülőkkel való kapcsolat az elmúlt években tartalmasabbá vált
- az iskolák, óvodák gyermekvédelmi felelőseivel, osztályfőnökeivel a kapcsolat folyamatos
- a IV., a XV. és a XVI. kerület gyermekjóléti központjaival kapcsolatunk kiegyensúlyozott és tartalmas volt 2013. májusig, majd a nagy munkaerő fluktuáció miatt romlott a kapcsolat minősége

Szakmai feladataik

Fő feladatuk mindkét csoport szakmai munkájának erősítése és elmélyítése, az átmeneti gondozás keretén belül:

- tanulmányi munka – szabadidős foglalkozások
- a kiscsoportos gyermekek fejlesztése
- szülőkkel való kapcsolattartás
- gondozási feladatok
- a gyermekjóléti szolgálatokkal való kapcsolattartás

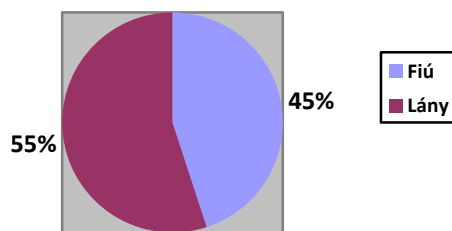
Legfontosabb céljuk a stabilitás kialakítása és egy jó szakmai team kialakítása.

Ellátotti adatok:

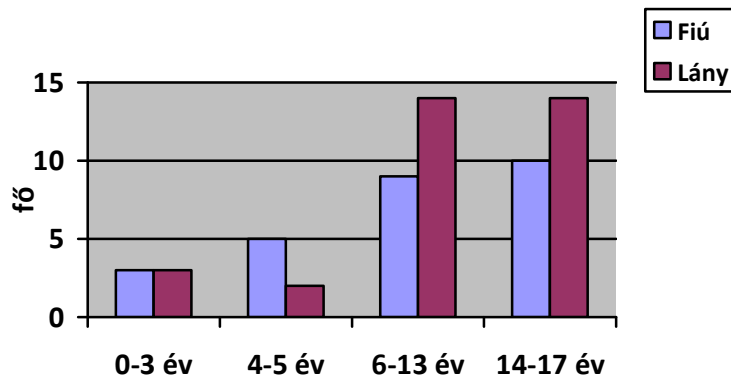
Az átmeneti otthon a Gyermekvédelmi Törvény szellemében olyan családok gyermekeit fogadta, akik krízishelyzetbe kerültek, életvezetési problémákkal küzdenek, vagy az egyedülálló szülő hosszabb kórházi kezelésben vett részt.

A 2013-es évben összesen 60 fő ellátott gyermek volt.

**2013. évben gondozott gyermekek
nemi eloszlása**



A gondozott gyermekek életkori megoszlása



A gondozott gyermekek létszámának, valamint a gondozási napok megoszlása a gyermekek lakhelyük szerint az alábbiak szerint alakult.

IV. kerület: 23 fő (38%)	gondozási napok száma: 2672 nap (46%)
XV. kerület: 25 fő (42%)	2670 nap (46%)
XVI. kerület: 12 fő (20%)	498 nap (8%)
Összesen : 60 fő (100%)	5840 nap

Otthonban töltött idő alapján:

Ideiglenes gondozásban részesült: 4 fő (7%)
0-3 hónap töltött az Intézményben: 32 fő (53%)
4-6 hónap töltött az Intézményben: 13 fő (22%)
7-10 hónap töltött az Intézményben: 9 fő (15%)
11-12 hónap töltött az Intézményben: 2 fő (3%)

Ellátást kezdeményezők megoszlása az alábbiak szerint alakult:

Szülő kezdeményezte: 1 fő (2%)
Gyermek kezdeményezte: 2 fő (3%)
Más intézmény (összesen): 57 fő (95%)
- Hatósági kezdeményezés: 1 fő
- Gyermekjóléti központ: 55 fő
- Más szociális intézmény: 1 fő (CSÁO)
Összesen: 60 fő

Bekerülés oka az alábbiak voltak a2013-as évben:

Szülők életvezetési problémái: 13 fő (22%)
Lakhatási probléma (összesen): 17 fő (28%)
- Kríziselhelyezés: 16 fő
- Hajléktalanná válás: 1 fő
- Elégtelen lakhatási körülmények:
Bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki): 1 fő (2%)
Szülő, vagy gondviselő indokolt távolléte: 10 fő (17%)
Családi konfliktus: 2 fő (3%)
Gyermek magatartási problémája: 17 fő (28%)
Összesen: 60 fő

A gondozott gyermekek a kikerülés után:

Szüleihez hazakerült: 36 fő (60%)
Gyermekvédelmi szakellátásba került: 6 fő (10%)
Még benn maradt: 18 fő (30%)
Összesen: 60 fő

3.4. S.O.S Krízis Alapítvány – Családok Átmeneti Otthona

Az S.O.S. Krízis Alapítvány 1997 óta a fővárosi gyermekvédelem meghatározó szereplője. Az országban elsők között hozták létre az 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott családok átmeneti otthona szolgáltatást, melyet azóta is folyamatosan működtetnek. 2011. évben két önálló szakmai egységben, illetve a hozzájuk tartozó kiléptető-lakás rendszerben 88 fő – 22 család – ellátását tudják biztosítani. A Perényi Zsigmond utcai szakmai egység 40 fő, a Bíró Mihály utcai szakmai egység 25 fő befogadására alkalmas, s az átmeneti otthonokhoz szervesen kapcsolódó külső lakásokban (Budapest IV., XIII. és III. kerületében) további 23 fő ellátására van lehetőség.

2008. évig kizárólag fővárosi ügyfelek fogadására volt lehetőségük. Ezután fokozatosan országos befogadóképességű intézményekké alakították otthonaikat, így mostanra minden férőhelyükön fogadhatják, az ország bármely részéből érkező rászorulókat. Kiemelten foglalkoznak az ellátási szerződésükben érintett IV., VIII. és XIII. kerületből érkezőkkel, felvételkor előnyben részesülnek. Ezen önkormányzatok a tőlük megvásárolt szolgáltatás segítségével biztosítják a törvényben meghatározott ellátási kötelezettségüket.

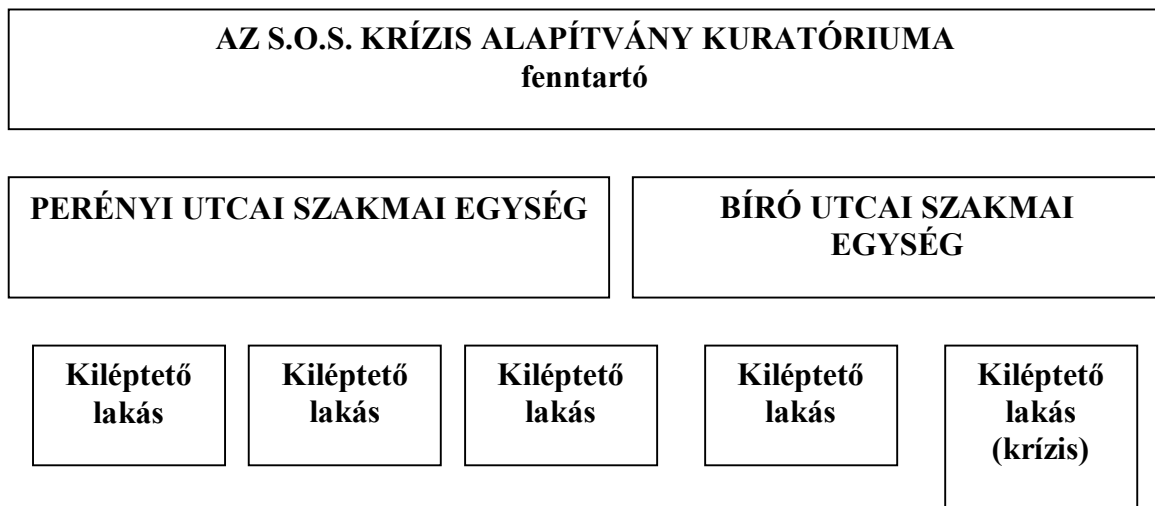
Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 51.§-a a következőképp határozza meg a családok átmeneti otthona szolgáltatást: „Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától.”

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátás részeként befogadja tehát a szociális vagy bántalmazási krízishelyzet miatt otthontalanná váló családot, amennyiben a lakhatás megoldatlansága miatt a gyermeket el kellene választani a szüleitől.

Az átmeneti otthonban az ellátási idő **12** hónap, mely az ellátott kérésére **6** hónappal, ha a családban tanköteles korú gyermek él, a már megkezdett tanév végéig hosszabbítható meg.

Szakmai állományukban szociális munkás, szociálpedagógus, szociálpolitikus, gyermek-és ifjúsági felügyelő, csecsemő- és kisgyermekgondozó, szociális gondozó és ápoló végzettségű munkatársak támogatják a jellemzősen sokproblémás családokat. Igyekszenek a lehető legtöbb segítséget nyújtani mindazon akadályok leküzdéséhez, melyek a biztonságos életvitel, stabil lakhatás megteremtésében gátolják őket. A szakmai stáb része a pszichológus és a jogász is, mentálhigiénés és jogi tanácsadást nyújtva az ügyfeleknek.

Az S.O.S. Krízis Alapítvány intézményrendszerének felépítése



Tájékoztató adatok

Engedélyezett férőhelyek száma: 88 fő

Az Intézmény szakmai egységei:

- Perényi Zsigmond utcai szakmai egység (Újpest) 40 fő
- Bíró Mihály utcai szakmai egység (Pesterzsébet) 25 fő
- Kiléptető lakások: 23 fő

A két nagy szakmai egységben kerülnek elhelyezésre azok a családok, akikről az első személyes beszélgetést követően egyértelműen bebizonyosodott, hogy jogosultak az ellátás

igénybevételére (kiskorú gyermeküket maguk nevelik, szülői felügyeleti joguk él, nem rendelkeznek más lakhatási lehetőséggel, beköltözhető ingatlannal, stb.).

Az átmeneti otthonban minden család családgondozót kap, aki a beköltözést követően 24 órán belül felveszi a kapcsolatot az új családdal. A következőkben közösen feltérképezik a család erőforrásait és deficitjeit, a tapasztalatok alapján gondozási tervet készítenek, mely tartalmazza azokat a lépéseket, melyek a család helyzetének megváltoztatásához szükségesek. Rögzítésre kerülnek az intézmény által biztosított támogatások köre.

Minden, gondozásukba kerülő gyermekről egyéni gondozási-nevelési terv készül, mely a gyermek speciális igényeire, szükségleteire fókuszálva határozza meg a gondozás szükséges menetét, prioritásait.

Az átmeneti otthonokban munkatársaik, 24 órás szolgálatot adva szinte együtt élnek, az ott lakó családokkal, így valóban lehetőség van a mély segítő kapcsolat kialakítására. Amennyiben egy család az átmeneti otthonban kellően megerősödött, üresedés esetén lehetősége van külső férőhelyen történő elhelyezésre pályázni. A külső férőhely – az úgynevezett kiléptető lakások – célja kettős: egyrészt csökkenteni-megelőzni az intézményi elhelyezésből adódó hospitalizációs ártalmakat, másrészt fokozatosan felkészíteni a családot a gondozási idő letelte utáni önálló életre.

A Krízisprogram

Alapítványuk 2005 óta az ország 12 krízisközpontjának egyike. Professzionális eszközökkel segítik a családon belüli erőszak áldozatait, önálló szakmai stábbal, titkos címen lévő védett házzal. Az Országos Kríziskezelő Információs Telefonszolgálat (OKIT) partnereként azonnali segítséget nyújtanak a bántalmazottnak, legyen szó egyedülálló felnőtt nőről vagy férfiről, gyermekekkel menekülő felnőttől vagy teljes családról.

A krízisprogramban 30 nap az elhelyezési idő, mely egy alkalommal meghosszabbítható 30 nappal. Ennyi idő áll munkatársaik rendelkezésére a bántalmazott lakhatásának biztonságos megoldására, a szükséges ügyintézés elvégzésére. Az ellátás időtartama alatt teljes körű ellátást biztosítanak a bántalmazottnak, beleértve a ruházattal történő ellátást, utazási költségeket, étkezést, tisztálkodó szereket, stb. Munkatársaik állandó ügyeletben, 24 órán keresztül fogadják a segítségkérő hívásokat.

Szoros kapcsolatban állnak a XIII. kerület jelzőrendszerével és gyakran fogadnak az ő jelzéseik alapján – közvetlenül – is bántalmazottakat.

Az S. O. S. Krízis Alapítvány által az ellátottaknak nyújtott szolgáltatások

Szervezetük 17 éves múltja tekint vissza a gyermekvédelemben, a Gyermekvédelmi törvény megszületésével egy időben kezdtük meg működésünket.

A hosszú évek tapasztalatait folyamatosan beépítik ellátásukba, emellett munkatársaik korszerű és folyamatosan frissülő tudással rendelkeznek.

Vallják, a családok átmeneti otthonainak nem a szálláshely megoldása az egyetlen feladata, sőt, egyre kevésbé ez. Olyan fontos szempontok kerülnek előtérbe, mint az anyagi-lakhatási és életmód deficitek feltárása és csökkentése.

Munkamódszereik és eszköztárunk folyamatos bővítésével olyan, komplex, a családot egységként kezelő, de az egyéni hiátusokat is figyelembe vevő re-szocializációs rendszerben dolgoznak, melynek elsődleges feladata a család problémáját kiváltó ok megszüntetése.

A gyermekvédelmi törvény célja, hogy megvédje a gyermek családban való felnevelkedésének jogát, ha a szülő elveszíti a lakhatását, s emiatt ki kellene emelni a

gyermeket a családból. A gyakorlatban tapasztalják, ügyfélkörük többsége komplex problémacsoporttal érkezik az ellátásba, így a lakhatás elvesztése valójában nem az oka, hanem a diszfunkcionális működés tünete.

Céljuk és feladatuk, hogy a náluk elhelyezett kliensek ezeknek a problémáknak a megoldásában nyerjenek megsegítést, hogy az átmeneti gondozás jogszabályban meghatározott idejének letelte után magasabb szinten tudjanak önálló életet kezdeni, mint ahogy az ellátásba bekerültek.

Sajnos az utóbbi évek gazdasági és társadalmi folyamati nem kedveztek a mutatók javulásának. **Az anyagi problémák, a tartós munkanélküliség** jellemző a klienseinkre, az **átmeneti ellátás gyakran életformává válik**, azaz a családok, a gondozási idő leteltével nem kerülnek ki a rendszerből, hanem csak másik CSAO lakói lesznek. Sokszor 3-4 családok átmeneti otthonát is megjárnak gyermekként, s felnőve, többnyire fiatal életkorban vállalnak gyermek(ek)et, s már szülőként, ismételtén CSAO lakók lesznek.

A családban élő gyermekek – minden szankció ellenére gyakran nem járnak rendszeresen iskolába – ezen a családi pótlék megvonása alig-alig segített, az intézkedés következtében, a döntő részben másodlagos jövedelemtranszferekből élő családok gyermekei megélhetése került veszélybe. A szülők igen gyakran maguk sem tartják fontosnak a tanulást. A helyzetet tovább rontja, hogy a tankötelezettség korhatára lecsökkent.

Gyakran a CSAO-ba költözéssel kortárs kapcsolataikat, barátaikat elveszítik, a sokadik iskolaváltásra kényszerülnek, gyakran egy tanéven belül is. A családok átmeneti otthonában lakni „szégyen”, mellyel különösen az a korosztály, amelyik számára a kortárs kapcsolatok és a közösségben elfoglalt helyük jelenti a mércét, azaz a kamaszok, nehezen birkóznak meg.

A gondozási célok megvalósítása érdekében mindes esetben szoros team-munkában dolgoznak, bár minden családnak van önálló családgondozója, akivel a gondozási tervet egyeztetik, a közvetlenül támogatja őket a gondozási terv megvalósulásában.

Rendelkezésre álló egyéb szolgáltatások:

Családgondozás: a beköltözést követő 24 órán belül a családgondozó felveszi a kapcsolatot a családdal, megtörténik az első interjú, majd folyamatosan formálódik a gondozási terv. A családgondozó szakmai munkája során a szociális munka és a szociálpedagógia teljes eszköztárát használva támogatja a családot.

- Szociális ügyintézés: a család mindennapjaihoz kötődő szociális ügyintézés támogatása, segítése. Céljuk, hogy klienseink jártasságot szerezzenek a különböző hivatalos ügyek intézésében, így – amennyiben erre van lehetőség – elsősorban az ellátott saját maga intézi az ügyeit, családgondozói támogatással.
- Gyámhivatali ügyintézés: a családban felmerülő családjogi, gyámügyi kérdések rendezésében való segítségnyújtás – pl. gyermek családi jogállásának rendezése, szülői felügyeleti jogot érintő kérdések.
- Gyermeknevelési tanácsadás: gyermek- és ifjúsági felügyelő, illetve csecsemő-gondozó – nevelő munkatársaik rendszeresen tartanak gyermekcsoportokat az ellátott gyermekeknek, melyeken szocializációjuk, manuális készségeik fejlesztése mellett társas kapcsolataik alakításában is segítséget nyújtanak. Munkatársaik szükség szerint a gyermeket gondozó szülők rendelkezésére állnak, gyermeknevelési, konfliktuskezelési tanácsadással, gyakorlati segítségnyújtással.
- Gyermekfelügyelet: az átmeneti otthonokban elhelyezett gyermekek napközbeni ellátását elsősorban a helyben rendelkezésre álló intézmények (bölcsőde, óvoda)

igénybe vételével oldják meg, hozzásegítve ügyfeleiket az ellátáshoz jutáshoz. Emellett intézményen belül rendszeres gyermekcsoportok tartásával biztosítják a gyermekek felügyeletét arra az időre, amikor a szülőnek olyan elfoglaltsága akad, mely ezt indokoltá teszi (pl.: orvosi ellátás, hivatalos ügyintézés). A szülő hosszabb távú akadályoztatása esetén – pl. hosszú idejű kórházi kezelés -, ha a gyermek felügyelete más módon nem megoldható, gyermekek átmeneti otthona segítségét kérjük.

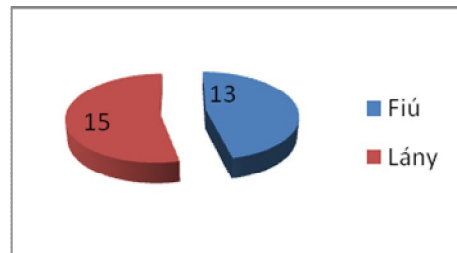
- Mentálhigiénés gondozás: Alapítványuk pszichológusa heti rendszerességgel tart egyéni terápiás alkalmakat az azt igénylő ügyfelek számára. Fontosnak tartják, hogy beköltözést követően minden klienssel felvegye a kapcsolatot a pszichológus. Ez egyrészt fontos a lakhatás elvesztése miatti trauma feldolgozásában, másrészt az ügyfelek és a pszichológus közötti bizalmi kapcsolat létrejötté szempontjából.
- Jogi tanácsadás: Szervezetük jogásza előre egyeztetett időpontban az ügyfelek és a családgondozók rendelkezésére áll. Specializált területe az áldozatvédelem, de emellett polgári jogi ügyekben, családi jogi ügyekben is igen jártas.
- Krízisellátás: kiemelten a családon belüli erőszak áldozatai számára *védett házat* működtetnek, mely egy titkos címen lévő ingatlan. Az áldozat akár azonnal be tud kerülni a szolgáltatásba, ahogy teljes körű ellátásban részesül. A krízisprogram professzionális és speciális szaktudást igénylő feladat, melyet tapasztalt és a területen jártas munkatársaik végeznek, a szakmai stáb részeként, de attól elkülönülten.
- Szükség szerinti teljes körű ellátás: Amennyiben a családban olyan helyzet áll elő, hogy a tartásra kötelezett szülők nem tudnak gondoskodni a családban élő kiskorúak élelmezéséről, ruházkodásáról, elemi szükségleteiről, úgy a szükséghelyzet azonnali megállítása érdekében teljes körű ellátásban részesülnek a kliensek. Természetesen nem céljuk ellátottaik hospitalizálása, intézményi függőség kialakítása, így minden lehetséges eszközzel a család önfenntartási képességének visszaállítása ilyenkor a gondozási cél.
- Szervezetüknél kiemelten hangsúlyos, hogy a különböző pályázati források lehívásával folyamatosan, minden ügyfél számára elérhetően olyan többlétszolgáltatásokat biztosítsanak, melyek kiegészítik, megtámogatják az átmeneti otthonban végzett munkát. Sajnálatos, hogy a korábbi évekkel ellentétben az EU támogatott és a civil szféra számára elérhető pályázati források mennyiségre és pályázati összegre nézve is 2009 óta csökkenő tendenciát mutatnak.
- **Kiléptető-lakás lehetősége:** Az Intézményben hosszabb-rövidebb időt eltöltött, kellően megerősödött családok számára intézményük kiléptető-lakásokat tart fent, melyek célja kettős: egyrészt minimálisra csökkenti az intézményi hospitalizálódás káros hatásait, másrészt átmenetet képez a védett intézményi élet és a támasz nélküli, önálló életvitel között. A családok ez által fokozatosan visszavezethetők az önálló életvitel keretei közé, folyamatos és rendszeres, ám nem állandó támogatás biztosításával.
- **Előtakarékosság lehetősége:** Intézményeikben többségében gondozási elvárás, hogy az ellátott, lehetőségei szerint, takarékoskodjon. A védett körülmények között lehetősége van anyagi tartalék gyűjtésére, melyet kiköltözésekor egy összegben kap kézhez, ezáltal megteremtve akár egy önálló albérlet lehetőségét, akár egy lakásfelújítás költségeinek viselését. Az elő-takarékosságot igény szerint az ügyfél

maga kezelheti takarékettkönyvben, vagy az Alapítványnál letétbe helyezheti, ahol elkülönített alszámlán kezelik a befizetéseket.

2013. évi ellátási adatok

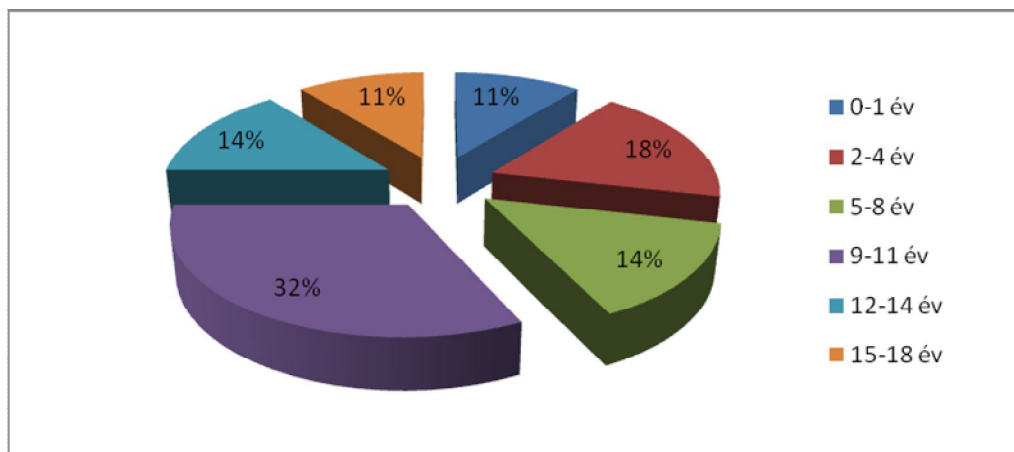
A IV. kerületből felvett családok száma: 13

A 2013. év folyamán az **összes ellátotti létszám 51 fő**, ebből gyermek 28 fő volt, ebből (15 lány+13 fiú), **gondozási napok száma: 5. 548 nap** volt.

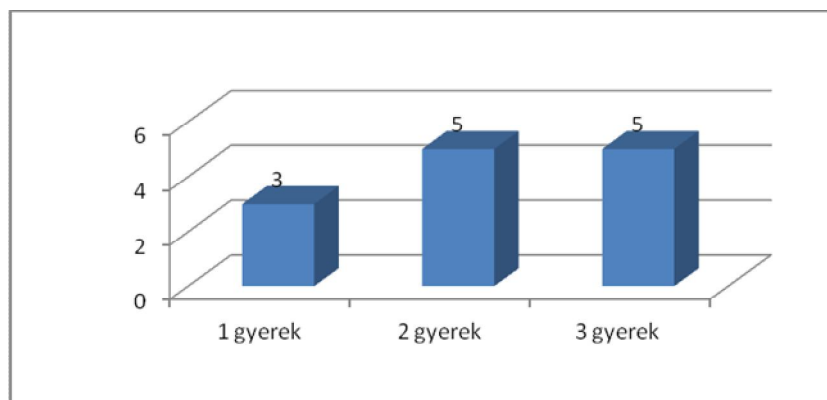


Ellátott gyermekek életkori megoszlása

0-1 év	3
1-4 év	5
5-8 év	4
9-11 év	9
12-14 év	4
15-18 év	3

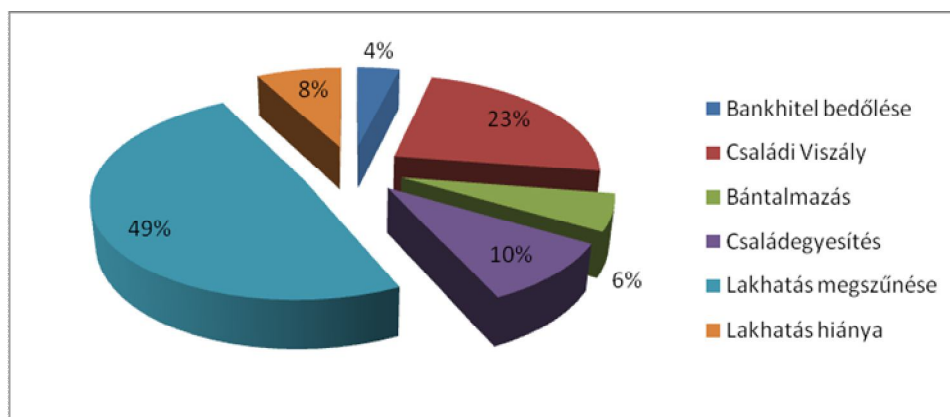


Családszerkezet, családnagyság



A bekerülés fő okai 2013 évben

Bankhitel bedőlése	2
Családi Viszály	12
Bántalmazás	3
Családegyesítés	5
Lakhatás megszűnése	25
Lakhatás hiánya	4



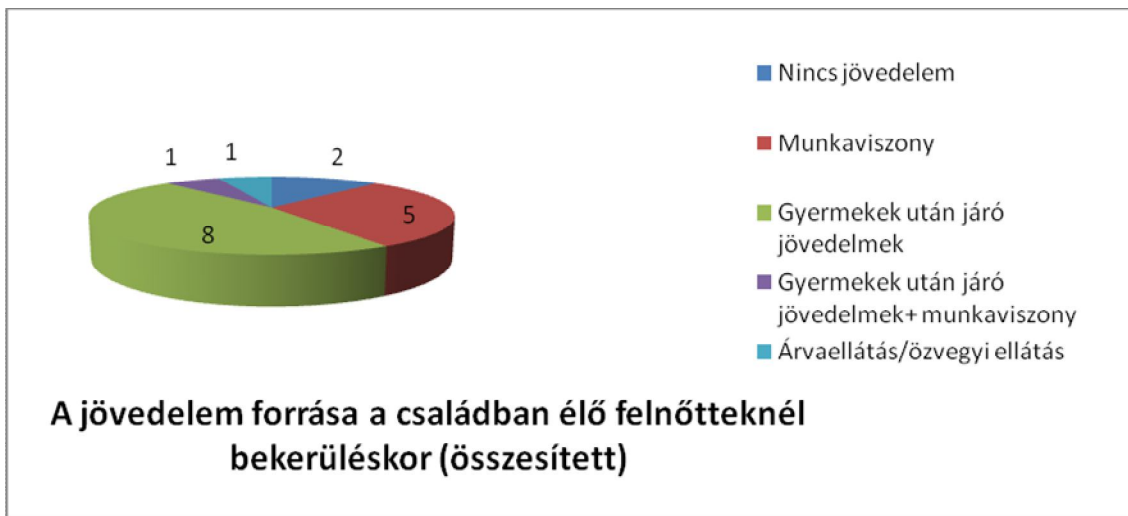
2013 évben az alábbiak jellemezték a IV. kerületi jelzőrendszer tagjai és a CSAO együttműködését:

- Partnerként a prevenciós központ, ezen belül pedig a gyermekjóléti központ jelzi és küldi a legtöbb ellátást igénylő családot.
- A IV. kerületből közvetlenül a Gyermekjóléti Központtól érkező jelzések alapján felvett családok száma 13 db volt.
- A családgondozók személyesen is ismerik egymást, a hatékony munka-kapcsolatnak köszönhetően eredményesen tudnak együtt dolgozni.
- A családon belüli erőszak áldozatait – amennyiben indokolt – közvetlenül a kerület jelzései alapján is fogadják.

Az ellátást igénybe vevő IV. kerületi családok fő jellemzői:

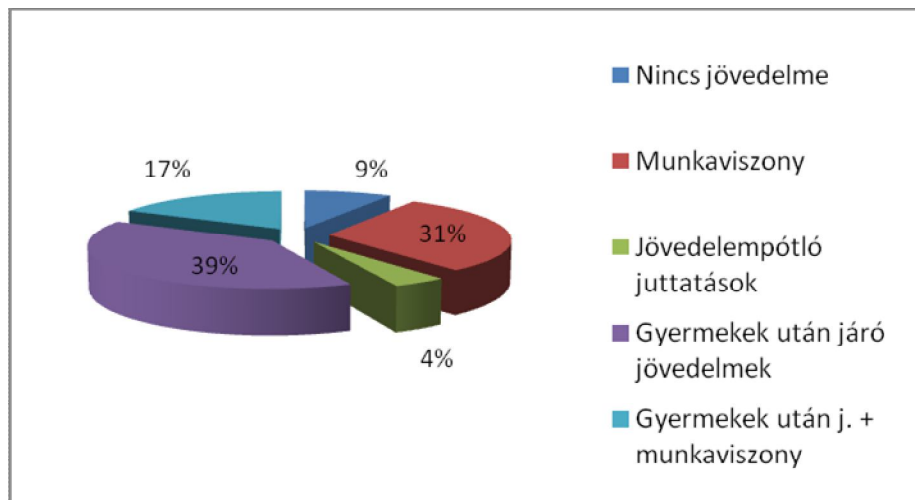
Jövedelmi viszonyaik:

A jövedelem forrása a családban élő felnőtteknél bekerüléskor (összesített)	
Nincs jövedelem	2
Munkaviszony	5
Gyermekek után járó jövedelmek	8
Gyermekek után járó jövedelmek+ munkaviszony	1
Árvaellátás/özvegyi ellátás	1



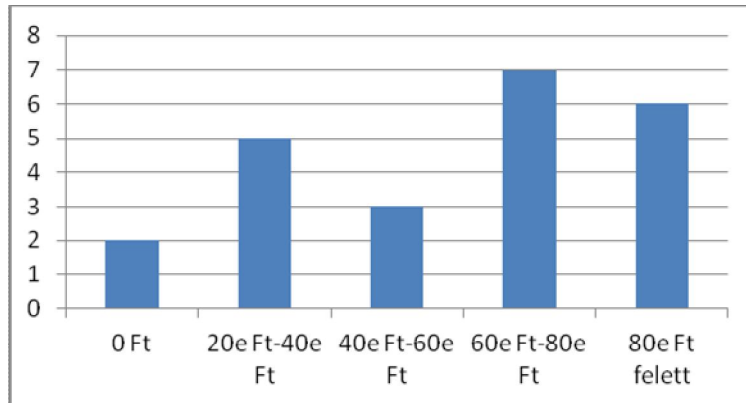
A szülők jövedelme bekerüléskor

Nincs jövedelme	2
Munkaviszony	7
Jövedelempótló juttatások	1
Gyermekek után járó jövedelmek	9
Gyermekek után j. + munkaviszony	4



A családok összjövedelme

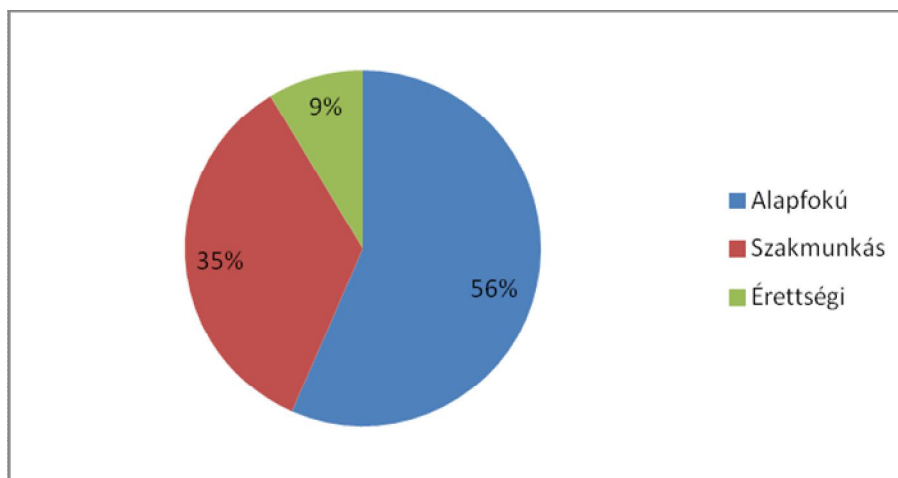
Nincs jövedelem	2
20e-40e Ft	5
40e-60e Ft	3
60e-80e Ft	7
80e Ft felett	6



Az ellátott családokban élő felnőttek iskolai végzettség szerinti megoszlása

Szülők iskolai végzettsége

Alapfokú	13
Szakmunkás	8
Érettségi	2



Pénzügyi beszámoló a IV. kerületi ellátási szerződéshez (2013)
(előzetes mérleg alapján)

A IV. kerületi ellátási szerződésből származó bevétel 2013. évben: 9. 044. 213,- Ft

**A IV. kerületre vetített költségek összege és összetétele a táblázat utolsó oszlopából kiolvashatóak. (összesen: 13. 550. 072,- Ft)*

Megnevezés	Bevétel	Kiadás	IV. kerület * 15 főre
			Perényi u. + Szabadkai u. és Dereglye u-i külső lakások
MÁK normatíva	54665900		
Önkormányzati szerződés (3 kerülettől)	14369213		
-ebből IV..kerület	9044213		
Egyéb bevételek	8806380		
Bérleti díjak		7436291	
Bérleti díj Dereglye u.			410000
Elmú költség összesen		2913933	
Elmú ktsg. arányosan			520345
Dijbeszedő költsége		562103	
Dijbeszedő			100375
Közös költség		480088	
Közös ktg külső lakások			85730
Gázmű költsége		1949212	
			100855
Perényi energia költségéből			348073
Bérlőköltség+járulékok		41429412	
Családgondozó mbére 2fő			5465199
szakgondozó mbére 1 fő			2500628
egyéb anyag költség		7954674	1420478
Fenntartás egyéb ktg.(élelmiszer,tisztítószer,		11613508	2073840
irodaszer karbantartás		2191357	39313
Összesen:	77841493	77841493	13550072

3.5. Kapcsolat a jelzőrendszerrel, tagjainak tevékenysége, és tapasztalatai

3.5.1. A kerületi iskolai gyermekvédelmi munkaközösség munkája

Immár 18. éve működik kerületünkben a gyermekvédelmi munkaközösség. Ez biztosítja az oktatási intézményekben folyó gyermekvédelmi munka egységét a kerületben.

Szakmai tevékenység

Évközbeni feladatok:

- a veszélyeztetett tanulók pontos felmérése és nyilvántartásba vétele, a veszélyeztetettség okainak feltárása
- a tanévet el nem kezdő, de beírt tanulók felkutatása
- a problémás családok megfelelő helyre való irányítása (Nevelési Tanácsadó, Gyermekjóléti Szolgálat, Szociális Osztály stb.)
- erdei iskola szervezésében és lebonyolításában való segítségadás
- kapcsolattartás az iskolavezetéssel, a vezetőségi megbeszéléseken való részvétel és beszámolás
- félévkor és évvégén a bukásra álló tanulók feltérképezése, megfelelő segítség keresése számukra
- a bukott tanulók tanulószobára való irányítása
- a táborokhoz való segítségnyújtás
- folyamatos kapcsolattartás a különböző területeken dolgozó kollégákkal (az iskola pedagógusai, Szakértői Bizottság, Nevelési Tanácsadó, Gyermekjóléti Szolgálat, védőnők, kerületi szociális munkások stb.)
- továbbképzéseken való részvétel
- a kerületi Önkormányzat által szervezett programokon való részvétel
- részvétel az Újpesti Cseriti munkájában
- az Újpesti Cseriti által szervezett programokon való részvétel

Gyermekvédelmi feladatok:

- a tanulók gyermekvédelmi helyzetének felmérése
- nagycsaládosok száma
- hátrányos helyzetűek száma
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma
- intézeti elhelyezett tanulók száma
- veszélyeztetettek száma, a veszélyeztetettség okai
- védelembe vett tanulók száma
- normatív kedvezményben részesülő tanulók száma

Kiemelt feladatok:

a prevenció:

- az iskolai ártalmaktól való megóvásra törekvés
- a gyermeki-tanulói jogok érvényesítése
- a szülők szemléletformálása, megnyerése, sokoldalú bevonása, motiválása
- együttműködés az általános gyermekvédelmi feladatok megvalósításában közreműködő intézményekkel

- a hiányzások visszaszorítása, a bukások elkerülése
- a családokkal való rendszeres kapcsolattartás, a problémák közös megoldása lehetőség szerint a problémás családok végiglátogatása.

minőségbiztosítás:

- szülőkkel való kapcsolattartás, bánásmód
- a tanulók magatartása, deviancia - a nevelőmunka erősítése

Speciális gyermekvédelmi feladatok:

- a gyermekek eltérő gyermekvédelmi problémáinak tudatos, tervszerű kiszűrése, feltárása
- az eltérő helyzetű és szükségletű gyermekek célzott, speciális kezelése, foglalkoztatása, fejlesztése
- a gyermekvédelmi problémával küszködő tanulók szüleivel speciális pedagógiai bánásmód alkalmazása, megnyerésük intézmények szolgáltatásainak, támogatásainak igénybevételére
- speciális szakemberek széleskörű bevonása, foglalkoztatása (orvos, védőnő, pszichológus, fejlesztőpedagógus, családgondozó stb.)
- együttműködés külső segítő intézményekkel

Részvétel a tantestület munkájában

A tantestületi munkában igyekszik minden gyermekvédelmi felelős aktívan részt venni.

Továbbképzések, pályázatok:

A munkaközösség tagjai folyamatosan figyelemmel kísérik a szakmai továbbképzéseket, pályázatokat.

Programok

A 2013-as évben a mindennapos szakmai munkán kívül nagy hangsúlyt kapott a prevenció. A munkaközösség folyamatos programokkal segítette a rászorult gyermekeket.

- Júniusban 100 gyermekkel kirándultunk Siófokon, ahol a helyi Polgármesteri Hivatal munkatársai várták Őket. A gyermekek megnézhatték a várost a víztoronyból, megebédeltek és a városi strandol fürödhetek. Nagyon jól érezték magukat.
- Augusztusban az Erzsébet program keretében Fonyódligeten táboroztattunk 78 gyermeket, akiknek az Önkormányzat átvállalta a befizetendő önrész és az utazás költségeit.
- Nyáron egy helyi kereskedő támogatásával dinnyét osztottunk a napközis táborban.
- Tanév elején írószerral támogattuk a rászoruló gyermekeket.
- Ősszel Gyöngyösre vittünk 100 gyermeket. Jártak a Mátra Múzeumban, kis oroszlánt simogattak a gyöngyösi állatkertben és a nap végén boboztak az Adrenalin parkban.
- Decemberben moziba vittünk 100 gyermeket ahol egy karácsonyi mesét nézhettek meg a gyermekek 3D-s változatban.

Az Újpesti Ifjúsági Ház is biztosított programokat a rászoruló gyermekeknek. Környezetvédelmi vetélkedőkkel, intézménylátogatásokkal, kézműves foglalkozásokkal kedveskedtek a gyermekeknek.

Szakmai kapcsolatok, együttműködések

A Gyermekvédelmi Központ vezetésével és családgondozóival rendszeres kapcsolat alakult ki az évek folyamán. A hivatalos levélváltásokon túl ez leginkább telefonon történő konzultációkat jelent. A személyes találkozások, esetmegbeszélések és családlátogatások eseti gyakorisággal történnek.

Az iskolák vezetésével, pedagógusaival minden gyermekvédelmi felelős napi kapcsolatban van, segítik egymás munkáját és elmondható, hogy egy jól működő kapcsolatrendszert sikerült az évek folyamán felépíteni. Ehhez szorosan kapcsolódik az iskolavédőnői hálózat és a gyermekek tanulmányi előmenetelét segítő szakszolgálat munkatársai is. A Rendőrség és a Polgárvédelem munkatársai minden évben segítenek a prevenciós programok lebonyolításában. A jelzőrendszer más tagjaival a kapcsolattartás esetfüggő.

A jelzési kötelezettség teljesítése során nem merültek fel problémák. Jelzési kötelezettségének mindenki eleget tett.

A jelzőrendszeren belüli együttműködés jónak mondható. A közös családlátogatások, esetmegbeszélések, védelembe vételi tárgyalások számát még lehetne növelni, mivel a tapasztalatok szerint így sokkal hatékonyabb a problémák megoldása. A jelzőrendszer tagjaival folytatott közös esetmegbeszéléseket a kirívóan problémás esetekben a továbbiakban is fontosnak tartják.

A gyermekvédelmi munka ellátása során a legnagyobb problémát a szülők érdektelensége, a gyermekek motiváltságának hiánya és a családok elszegényesedése okozza. Még mindig nem sikerült megoldást találni a speciális problémával küzdő gyermekek egészségügyi ellátására.

A jelzőrendszer tagjaival való szoros együttműködés egy-egy eset kapcsán mindig sikeresebbnek mondható és megerősítést nyújt a gyermekvédelmi munka során. A gyermekek bizalmának megnyerése során a közös programok, kirándulások, vezettek eredményre. A nyári tábor segítette a gyermekek közelebbi megismerését és pozitívan hatott az egész éves munkára.

A kerületben élő gyermekek szociális helyzete területenként eltérő képet mutat, de most már minden iskolában szembesülnek a problémával, hogy a gyermeknek nincs felszerelése, évszakknak megfelelő ruházata és előfordul, hogy csak az iskolában kap ételt. Sok szülőnek gondot okoz az iskolai szünetekben a gyermekek ellátása (étel). A gyermekek a felnőttek feszültségeinek, megélhetési problémáinak tünezhordozói. Átveszik szüleik szorongásait és feszültségüket az iskolában társaikon vagy a pedagógusokon vezetik le. Az iskolán belüli erőszak megjelenési formái egyre agresszívabb formát öltenek. A család egyre kevésbé képes védelmet nyújtani tagjai számára, a gyermekekre nincs minőségi idő. A fiatalok ezért kortársaik körében keresik a család elveszett tartalmát.

A gyermekek nagy csoportját érintő probléma a lakótelepeken való csellengés, melynek következménye a káros szerek (cigaretta, alkohol) kipróbálása. Súlyosabb esetekben a csoportos bűnelkövetés. A kerületben egyre több olyan kezdeményezés indult el, amely a szabadidő hasznos eltöltésére irányul.

A munkaközösség tagjai folyamatosan vesznek részt továbbképzéseken, konferenciákon, esetmegbeszéléseken. Hasznos lenne évente egyszer legalább továbbképzést szervezni a jelzőrendszer tagjainak a folyamatosan változó törvények értelmezéséről, alkalmazásáról.

Fontosnak tartanánk a szorosabb együttműködést az óvodákkal, hogy az iskolába lépő gyermekek megsegítése folyamatos legyen. Sok problémát okoz az iskolákban a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók integrálása és a szakorvosi megsegítés hiánya.

3.5.2 Beszámoló a kerületi óvodák gyermekvédelmi munkájáról

Az óvodákban az óvodapedagógusok, a vezetők mellett szinte kivétel nélkül mindenhol van egy „gyermekvédelmi felelős”, aki esetenként pótlék nélkül végzi a munkáját. A kapcsolatot a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményekkel, szervekkel, személyekkel, vagy az óvodavezető, vagy az előbb említett gyermekvédelmi felelős tartja.

Az intézmények felé eljutott információk alapján, gyermekvédelmi továbbképzéseken, éves konferenciákon általában részt vesznek az intézményvezetők, vagy a gyermekvédelmi felelősök.

A kerületben élő óvodáskorú gyermekek szociokulturális helyzetében nagy különbségek vannak.

A szociális életkörülményekben az elmúlt időszakban romlás tapasztalható a megélhetés egyre gyakrabban okoz nehézséget, a családok életkörülményei egyértelműen nehezebbé váltak. Egyre kevesebb különfoglalkozásra járnak gyermekek és gyakran előfordul, hogy az étkezést sem tudják fizetni. Ami veszélyeztető tényező lehet, az a szegénység, a családok szétválása, a felnőttek és a gyermekek mentális problémáinak növekedése.

Vannak óvodák, ahol nagy számban találhatóak a nehéz anyagi körülményekkel küzdő családok, sok a munkanélküli szülő. Az óvodák körzeteiben eltérő szociális helyzetű gyermekek élnek. Minden óvoda más-más problémával néz szembe nap, mint nap. Van ahol, mint említett a nehéz anyagi helyzet és a szülő munkanélkülisége jelenti a gondot. Több olyan óvoda van, ahol óriási különbségek vannak az óvodát igénybe vevő családok szociális és kulturális helyzete között, egyre nagyobbra nyílik az „olló”. Egy-két olyan intézmény is van a kerületben, ahol ezek a problémák még csak elvétve jelentkeznek. Tapasztalható, hogy egyre több gyermek ruházata szegényes. Gyakran találkozunk azzal a problémával, hogy a családok nehezen élnek, igaz nem jogosultak az egy főre eső jövedelmük alapján rendszeres gyermekvédelmi támogatásra (az összeghatárt pár száz, vagy ezer forinttal lépik át), de gyakran nehézséget okoz az étkezés térítési díj befizetése is. A szülőknek az igen komoly anyagi gondok megoldása mellett, egyre több segítségre lenne szükségük a gyermekneveléssel kapcsolatban. Életvezetési tanácsra a kis pénzük beosztására, egészségügyi tanácsokra a gyermek higiénés ellátásával, és étkezési szokásainak kialakításával kapcsolatban.

Szakmai kapcsolatok, együttműködések

A Gyermekjóléti Központ vezetésével és családgondozóival kapcsolatuk nem rendszeres, általában probléma esetén veszik fel az intézmények a kapcsolatot, elsősorban a gyermekvédelmi felelősök útján, olyan esetekben, ha az óvodába járó gyermekkel foglalkoznak. Kérdéseiket általában telefonon teszik fel, megfelelő tájékoztatást és segítséget kapnak. Problémajelzés esetén készséggel állnak rendelkezésre. Óvodákban szerencsére ritkán fordulnak elő gyermekvédelmi esetek. A legtöbb esetben a Gyermekjóléti Központ munkatársai együttműködők voltak és megfelelő tájékoztatást és segítséget nyújtottak, de abban az esetben, ha nem az intézmény jelez, nem igazán kapnak írásos információt.

Alkalmanként tartanak kapcsolatot **a jelzőrendszer más tagjaival**. A bölcsődével, iskolával, védőnőkkel rendszeresebb a találkozás, a megbeszélés. Védőnőkkel általában nagyon jó kapcsolata van valamennyi intézménynek. Bíróság gyakran kér véleményt az intézményektől, általában gyermek elhelyezési perek esetében.

A Nevelési Tanácsadóba, illetve a Pedagógiai Szakszolgálathoz minden évben küldenek gyermekeket, többnyire beilleszkedési problémákkal, iskolaérettségi vizsgálatokkal kapcsolatosan.

Az óvodák gyermekvédelem terén meglévő kompetenciájukon belül nem okozott problémát a gyermekvédelmi munka intézményen belüli ellátása. Ami túllépte intézményi hatáskörüket, azt minden esetben jelezték a Gyermekjóléti Központ felé. Általában részükről nem tapasztaltak nehézséget a **jelzési kötelezettség teljesítésében**. Amikor erre sor került, mindig sikerült velük a kapcsolatot felvenni, illetve segíteni tudtak a probléma megoldásában. A óvodák minden esetben eleget tettek a jelzési kötelezettségnek. Az együttműködést általában megfelelőnek tartják, bár a legtöbb intézménynek szerencsére kevés olyan gyermekvédelmi esete van, amelyet ily módon kellene megoldani.

Problémát jelent, hogy a Gyermekjóléti Központnál nincs az intézményekkel folyamatos kapcsolatot tartó kolléga, mert a gyermekek családgondozói kapacitástól függően kerülnek egy-egy családgondozóhoz, körzetesítés nincs, s ez akadálya az igazi kapcsolat kialakulásának, mivel az óvodában lévő gyermekekkel foglalkozó személyek változnak, nem egy családgondozóhoz tartoznak. A Gyermekjóléti Központtól több és gyakoribb visszajelzést várnának az óvodák egy-egy gyermek ügyében.

Gyermekjóléti Központ általában évente 6 alkalommal szervez megbeszéléseket, melyeknek témája változó. Az éves jelzőrendszeri konferencián, valamint a jelzőrendszeri megbeszéléseken fele-fele arányban vesznek részt az intézmények. Az óvodákat érintő megbeszéléseken a munkatársaik részt vettek. Külön örültek az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthonában tett látogatásnak, melyen megismerkedhettek az otthon munkájával, funkcióival. Tanácskozásokon nyíltan lehet kérdezni, és kielégítő választ kapunk kérdéseinkre. Konkrét esetmegbeszéléseken mindig jelen vannak. Szívesen vennének több olyan esetmegbeszélést, ahol az általánosan felmerülő problémákkal foglalkozhatnának és azok megoldási módjával. A jelzőrendszeren belüli együttműködést jónak tartja az intézmények többsége, a munkatársakat szakszerűség jellemzi, tartalmát tekintve korszerű ismeretekre épül. A jövőben a tanácskozások időpontjait érdemes lenne átgondolni és a résztvevőkkel egyeztetni.

Egyöntetű vélemény, hogy a Gyermekjóléti Központ dolgozói általában mindent megtesznek annak érdekében, hogy a felmerülő eseteket megfelelő módon kezeljék, segítsék. Fontos lenne az óvoda-iskolapszichológiai hálózat bővítése.

A gyermekvédelmi feladatok ellátásában általában nem tapasztaltak nehézséget, az óvodákban a prevencióra helyezik a hangsúlyt és ez hozott eredményt, az eseteik zömében. Kevés olyan eset volt az elmúlt időszakban, amely az óvodapedagógusoknak nehézséget jelentett volna, így nem nagyon kellett segítséget kérni. Volt olyan óvoda, ahol sikerült elérni, hogy a gyermeket ne szakítsák ki megszokott környezetéből és az átmeneti otthonból is a régi óvodájába járhatott. Sajnos az ellenkezőjére is volt példa, hogy az intézmény „messzeségére” hivatkozva elvitték a gyermeket a már ismert, megszokott óvodájából, egy közelebbibe. A családon belüli, konfliktusos eredetű problémák megoldása nagy körültekintést igényel, de családpedagógiai módszerekkel ezek általában intézményen belül is kezelhetők.

A kerületben a gyermekek szociális életkörülményei nagyon változó képet mutatnak. A szülők többsége nehéz, időnként kilátástalan jövedelemmel rendelkezik, néhány családnál

komoly gondot jelent a gyermekek étkezési térítési díjának befizetése. Erre nehéz megoldást találni, hiszen nem férnek bele a rendszeres gyermekvédelmi támogatás jövedelemhatáraiba. Vannak területek, ahol a gyermekek szociális helyzete átlagosnak mondható. Azonban sok család küszködik a megélhetéssel. A szociális életkörülmények hanyatlóak. Elég sok gyermek szülei között van munkanélküli, vagy az egyik szülő külföldön dolgozik. Elég sok az Önkormányzati segélyre szoruló száma is. Bár a legtöbb szülő igyekszik mindent megadni a gyermekének. Ennek ellenére sok magatartászavaros gyermekkel dolgoznak. Van család, aki kertes házas övezetben, vagy lakóparkban él, illetve folyamatosan növekvő számú család nehéz anyagi helyzetben tengődik a szükséglakásokban, akiknek gondot okoz a napi megélhetés is.

Vannak olyan körzetek, ahol a gyermekek szociális helyzete jónak, sőt inkább az átlagnál jobbnak mondható. Ez a megállapítás viszont nem biztos, hogy igaz a kerület peremén élőkre. Tapasztalataink alapján a szülők többsége erőn felül próbál minél jobb körülményeket teremteni gyermekeinek. Mindemellett sajnos egyre inkább érezhető a gyermekek viselkedésén a szülők túlhajszolt életvitel. Sokaknak – saját elmondásuk alapján is – kevés idejük marad gyermekükre.

Egyre több családnál felmerülnek – az anyagi elszegényedés, napi megélhetési gondok mellett – életmódbeli, életvezetési és gyermeknevelési problémák.

Sok család részeseül valamilyen kedvezményben, mert vagy halmozottan hátrányos, vagy hátrányos helyzetű, esetleg nagycsaládos.

Egyre több családot fenyeget a kilakoltatás veszélye az elmaradások miatt és sajnos sok esetben túlkésőn kérnek segítséget.

A kerület bizonyos részein a nem megfelelő lakáskörülmények, munkanélküliség, az anyagilag egyre jobban elszegényedő családok veszélyeztetik a gyermekek lelki egészségét azzal, hogy kevesebb idejük van a velük való törődésre (plusz munkák, másodállások), vagy munkanélküliség esetén az egész család lelkileg sérül.

Összegzés:

A jelzőrendszer működésében szükségessé vált az ismeretek frissítése. Fontos lenne, hogy a jelzőrendszeri tagok részére folyamatosan ismertette legyen, hogy mik a pontosan behatárolt feladatkörök az egyes gyermekvédelmi szintek között. Mi a kompetenciája, elérhetősége, munkaköre az egyes résztvevőknek, hiszen a jelzőrendszeri tagok is változnak, s szükséges lenne számukra az ismeretek bővítése. A jogszabályi változások szervezett formájú ismertetése számukra mindig hasznos lehet.

Szeretnék, ha sokkal több óvodát, és óvodás korú gyermeket érintő előadást, megbeszélést szerveznének. Az a meglátásuk, hogy az iskolás korosztállyal, sokkal többet foglalkoznak, ami biztosan nagyon helyes, de az óvodapedagógusok nem sokat tudnak profitálni belőle.

Az információ áramlás hatékonyabbá tétele, hogy minden esetben megkapjuk a meghívást a továbbképzésekre, konferenciákra, a jelzett esetekről is szeretnék folyamatos visszajelzést kapni.

3.5.3. Újpesti EGYMI Nevelési Tanácsadó

Szakmai tevékenység, kapcsolatok, együttműködések a jelzőrendszer tagjaival

Újpesten a pedagógiai szakszolgálati feladatköröket 2013. augusztusig az EGYMI-hez tartozóan látta el a korábbi nevelési tanácsadó gyógytestnevelőkkel kiegészült kollektívája. Szeptember 1-jétől működik tagintézményük a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat részegységeként. A leválás és az indulás sem ment zökkenőmentesen, de a félév végére elmondható volt, hogy a munkatervben kitűzött elsődleges céljukat – a működőképességük biztosítását – sikerült elérniük, megküzdöttek a kezdeti nehézségekkel. A januárban kiadott 8/2014. EMMI Rendeletet hónapok óta várták, megjelenése új kereteket szab munkáknak, elsősorban az óvoda-, iskolapszichológia terén. A szervezeti és törvényi változásokra való reagálás, a feladatellátással kapcsolatos módosítások megvitatása, a szükséges ügyviteli módosítások kialakítása folyamatos feladatuk volt az első félév során, időnként úgy érezték, hogy mindez a szakmai munka terhére történt.

A 2013/14-es tanévet a tankerületi KLIK szárnyai alatt kezdték, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat szakmai támogatása mellett. A kerületről történő leválás (munkaügy, pénzügy) áprilisra várható. Az együttműködés kerületi szinten megfelelő volt, az utóbbi időben pedig egyenesen kedvezőnek mondható. A fővárosi létet még szokniuk kell, a peremkerületekből szokatlan a belvárosba utazni az értekezletek miatt. Örülnek ugyanakkor a fővárosi új munkaközösségeknek, így több szakmai tudás és információ juthat el hozzájuk, és több szakmai kapcsolatuk épülhet a többi budapesti tagintézménnyel és az ott dolgozó munkatársakkal. Sajátos átmeneti állapot tagintézményükben, hogy a régi séma szerinti munkaközösségek is működnek (gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő), miközben megtörtént a szakszolgálati feladatok szerinti munkacsoportok kialakítása is, mint ahogy fővárosi szinten is a feladatcsoportok köré szerveződnek a munkaközösségek.

A vizsgálati és terápiás óraszámok aránya, a feladatok pontos kijelölése még meglehetősen bizonytalanul történhetett meg, hiszen az új központi munkaköri leírás váza elkészült ugyan, de intézményre, személyre szabása még a későbbiekben történik meg.

A pedagógiai szakszolgálatoktól elvárt módon, folyamatos nyitva tartással működnek. Hetente három óra a team-idő, ennek keretében átlag havi egy alkalommal munkacsoportos megbeszélésre is sor kerül. A szupervíziót saját zsebből finanszírozzák a kollégák, a nem rendszeres, akkreditált belső továbbképzést – esetmegbeszélés formájában – ugyancsak anyagi áldozatot hozva sikerült megszervezniük a félév második felére. A munkaközösségi találkozók az aktuális szakmai problémák, teendők megbeszélése és esetmegbeszélések folynak. Mindez a szakmai munka támogatását, színvonalának emelését, hatékonyságának elősegítését célozta, de a munkaközösségi teamek hatékonyságán is dolgozniuk kell még.

A kontaktórán kívül munkaidejüket a felkészülésre, a vizsgálatok értékelésére, szakértői vélemények írására, dokumentáció végzésére, szakmai konzultációra, szülői konzultációk tartására fordítják.

Korai fejlesztésre két kisgyermek esetében kerül sor, egyikükhöz a bölcsődébe, másikukhoz otthonába utazik a konduktor kollégáné, aki fennmaradó idejében a szakszolgálatban fejleszt BTM-es gyermekeket konduktív pedagógiai módszerekkel.

Kifejezetten **konduktív pedagógiai** fejlesztésre nem érkezett még igény.

Tagintézményükben **fejlesztő nevelést** egyetlen gyermek sem vesz igénybe.

A **kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása** is pedagógiai szakszolgálati feladatkör, egy gyógypedagógus kolléganőket bízta meg a koordinációs feladatokkal, aki rendelkezik ilyen jellegű szakirányú végzettséggel. Tevékenysége egyelőre a kapcsolatfelvétellel, információk közvetítésére korlátozódik.

A **szakértői bizottsági** tevékenységüket nehezítette leginkább, hogy a tanév elején nem tudtak pontosan az EGYMI-ből való kiválás időpontját, a vezetői jogosultságot, késett a vezetői megbízás, nem volt pecsétjük, OM azonosítójuk, nem tudták kiadni a szakvéleményeket. Az átadás-átvétel júniusban történt meg, kisebb fennakadásokkal.

A vizsgálatok terén a törvény által előírt határidőket sajnos nem tudják tartani. A levélben történő behívás helyett a rugalmasabb telefonos kapcsolattartás működik náluk, így könnyebb az időpontok egyeztetése a szülőkkel, de tisztában vannak vele, hogy át kell térniük az írásbeli értesítésre. Problémaként merült fel, hogy az új központilag előírt iskolai beküldők nem kellően informatívak, az adatok gyakran hiányosak, a beírt telefonszámok elavultak, a szülők nem elérhetőek.

Feladataikat igyekeznek a nehézségek ellenére is jól megoldani, a véleményeket minél hamarabb, hibátlanul elkészíteni.

A pszichológus kollégák közül tízen vettek részt a szakértői bizottsági tevékenységben, a gyógypedagógusok közül öt dolgozójuk.

Február 10-én kezdődött tagintézményükben a beiskolázási vizsgálat, melyre kb: 150 fő jelentkezett.

A **nevelési tanácsadás**, benne a terápiák kissé háttérbe szorultak ebben a félévben a diagnosztika mögött. A kollégák szakértői bizottsági és a nevelési tanácsadásbeli tevékenysége néhány esetben összemosódott, a feladatkörök elhatárolása nehezen ment, a korábbi rutin tartotta magát. A félév végére nagyjából sikerült tisztázni, ki milyen arányban végzi a kétfajta tevékenységet, bár állandó óraszámot még nehéz mondani.

Korábban jó gyakorlat volt, hogy gyógypedagógusaik a kisgyermekek fejlesztését az óvodákban végezték, ez a hagyomány idén megszakadt. A kerületi intézmények nehezményezik is, hogy a gyógypedagógusok nem járnak ki fejleszteni, csökkent a pszichológusi jelenlét is az óvodákban, iskolákban a pszichológiai ellátás szabályozatlansága miatt. A logopédusok azok, akikkel napi kapcsolatban vannak az óvodák, iskolák, de kompetenciájuk nem minden esetben terjed ki a nekik címzett minden problémákra.

A kerületi intézményei számára még nem minden esetben világos az ellátási körük, pl. az intézményvezetők tájékozatlanok a szakszolgálati feladatok kötelezettségét illetően, nem értik és nem is akarják elfogadni, hogy az SNI-s gyereket miért nem látják el. Különösen igaz ez a beszéd fogyatékosok logopédiai ellátására.

Tervbe vett feladataik közül a kerületi segítő intézmények munkatársaival történő konzultáció alkalomszerűen valósult meg, többnyire a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóival tartották a kapcsolatot a közös ügyekben.

A szakértői tevékenység és a nevelési tanácsadás körében minden esetben történt konzultáció a szülőkkel.

Októbertől megindult havi két alkalommal a Szülők fóruma pszichológus és gyógypedagógus vezetésével. A fórumokon különböző gyermekneveléssel kapcsolatos kérdésekről, valamint tanulási és magatartási problémákról tartottak előadást és vezettek beszélgetést. A szülők

részéről érdeklődés mutatkozott, többen visszatérő vendégek voltak közülük. A fórum nagy előnye, hogy a szülők pszichológiai és pedagógiai szempontból egyaránt ráláthatnak egy-egy adott kérdésre, és tanácsot, javaslatot, útmutatást kaphatnak mindkét területen, miközben a szülőtársakkal egymást segíthetik, bátoríthatják.

A **logopédiai ellátás** ambuláns módon tagintézményükben, valamint a kerület nevelési, oktatási intézményeiben valósul meg. Az órarend összeállításban nehézséget okozott a törvényi előírás betartása, miszerint minden gyermeknek hetente kétszer kell logopédiai terápián megjelenie. A súlyosabb eseteket eddig is nehezen tudták intenzív terápiában részesíteni, így azonban ez szinte lehetetlen. Órakeretünk kb. 80%-át a nagycsoportos, iskolába menő és első osztályos gyermekek ellátása teszi ki. Újabb teher a kerületben működő egyházi, és magán fenntartású óvodák és iskolák ellátása is. Így jelenleg több kolléga 3-4 intézménybe is utazik.

Logopédiai munkaközösségük 18,5 státusszal 26 óvodát és 16 iskolát lát el a kerületben. Novemberben kezdték meg azoknak az intézményeknek az ellátását, melyek addig szakember hiány miatt ellátatlanok maradtak. Decembertől sikerült megbízási szerződéssel foglalkoztatni nyugdíjasaikat, akik besegítenek az ellátásba, így januártól már az egyházi és magánintézmények is ellátásra kerültek, ezzel nagymértékben növekedtek terheik. Egy-egy intézményre kevesebb óraszám jut. Nehezen tartható a heti két alkalmas ellátás. Célszerű lenne megismerni az egyházi fenntartású szakszolgálatok működését, ellátási kötelezettségét az esetleges munkamegosztás érdekében.

A magas esetszámok, főleg az ellátás terén, komoly létszámemelkedést mutatnak az októberi állapothoz képest. Folyamatosan nő a komplex terápiát igénylők száma. Vannak ellátási helyek, ahol a szoba alkalmatlan terápia végzésére. Ambulanciát minimális létszámmal tudnak működtetni, mert a Szakszolgálaton belül nincs elég alkalmas szoba. Komplex csoportterápiákat is nehézkes végezni, jelenleg két dadogó csoport működik ambulanciájukon.

Dávid Csilla kolléganőnél öt logopédus-hallgató töltötte tanítási gyakorlatát.

Munkatársaik rendszeresen tartottak fogadó órákat, részt vettek szülői értekezleteken, konferenciákon.

Szakszolgálatuk logopédusai közül 11 fő vállalt az EGYMI-ben túlórában SNI ellátást, hogy a súlyos ellátási gondjukon enyhítsenek.

A gyógytestnevelők Újpesten az iskolás korosztály ellátásával foglalkoznak.

Szeptemberben öt álláshelyen három dolgozó kezdte meg a szokásos év eleji feladatait: beiratkozás, csoportok kialakítása, kartonok megírása. A negyedik álláshely betöltése könnyítette kissé munkájukat, az ötödik helyen megbízási szerződéssel 5 órában foglalkoztatnak kollégát. Október hónap végén a gyógytestnevelők felvették a kapcsolatot az iskolák védőnőivel az addig foglalkozásra jelentkezett tanulók egyeztetése miatt. Az iskolákban a védőnőkkel együtt szűrték ki az 1, 3, 5, 7, 9, 11.-évfolyamra járó gyerekeket, akiknek vizsgálata nem kötelező, csak a 2, 4, 6, 8, 10, 12. évfolyamra járó gyerekeket kell kötelezően kiszűrniük. Fogadóórákat tartottak munkatársaik, nyílt napon adtak lehetőséget a szülőknek, hogy betekintést nyerjenek a gyógytestnevelés órán folyó munkába. A kerületben korábban működött gyógyúszás, sajnos erre jelenleg nincs lehetőség.

A második félévben kiemelt feladat a tanulók szűrésének figyelemmel kísérése, egyeztetés a védőnőkkel és iskolaorvosokkal, hogy minden gyermek megkaphassa a neki megfelelő ellátást. Feladat még egymás óráinak hospitálása is. Megalakult a gyógytestnevelők fővárosi munkaközössége, ahol kollégájuk is aktívan részt vesz.

A pedagógiai szakszolgálatok működését szabályozó 15/2013. EMMI rendelet az **óvoda-, iskolapszichológiai** feladatkört a koordináció területére csökkentette le. Ennek ellenére 2013 szeptemberében mind a 13 pszichológusuk kijárt rendszeresen oktatási-nevelési intézményekbe a tankerület kifejezett kívánságára; a későbbi hónapokban a kint töltött idő csökkent. A félév végéig 8 pszichológus látogatta az intézményeket a nevelési tanácsadás feladatkör keretein belül. Szeptemberben megbízták egy munkatársukat a koordinátori teendőkkel, mivel azonban a nevelési-oktatási intézmények nem kaptak pszichológus státuszokat, pusztán saját kollégáit koordinálta, illetve kapcsolatot tartott a tankerület intézményeivel.

A 8/2014. számú rendeletmódosítás lehetővé teszi, hogy az álláshelyek betöltéséig a pedagógiai szakszolgálat munkatársai ellássanak óvoda-, iskolapszichológusi teendőket, ennek megszervezése folyamatban van.

Összességében kollektívájukról elmondható, hogy magasan képzett, pozitív pedagógiai attitűddel bíró, asszertív személyiségű munkatársak dolgoznak náluk. Azon túl, hogy sokan több mint 30 éve dolgoznak együtt, az évkezdés kihívásai még jobban összekovácsolták a csapatot.

Szakmai kapcsolatok, együttműködések

A Gyermekjóléti Központtal konkrét esetek kapcsán álltak kapcsolatban. Legtöbbször a nehéz helyzetben lévő családok problémái vagy a gyermekek magatartási nehézsége miatt fordulnak hozzájuk a kollégák. Sajnálatos, hogy sem a gyermekvédelmi, sem az óvoda-, iskolapszichológiai hálózat működése nem volt zökkenőmentes ebben a tanévben. A közös fellépés, egy-egy eset komplex, több szakma nézőpontjából történő vizsgálata hatékonyabbá, eredményesebbé teheti az intervenciót.

A gyermeki-tanulói jogok érvényesülését valamennyi munkatársuknak szem előtt kell tartania munkája során. A szülők szemléletének formálása, bevonásuk, motiválásuk, megnyerésük a terápia iránt kulcsfontosságú az eredményesség szempontjából.

Fontosnak tartják az együttműködést az általános gyermekvédelmi feladatok megvalósításában közreműködő intézményekkel.

A gyógytestnevelés révén érdekeltek a hiányszorításában is. Az órák délutánonként, a kijelölt intézményekben szerveződnek, nem szerves részei a tanulók órarendjének, ezért a megjelenés nem jelent minden esetben evidenciát a tanulók és szüleik számára.

A családokkal való rendszeres kapcsolattartást, a problémák közös megoldását célozza kéthetenként megrendezésre kerülő szülőcsoportjuk is.

Kerületünkben nagyon különböző szociális háttérű gyermekek élnek. Terápiás munkájuk során így nagyon sokrétű problémával találkoznak.

A nehezedő életkörülmények, a megszokott életszínvonal fenntartásáért folyó többletmunka és a családszerkezet megváltozása, a gyermekekkel való tartalmas együttlét hiánya okoz sok problémát. A növekvő munkanélküliség és az ezzel járó elszegényedés súlyosan veszélyezteti a gyermekek testi- lelki egészségét. Sokszor találkoznak elhanyagolt gyermekekkel, akik súlyos magatartási, tanulási gondokkal küszködnek.

Találkoznak olyan esetekkel is, amikor a gyermekek a tanulás mellett dolgoznak. A keresetükből segítik családjukat, illetve saját zsebpénzt gyűjtik.

Úgy gondolják, a kerület lakossága szociális életkörülményeit tekintve igen széles skálán mozog. Sajnos, véleményük szerint, a gazdasági válság begyűrűzésével egyre több a nehéz helyzetbe került család, amelyeknél az anyagi nehézségek mellett egyre gyakrabban családi konfliktusok is megjelennek, elhatalmasodnak. Emiatt a gyermekek létbizonytalansága, kiszolgáltatottsága egyre nő. Úgy gondolják ez minden korosztály életére hatással van, ugyanakkor úgy vélik a serdülőkor, a maga érzékenységevel még inkább veszélynek van kitéve.

A közbiztonság megerősítésére feltétlenül szükség van a gyermekek biztonságának megőrzéséhez.

Elsősorban pszichológiai és pedagógiai témájú konferenciákon vesznek részt munkatársaik (az elmúlt egy évben előadóként a Országos Neveléstudományi Konferencián Egerben, a Kiss Árpád Konferencián és a HUCER Konferencián Debrecenben), intézményükben pedig megszervezték március 6-án a Logopédia Európai Napja kerületi rendezvényét a többnyelvűség jegyében. Ezen belül több – gyermekvédelmet is érintő – téma foglalkozott a migránsok csoportjával és a két/többnyelvű gyermekekkel. 2013. június 18-n részt vehettek a MiStra – Bevándorlók fogadására irányuló stratégiák európai városokban projekt kerekasztal beszélgetésén.

A Szolgálat vezetősége úgy gondolja, a migránsok támogatása a gyermekvédelemben is egyre nagyobb szerepet kap, talán erről is érdemes lenne kerületi szinten is tanácskozni.

A Gyermekjóléti Központ tevékenységére kevésbé látnak rá, annak ellenére, hogy földrajzilag egymás közelében vannak. Sajnálatos módon a személyes vezetői találkozásra még nem volt mód (tekintettel az átállás okozta nehézségekre), a jövőben azonban szorgalmazni fogják ennek pótlását. A szorosabb együttműködés és a személyes kapcsolattartás segítené egymás munkájának alaposabb megismerését.

A hatósági eljárások elkerülése érdekében jó lenne az eddigieknél is szorosabban együttműködni: közösen érdekeltté tenni a szülőket, hogy részt vegyenek a szakértői vizsgálatokon külön felszólítás nélkül. A védőnői hálózattal a korai fejlesztésre kerülő kisgyermek és a gyógytestnevelést igénylő óvodások kapcsán volna jó a rendszeres konzultáció, utóbbi kapcsolattartás az iskolások gyógytestnevelése kapcsán az iskola-védőnőkkel évek óta jól működik.

3.5.4. Védőnői Szolgálat

A Védőnői Szolgálat célja:

Az egészségügyi alapellátás részeként a családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés.

A Védőnői Szolgálat bemutatása:

A IV. kerületben a Védőnői Szolgálat az Újpesti Egészségügyi Nonprofit Kft. szervezeti egységeként látja el feladatát.

A Védőnői Szolgálat feladata:

- Nővédelem [33/1992. (XII. 23.) NM. rendelet a terhesgondozásról, valamint 49/2004 (V.21.) ESZCSM rendelet a területi védőnői ellátásról alapján]
- Várandós anyák gondozása [33/1992. (XII. 23.) NM. rendelet a terhesgondozásról, valamint 49/2004 (V. 21.) ESZCSM rendelet a területi védőnői ellátásról alapján]
- Gyermerágyas anyák gondozása [49/2004 (V. 21.) ESZCSM rendelet a területi védőnői ellátásról alapján]
- 0-6 éves korú gyermekek gondozása [49/2004 (V. 21.) ESZCSM rendelet a területi védőnői ellátásról, valamint 8/2002. (X. 4.) ESZCSM rendelet az anyatej társadalombiztosítási támogatás alapját képező áráról, valamint a támogatás elszámolásának módjáról alapján]
- tanköteles gyermekek gondozása [26/1997. (IX. 3.) NM. rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról alapján]
- családgondozás [49/2004 (V. 21.) ESZCSM rendelet a területi védőnői ellátásról alapján]
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában való részvétel

A Védőnői Szolgálat két, feladataiban eltérő részre tagolódik, a területi ellátásra, valamint az iskola-egészségügyi ellátásra.

Területi ellátás:

Személyi ellátottság:

A Védőnői Szolgálat területi ellátásában harminc területi védőnői státusz engedélyezett. A 2013. december 31-ei állapot alapján, a dolgozók közül huszonhat védőnő határozatlan idejű kinevezéssel, három védőnő Szülési Szabadságon, Gyermekgondozási Díjon, illetve Gyermekgondozási Segélyen lévő dolgozó státuszán, határozott idejű szerződéssel végzi preventív gondozási feladatait. Egy Szülési Szabadságon lévő védőnő területi körzetének gondozási feladatai felosztásra kerültek a dolgozói létszámhiány miatt. 2013. évben az Újpesti Egészségügyi Nonprofit Kft. Védőnői Szolgálat területi ellátásánál állásfejlesztés, átszervezés nem történt.

Helyi jellemzők:

A kerület közigazgatási területén 30 védőnői körzet van kialakítva. A kialakított védőnői körzetek öt egészséges tanácsadó köré vannak csoportosítva.

Az öt tanácsadóban a védőnői körzetek megoszlása a következő

Tanácsadó megnevezése	Tanácsadó címe	Telefonszám	Védőnői körzetek száma
Király utcai Tanácsadó	1042. Budapest, Király u. 19.	369-15-41	8 körzet
Erdősor utcai Tanácsadó	1046. Budapest, Erdősor u. 1.	233-14-14	6 körzet
Pozsonyi utcai Tanácsadó	1045. Budapest, Pozsonyi u. 23.	369-19-18	7 körzet

Galopp utcai Tanácsadó	1046. Budapest, Galopp u. 6.	380-69-84	5 körzet
Hargita utcai Tanácsadó	1046. Budapest, Hargita u. 1.	230-28-06	4 körzet

**A területi ellátás mutatószámai
(2013. december. 31)**

	Király	Erdősor	Pozsonyi	Galopp	Hargita	Összesen
Látogatott családok száma	1396	992	1359	767	688	5202
Családlátogatási alkalmak száma	7462	4863	4972	3532	2220	23049
Szaklátogatási alkalmak száma	9488	7009	6745	4841	2986	31069
Gondozott gyermekek száma (fő)	1563	1180	1486	879	836	5944
Fokozottan gondozott gyermekek száma (fő)	111	76	179	113	53	532
Gondozott várandósok száma (fő)	422	270	384	224	188	1488
Titkolt terhességek száma (fő)	-	-	-	-	-	-
Gyermekjóléti Központ felé jelzett esetek száma (eset)	7	1	13	5	1	27

A védőnők, illetve az általuk gondozott családok között a kapcsolattartás folyamatos. A kapcsolattartás családlátogatás, tanácsadás, fogadóóra, illetve a védőnők által szervezett és működtetett klubfoglalkozások keretében valósul meg. Sok esetben, akut probléma jelentkezésekor a szülő telefonon keresi meg a védőnőt és kéri a segítségét. A védőnő, amennyiben sikerül egyedül kezelnie az esetet azonnali problémamegoldásba kezd, amennyiben nem, a szülő előzetes tájékoztatása után és beleegyezésével más szakemberek segítségét kéri (Gyermekjóléti Központ, Családsegítő Szolgálat, Szociális Osztály, Házi gyermekorvos, óvoda, iskola, stb.)

Az elmúlt év folyamán 3 család nem kért védőnői gondozást, látogatást. Ők a Gyermekjóléti Központ felé jelezve lettek.

A kerület huszonegy óvodájában 3220 óvodás gyermek ellátása történik, a 2013 / 2014. tanév I. félévétől (2013. október 1. létszámadatok alapján).

Az óvodai preventív gondozási feladatokat az óvodák vezetésével együttműködve látják el a területi védőnők. (A jelenleg hatályos jogszabályok nem írják elő kötelezően a területi védőnők részére a rendszeres óvodai gondozási munkát.)

A IV. kerületi óvodák létszámadatai (2013. október 1.)

	Óvoda	Létszám (fő)
1.	Ambrus Tagóvoda	81
2.	Aradi Tagóvoda	184
3.	Bőrfestő Óvoda	174
4.	Csányi Tagóvoda	78

5.	Dalos Ovi	200
6.	Deák Óvoda	146
7.	Aranyalma Tagóvoda	114
8.	Homoktövis Óvoda	191
9.	JMK Óvoda	182
10.	KF Tagóvoda	192
11.	Királykerti Tagóvoda	144
12.	Lakkozó Óvoda	179
13.	Kertvárosi Tagóvoda	95
14.	Nyár Óvoda	193
15.	Óceán Tagóvoda	112
16.	Park Óvoda	140
17.	Pozsonyi Tagóvoda	72
18.	Rózsaliget Tagóvoda	152
19.	Szent Anna Katolikus Óvoda	114
20.	Viola Óvoda	192
21.	Virág Óvoda	176
22.	Vörösmarty Tagóvoda	109
	összesen	3220

Egészségnevelés:

A Védőnői Szolgálat dolgozói nagy hangsúlyt fordítanak a kerület lakosságának, valamint az általuk gondozottak felvilágosítására, tájékoztatására, az egészségnevelésre. A szülők, illetve a leendő szülők felvilágosítása, támogatása, megerősítése és mentálhigiénés gondozása, a gyermeknevelés során a tanácsadás, a figyelem felhívása a minták, az értékek megfelelő átadására, az egészséges családi háttér, az egészséges személyiségfejlődés biztosítása, indirekt módon bűnmegelőző hatású lehet.

A védőnők a területi gondozási munkájukon és a kerületi rendezvényeken túl, az Egészséges Tanácsadóknak is szerveznek és végeznek egészségnevelő munkát. Erre a klubfoglalkozások keretein belül van lehetőség.

- A Király utcai Tanácsadóban Dr. Dabousné Székelyhídi Julianna már tizenhárom éve szervezi és vezeti az Újpesti Lisztérzékenyek Klubját. Az elmúlt évben 9 alkalommal, összesen 343 fő vett részt a klubfoglalkozásokon.
- Az Erdősor utcai Tanácsadóban Baba-mama klub (3 alkalom – 25 fő) és Babamasszázs tanfolyam (23 alkalom – 68 fő) működött.
- A Pozsonyi utcai Tanácsadóban Baba-mama Klub (4 alkalom – 16 fő) és Szülésre felkészítő tanfolyam (35 alkalom – 603 fő) működött.
- A Galopp utcai Tanácsadóban Babamasszázs tanfolyamot (16 alkalom – 61 fő), Baba-mama klubot (17 alkalom – 152 fő) és Szülésre felkészítést (13 alkalom – 105 fő) szerveztek a területi védőnők. A védőnők, a Pető Intézettel együttműködve, megszervezték a megkésett mozgásfejlődésű gyermekek felkutatását és a kerületben történő felülvizsgálatát. Ez a tevékenység az egész kerületre kiterjed, és éves ütemterv szerint 2014-ben is folytatódik - előzetes bejelentkezés alapján - a Galopp utcai Tanácsadóban. Az elmúlt évben, Makk Ádám és Kondákor Ágnes konduktor segítségével, 11 alkalommal 103 gyermek felülvizsgálata történt meg.

- A Galopp utcai Tanácsadó fennállásának 25 éves évfordulója alkalmából, a gondozott családok részére, Családi Napot szerveztek az ott dolgozó védőnők. A rendezvényen magas számban vettek részt az anyukák és a gyermekek.
- A Hargita utcai Tanácsadóban Várados klub (11 alkalom – 79 fő), Baba-mama klub (19 alkalom – 232 fő) és Babamasszázs tanfolyam (60 alkalom – 164 fő) volt.
- A tavalyi évben, 2013. augusztus 30-án, 11. alkalommal került megrendezésre a kerületi **Anyatejes Világnap**. Ebben az évben a Babits Mihály Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium adott helyet a rendezvényünknek. A rendezvény főbb szervezési feladatait a Védőnői Szolgálat Hargita utcai Tanácsadójának területi védőnői látták el, de a lebonyolításban aktívan részt vettek a kerületben dolgozó iskolavédőnők is.
- A Király utcai Tanácsadóban egy területi védőnő mellett, egy szociális munkás szakos főiskolai hallgató töltött szakmai gyakorlatot.

Iskola-egészségügyi ellátás:

Személyi ellátottság:

A 2013/2014. tanévben, a IV. kerület huszonhárom oktatási intézményében, az iskola-egészségügyi feladatokat tizenhárom iskolavédőnő látja el.

A huszonhárom iskola tizenhárom iskola-egészségügyi körzetre van felosztva. Egy iskolavédőnő általában két oktatási intézményben végzi a preventív gondozási feladatait. Két iskolavédőnő három, két iskolavédőnő pedig egy-egy oktatási intézményt lát el. Három oktatási intézmény (két középfokú és egy általános) két-két iskolavédőnői körzethez tartozik.

Valamennyi dolgozó rendelkezik az iskola-egészségügyi munkát szabályozó 26/1997. (IX.3.) NM. rendelet (az iskola-egészségügyi ellátásról) által előírt szakképesítéssel. A tizenhárom iskolavédőnő közül:

- 11 iskolavédőnő határozatlan idejű kinevezéssel,
- 1 iskolavédőnő GYED-en lévő dolgozó státuszán, határozott idejű szerződéssel látja el feladatát,
- 1 iskola-egészségügyi körzet ellátását, két határozatlan idejű kinevezéssel foglalkoztatott iskolavédőnő helyettesítéssel látja el.

Helyi jellemzők:

Az általános iskolákban, 12 évfolyamos iskolákban és az egyházi általános iskolákban házi gyermekorvos, a középfokú oktatási intézményekben ifjúsági orvosok látják el az iskolaorvosi feladatokat.

Az iskola-egészségügy mutatószámai a 2013/2014. tanévben

Iskola-egészségügyi körzet	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	Össz. (fő)
Létszám (fő)	914	859	804	711	935	928	871	858	929	877	925	892	961	11464

Egészségügyi ok miatt veszélyeztetett (fő)	31	19	76	116	52	215	145	75	64	102	55	11	50	1011
Szociális ok miatt veszélyeztetett (fő)	16	74	21	81	2	14	103	101	59	21	18	23	11	544
Vizsgáltak száma (fő)	311	387	492	314	106	102	490	429	791	363	569	531	225	5110
Szakorvoshoz utaltak száma (fő)	52	9	34	54	36	40	57	21	131	217	99	37	122	909
Szakorvosi leletet hozott (fő)	7	3	3	3	1	3	11	16	14	25	15	8	12	121
Gondozásba vettek száma (fő)	7	5	1	2	61	178	57	15	123	22	15	6	10	502
Tisztasági szűrésen részt vett (fő)	445	351	0	120	935	932	409	858	315	877	565	890	966	7663
Észlelő- és jelzőrendszeri megbeszélésen (alkalom)	0	0	0	0	0	2	2	6	2	0	15	0	0	27
Gyógytestnevelésre járó tanulók száma (fő)	10	5	4	28	7	30	131	37	40	181	48	18	63	602

A 26/1997 (IX.3.) NM. rendelet (az iskola-egészségügyi ellátásról) által kampányoltás keretében oltásra kötelezett tanulók többsége részesült az előírt védőoltásban. A betegség, a műtét vagy az egyéb ok miatt a kampányoltás időpontjában hiányzó, ezért védőoltásban nem részesült tanulók pótolása folyamatos. Az oktatási intézményekben történő oltások folyamatát a BFKH IV., V., XIII. kerületi Népegészségügyi Intézetének Járványügyi Csoportja rendszeresen ellenőrzi.

A tisztasági szűrővizsgálatokat a módszertani utasítás szerint, folyamatosan, az oktatási intézmények igényeinek megfelelően végezték az iskolavédőnők. (Vannak olyan iskolák, amelyek nem igénylik, hogy az iskolavédőnő rendszeresen tisztasági szűréseket végezzen. Ezekben az iskolákban ezt a tanév elején az iskolai munkatervben rögzítik.) A tisztasági vizsgálatok során a vizsgált egységeket, illetve a pediculosis miatt kiszűrt tanulókat egyénileg is tájékoztatják, nagy hangsúlyt helyezve az újrafertőzés megelőzésére.

Az iskola-egészségügy járványügyi tevékenysége a 2013/2014. tanévben

	Ellátott iskolák száma	Ellátott tanulók létszáma (fő)	Védőoltások		
			MMR (fő)	dTap (fő)	Engerix-B (fő)
1. körzet	2	914	57	57	51
2. körzet	2	859	44	44	41

3. körzet	1	804	0	0	0
4. körzet	3	711	22	22	14
5. körzet	3	935	84	84	144
6. körzet	2	928	41	41	79
7. körzet	2	871	54	54	59
8. körzet	2	858	84	84	104
9. körzet	2	929	43	44	55
10. körzet	1	877	81	81	83
11. körzet	3	925	65	65	102
12. körzet	2	892	142	142	53
13. körzet	2	961	110	110	98
Összesen	27*	11464	827	828	883

* : a magas tanulói létszám miatt, több oktatási intézmény két részre lett osztva az iskola-egészségügyi körzetek kialakításánál.

Egészségnevelés:

Az iskolai egészségnevelési tevékenység az oktatási intézménnyel egyeztetett éves terv alapján történik, amely tanévre készül. Az iskolák igazgatói által a 2013/2014. tanévre engedélyezett egészségnevelési terveknek csak a töredéke került megvalósításra, mivel az őszi hónapokban a fő tevékenység a szűrővizsgálatok, illetve az iskolai kampányoltások végrehajtása.

Az iskolavédőnők nagy hangsúlyt fektetnek a prevencióra, ennek érdekében igyekeznek színesíteni az egészségnevelési tevékenységüket. Az egyéni tanácsadások keretében lehetőségük nyílik a veszélyeztetett tanulók felkutatására, és a felmerülő problémák kezelésére.

Összefoglalás, tapasztalatok:

Területi ellátás:

A területi védőnő, ha egy általa gondozott várandóssal, gyermekkel, vagy családdal problémája adódik, akkor jelzést tesz az Újpest SZI Gyermekjóléti Központja felé. A felismert problémát a területileg illetékes védőnő telefonon, illetve írásban is jelzi a Gyermekjóléti Központ felé. A Gyermekjóléti Központ családgondozója gondozásba veszi a családot, és a védőnővel együttműködve végigkíséri a családot a hatékony problémamegoldás – sokszor rögzös – útján.

Tapasztalataik szerint, a két szolgálat együttműködése egyre hatékonyabb, illetve egyre inkább beszélhetünk együttműködésről, melyet az is mutat, hogy a jelzést követően rövid időn belül érdemi intézkedés történik, melyről a másik fél írásban is értesül. Pozitívum, hogy a védőnő személyén túl, a családgondozó személye is állandó, ami segíti a gondozott családdal egy bizalmi kapcsolat kialakítását és fenntartását. Több esetben - a szülővel történt előzetes megbeszélés után - a védőnő már a családgondozóval együtt megy a család otthonába, mely segíti a szülővel a családgondozó személyének könnyebb elfogadását, továbbá megelőzi, hogy a szülőben esetleg a „hátról támadás érzése” alakulhasson ki.

Bölcsődei ellátás:

A 49/2004 (V.21.) ESZCSM rendelet (a területi védőnői ellátásról alapján) nem írja elő a védőnők részére, hogy a bölcsődei ellátásban is részt kell vállalniuk.

Óvodai ellátás:

A kerület huszonegy óvodájában 3220 óvodás gyermek ellátása történik, a 2013 / 2014. tanév I. félévétől (2013. október 1. létszámadatok alapján).

Az óvodákban, a jogszabályi háttér megváltozása miatt, a kötelező védőnői feladatok megszűntek. Egyéb, eseti feladatokat (pl.: tisztasági szűrések, egészségnevelés, stb.), a területi védőnők látják el az óvoda vezetésével, illetve az óvodát ellátó házi gyermekorvossal együttműködve. Az információáramlás kétirányú még abban az esetben is, ha a problémás gyermek területi védőnője, illetve az óvoda védőnőjének személye nem azonos.

Ha a védőnő telefonon, írásban vagy személyesen megkeresi az óvodát valamelyik gyermekkel jelentkező probléma esetén, az intézmény készséggel segít még abban az esetben is, ha egyéb szakterületeket (Gyermekjóléti Központ, Gyámhatóság, Nevelési Tanácsadó, stb.), más szakembereket (pszichológus, logopédus, stb.) is be kell vonni az eset eredményes megoldásába.

Ez a kapcsolatrendszer visszafelé is működik, amennyiben az óvoda keresi meg a védőnőt, szintén segítségre számíthat.

Iskola-egészségügyi ellátás:

Jelenleg a kerület oktatási intézményeit tizenkettő iskolavédőnő látja el. A kapcsolatrendszer kialakult, az együttműködés megfelelő. A védőnő véleményét elsősorban a tanulóknál jelentkező egészségügyi vonatkozású problémák esetén kéri az iskola.

Az oktatási intézmények az észlelő és jelzőrendszeri megbeszélésekre meghívják a védőnőket, illetve kéri véleményüket, meghallgatják álláspontjukat, javaslatukat.

Az iskolák vezetésével, a tantestülettel, az iskolapszichológussal, a logopédussal, a fejlesztő pedagógussal, a gyógytestnevelővel, a gyermek- és ifjúságvédelem szakembereivel az eddig kialakult kapcsolat egyre hatékonyabban működik.

Az iskolavédőnők tapasztalatai szerint az oktatási intézmények gyermekvédelmi felelőseivel történő együttműködés gyorsabb és hatékonyabb problémamegoldást eredményez. Azokban az iskolákban, ahol a két szakember együttműködése nem megoldott, ott nem beszélhetünk hatékony problémamegoldásról.

Az elmúlt évekre visszatekintve elmondható, hogy a tanulók szociális környezete egyre változatosabb képet mutat. A szociális környezetbe beletartozik a szociális kapcsolatok rendszere, így a társadalmi rétegben elfoglalt hely, a családi és a társas kapcsolatok, valamint a szociális helyzet. Egyre több tanuló csonka családban él, ami szerencsés esetben (és ez a gyakoribb) nem feltétlenül jelent veszélyeztető környezetet az egyén egészséges személyiségfejlődése szempontjából. Több tanuló esetében megfigyelhetőek a rendezetlen családi kapcsolatok is.

A tanulók szociális helyzetének tekintetében átlagos a megítélés, azonban majdnem minden iskolában van néhány átlagosnál jóval nehezebb szociális körülmények között élő tanuló, 3-4 iskolában pedig a tanulók családjának zöme ilyen körülmények között él (munkanélküliség, anyagi problémák, megélhetési gondok, stb.).

A szociális ok miatt veszélyeztetettként gondozott tanulók esetében előfordul, hogy az iskolavédőnőt nem tájékoztatják a tanuló életkörülményeiben beállt változásokról. A szociális veszélyeztető tényezők általános iskolás korosztálynál a gyermekek elhanyagolása, elhanyagoltsága, a kevés szülői figyelem, a kevés érzelem, a szülő(k) szenvedélybetegsége, a középiskolás korosztály esetében a dohányzás, az alkohol fogyasztása, a droghasználat, valamint a táplálkozási zavarok.

Az iskolavédőnők munkáját megnehezítik a magántanulók. Sok esetben, e diákokról kevés az információjuk, hiányzik a személyes kontaktus, ugyanakkor a jogszabályok által előírt iskola-egészségügyi tevékenység csak nehezen valósítható meg. A magántanulók esetében még az iskolai védőoltások beadása is sokszor nehézségekbe ütközik. Ezt tovább nehezíti, ha a szülő nem együttműködő vagy az adminisztráció hiányos (pl.: hiányzik, hiányos vagy elveszett a tanuló oltási könyve, folyamatos költözése miatt az iskola-egészségügyi dokumentáció hiányzik, nehéz a nyomon követése, stb.).

Ilyenkor az iskolavédőnő a gyermek házi gyermekorvosától, illetve a tartózkodási hely szerinti illetékes területi védőnőjétől tud segítséget kérni, illetve a területileg illetékes BFKH Járványügyi Csoportjának támogatását kéri.

Az iskolai szűrővizsgálatok során észlelt elváltozások (pl.: lúdtalp, gerincferdülés, hanyag tartás, látásélesség-csökkenés, szintévesztés, stb.) kivizsgálása sem zajlik mindig gördülékenyen. (A szakorvoshoz történő beutalási rend megváltozása miatt az iskolaorvos írásban jelzi a tapasztalatát a tanuló háziorvosának, majd a tanuló, a háziorvosa által írt beutalóval keresi fel a megfelelő szakrendelést.)

Előfordul, hogy a szülők részére készült levél nem jut el a címzetthez, vagy ha el is jut, a szülő nem érzi a jelzett elváltozást problémának, nem keresi fel a gyermekével a háziorvosát, vagy ha fel is keresi, nem megy el a beutalóval a megfelelő szakorvoshoz. Ha a „teljes utat” végig is járja a szülő a gyermekével, még akkor sem biztos, hogy az iskolavédőnő és az iskolaorvos visszajelzést kap a szakorvostól. A megfelelő szakellátást tovább nehezíti, hogy a szakrendeléseken sok esetben több hónapos az előjegyzési idő. Akut esetben, amikor az iskolaorvos utalja be a tanulót a szakrendelésre (pl.: szívprobléma esetén akut tünetekkel) a

szülő hiába viszi oda azonnal a gyermekét, elutasítják, mivel az iskolaorvosi beutaló nem megfelelő.

Ilyen esetben is el kell mennie a házi gyermekorvoshoz beutalóért. A felmerülő kérdés: hogyan hathat az iskola-egészségügy dolgozója a szülőre, milyen eszközök állnak a rendelkezésére a probléma megoldásában?

Javaslatok:

Területi ellátás:

A Védőnői Szolgálat és a Gyermekjóléti Központ együttműködését továbbra is támogatni kell. Az eredményes munka elengedhetetlen feltétele a személyes jelenlét, a személyek (védőnő, családgondozó) állandósága és elérhetősége az adott eset megoldásánál, a kétirányú információáramlás (szóban és írásban is), a rendszeres kapcsolattartás, valamint az esetmegbeszélő teamek szervezése.

A Védőnői Szolgálat és a Gyermekjóléti Központ hatékonyabb és eredményesebb együttműködését a személyes munkakapcsolat elmélyítése is szolgálhatná. A személyes kapcsolat feltételez egy olyan kommunikációt, amely során a félreértések - amelyek sokszor e megfelelő kommunikáció hiányából adódnak, - elkerülhetőek lennének.

Az esetek megoldásának hatékonyságát növelhetné, ha 1-1 esetet közösen megbeszélnének, végigkísérnének a megoldás útján, mintegy sémát, mintát, megoldási alternatívát adva egy hasonló eset megoldásához.

Igényük lenne, hogy az adott ügy előre menetelével kapcsolatosan, folyamatos visszajelzést kapjunk írott formában is, még abban az esetben is, ha nem a védőnő jelezte a problémát a Gyermekjóléti Központ felé. Ezáltal teljessé válna a védőnői dokumentáció is adott gondozottal kapcsolatban, továbbá a védőnő is be tudna kapcsolódni a nyomon követés folyamatába.

Bölcsődei ellátás:

A gondozónőkkel a kapcsolat megfelelő.

Óvodai ellátás:

A területi védőnők és az általuk ellátott óvodák között a kapcsolattartás folyamatos. Fontos, hogy a megváltozott jogszabályi háttér mellett is fennmaradjon a jól működő kapcsolatrendszer.

Iskola-egészségügyi ellátás:

Az iskola-egészségügyi ellátás területén, az évekkel ezelőtt, a jogszabályi háttér (49/2004 (V.21.) ESZCSM rendelet a területi védőnői ellátásról) megváltozása miatt kialakított kapcsolatrendszer, az oktatási intézményekben hatékony együttműködést eredményezett. A tapasztalat azt mutatja, hogy az iskolák - attól függetlenül, hogy az iskola-egészségügyi rendszer átalakítása váratlanul, előzetes tájékoztatás nélkül érte őket, - rugalmasan fogadták a változást, és egyre inkább bevonják az iskola életébe a védőnőket, illetve a gyermek- és ifjúsági orvosokat, hisz az iskolai rendezvényekre is meghívják őket.

Az iskolák részéről a hatékony együttműködéshez szükséges nyitottság biztosított. Az együttműködés nehézségét a gyakori személyi változások, továbbá az elérhetőség hiánya okozza.

A gyermekvédelmi felelősök sok esetben több oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatait látják el, így ha probléma jelentkezik, akkor előfordul, hogy a másik iskolában van az érintett szakember. Sajnos, ez az iskolavédőnőkről is elmondható, mivel egy iskolavédőnő is több iskolát lát el. Az ideális helyzet az intézményenkénti szakember lenne, addig azonban, amíg ennek megvalósítása nem lehetséges, addig a lehetőségeink maximális kihasználásával kell az ellátást megoldanunk. Az iskolavédőnő és a gyermekvédelmi felelős személyes kapcsolata, valamint rendszeres kommunikációja áthidalhatja ezt a problémát.

Szeretnénk elérni, hogy a tanuló osztályfőnöke minden esetben jelezze az oktatási intézményt ellátó egészségügyi szakembereknek, ha a tanulóval kapcsolatban valamilyen egészségügyi adat vagy információ áll a rendelkezésére. Pl.: pszichiátriai betegség, stb.

Az iskolavédőnők és a Gyermekjóléti Központ szakembereivel való együttműködést az adminisztráció nehezíti meg. Amikor az iskolavédőnő olyan helyzetet észlel, tapasztal, vagy olyan állapotról szerez tudomást, aminek megszüntetéséhez, megoldásához vagy a probléma teljes körű feltérképezéséhez, a megítélése alapján a Gyermekjóléti Központ szakembereinek segítségére van szüksége, telefonon segítséget kér a Gyermekjóléti Központtól. A probléma rövid, szóbeli ismertetése után a családgondozó közli vele, hogy amíg írásban nem jelzi észrevételeit, addig nem tud intézkedni az adott ügyben. Mindkét oldal álláspontja elfogadható és érthető, azonban az akuttan jelentkező problémánál a minél előbbi problémamegoldás lenne a kedvezőbb és sokszor a hatékonyabb. Ennek a problémának a megoldásához várjuk a Gyermekjóléti Központ javaslatait.

Kérjük, a Gyermekjóléti Központot, hogy a szabadidő eltöltéséhez lehetőséget kínáljon, a Gyermekjóléti Központ által szervezett, illetve működtetett klubok címéről, valamint nyitvatartási idejéről, programjairól tájékoztassák a Védőnői Szolgálat dolgozóit. Ugyancsak szeretnénk tájékoztatást kapni, a gondozottak ellátását szolgáló tevékenységeikről.

Ha egy gyermek a Gyermekjóléti Központnál gondozásba kerül, minden esetben tájékoztassák az illetékes védőnőt (területi védőnő, iskolavédőnő). Ilyen módon a védőnő is újabb információt adhat a gondozotról, teljesebb körű lesz az ellátás, valamint ő is csatlakozni tudja az írásos jelzést a gyermek/tanuló dokumentációjához. Így, a gondozott elköltözése vagy másik oktatási intézménybe kerülése esetén a postázott dokumentum egy teljesebb képet ad a gyermekről/tanulóról. Ez a későbbiek folyamán sok háttér-információt nyújthat az új szakembernek a gondozotról.

A Jelzőrendszeri Konferenciákra a Meghívók időben megérkeznek, ami pozitívnak értékelendő az elmúlt évek tapasztalataival szemben. Sajnos, a megbeszéléseknek helyet adó csoportszoba mérete a jelzőrendszeri megbeszéléseken jelenlévő szakemberek létszámát korlátozza. A későbbiekre javasolnánk, hogy - a leadott létszámok alapján, - egy megfelelő befogadóképességű teremben történjenek a megbeszélések.

A tanuló egészségvédelme érdekében javaslatok:

- Az iskolák vezetésével, pedagógusaival történő együttműködés erősítése;

- Az iskolapszichológussal, iskolai gyermekvédelmi felelőssel történő együttműködés;
- A tanulók szüleivel történő személyes találkozás (pl. szülői értekezletek alkalmával);
- Együttműködés a hatóságokkal (pl.: BFKH Járványügyi Csoport – oltáshiányok pótlása), valamint az egészségügy más területén dolgozó szakemberekkel (pl.: házi gyermekorvosok, területi védőnők, szakorvosi rendelők, stb.);
- Esetmegbeszélő teamek szervezése a jelzőrendszer tagjaival;
- A tanulók részére a szabadidő helyes eltöltéséhez megfelelő intézmények, programok kialakítása (Ifjúsági Klub, Túra Klub, stb.);
- Az iskolai egészségnevelésnek nagyobb tér biztosítása: Az iskolavédőnők jelenleg is végeznek egészségnevelési tevékenységeket. Az egészségnevelés témaköreit a tanulók életkora, a biológiai és pszichológiai érettsége, a pedagógusok jelzései, észrevételei, kérése alapján válogatják össze az iskolavédőnők (dohányzás, alkohol, drog, barátság, szerelem, szexualitás, pubertáskor, személyi higiéné, daganatos megbetegedések, szűrések fontossága, életmód, egészséges táplálkozás, sport szerepe, szabadidős tevékenységek, stb.) Kiemelt figyelmet kell fordítani a családi és a szülői szerepekre történő felkészítésre, valamint a felelős gyermekvállalásra. Az egészségnevelés hatékonyságát nagyfokban növelné, ha több idő állna az iskolavédőnők rendelkezésére. Így lehetőség nyílna a tanulók problémáinak fokozottabb figyelembé vételére, illetve személyre szabottabb lenne a tájékoztatás.

3.5.5. Családsegítő Szolgálat

Az Újpest SZI Családsegítő Szolgálat 2013-ban két munkacsoporttal (Családgondozói- és Adósságkezelő csoport), valamint jogi és pszichológiai tanácsadást nyújtva végezte tevékenységét az újpesti illetékességű, szociális és/vagy mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok érdekében.

Az ellátás célja, jogszabályi háttere

A családsegítés célja:

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Személyi feltételek 2013-ban:

1 fő csoportvezető családgondozó- általános szociális munkás végzettséggel, szociális szakvizsgával

Családgondozói Csoport

7 fő családgondozó, ebből 2 fő általános szociális munkás, 1 fő szociálpolitikus, 2 fő szociálpedagógus (1 fő munkaviszonya próbaidő alatt megszűnt), 1 fő pedagógus, 1 fő igazgatásszervező

Adósságkezelő Csoport

3 fő adósságkezelési tanácsadó – 3 fő szociális munkás, adósságkezelési tanácsadó (1 fő munkaviszonya 2013. november 29.-én áthelyezéssel szűnt meg)
1 fő családgondozó – 1 fő pedagógus

Jogi tanácsadás

1 fő jogi tanácsadó vállalkozói szerződéssel, heti 15 óra ügyfélfogadással

Pszichológiai tanácsadás

1 fő pszichológiai tanácsadó vállalkozói szerződéssel heti 10 órában

Ügyfélszolgálat

3 fő szociális segítő – szociális asszisztens végzettséggel (1 fő munkaviszonya 2013. november 27.-én szűnt meg)

Összesített adatok 2013.-ban

Kliens forgalom összesen:

6490 fő	8253 megjelenés
ebből eset	542 (2013.12.31.-én)
szociális eset	128 (2013.12.31.-én)
új kliensek száma	1223 fő

Családgondozói csoport forgalma:

1579 fő	2228 megje
ebből eset	215 (2013.12.31.-én)
szociális eset	128 (2013.12.31.-én)

RSZS együttműködő ügyfelek száma 215fő (2013.12.31.-én)

Álláskereső klub forgalma 327fő 94 klubfoglalkozáson

Adósságkezelő csoport forgalma:

2478 fő	3342 megjelenés
ebből eset	327 (2013.12.31.-én)

Hálózatos ügyintézés: 428 kérelem 777.131.525 Ft összegben

Adótanácsadás: 193 fő 327 megjelenés

Adósságkezelési támogatás: 358 fő 489 megjelenés
35 fő együttműködésre kötelezett 2013-ban

Mediáció: 15 eset

42 résztvevő fő
16 érintett család
26 ülés

Jogi tanácsadás:

804 fő 926 megjelenés (az adatok tartalmazzák a Gyermekjóléti Központ forgalmát is)

Pszichológiai tanácsadás:

481 fő 549 megjelenés (az adatok tartalmazzák a Gyermekjóléti Központ forgalmát is)

Szakmai tevékenység

1) Családgondozói csoport szakmai munkája

Személyi feltétel: 6 fő családgondozó

A csoport családgondozói az alábbi feladatokat látják el:

- szociális esetkezelés egyénekkal, családokkal,
- rendszeres szociális segélyben részesülő személyek segítése,
- ellátásban nem részesülő munkanélküliek, és irányítás esetén a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő aktívkorúak elhelyezkedését akadályozó külső és belső körülmények feltárása, azok megszüntetésére illetve enyhítésére, valamint a sikeres elhelyezkedésre irányuló segítségi formák nyújtása,
- foglalkoztatási problémákat jelző kliensek támogatása egyéni és csoportos formában.

A csoport munkája a rendszeres szociális segélyben részesülő kliensekkel:

A Szolgálat célcsoportját az együttműködésre kötelezett, az aktívkorúak ellátásában – rendszeres szociális segélyben részesülők (RSZS-ek) alkotják, illetve a Munkaügyi Kirendeltség által munkavállalásra felkészítés céljából hozzájuk irányított rendelkezésre állási támogatásban részesülők (FHT-sek).

A családsegítés feladata fenti ügyfélkörrel:

- folyamatos együttműködés a rendszeres szociális segélyben részesülő személyekkel – egyénre szabott cselekvési terv, megállapodás alapján, legalább 3 havonkénti találkozások során,
- beilleszkedési program keretében egyéni képességeket fejlesztő, életmódot formáló foglalkozások, tanácsadás, munkavégzésre történő felkészítés,
- egyéb egyéni, családi problémák, hátrányok megoldásában segítségnyújtás,
- az ügyfelek irányítása más, speciális szolgáltatásokhoz (adósságkezelés, jogi-, pszichológiai
- tanácsadás, szociális- és egészségügyi ellátók, stb.).

Az ügyfelek részesülhetnek a hetente két alkalommal szervezett álláskereső klub nyújtotta szolgáltatásokban is, ahol álláslehetőségeket ismerhetnek meg az internet, az álláslista és a

rendelkezésre álló újságok segítségével, személyre szabott tanácsokat kaphatnak, önéletrajzot, kísérőlevelet írhatnak és küldhetnek, valamint átképzésekről, szakképzésekről informálódhatnak. A munkacsoport együttműködik a kerületi Önkormányzattal, a Munkaügyi Központtal, egyes (főleg csökkent munkaképességűeket foglalkoztató) munkaadókkal, szociális és egészségügyi szolgáltatókkal.

2) Adósságkezelő csoport tevékenysége

Személyi feltételek: 4 fő

3 fő adósságkezelési tanácsadó (1 fő adósságkezelési tanácsadó munkaviszonya 2013. november 29.-én áthelyezéssel szűnt meg, új családgondozó felvétele folyamatban van)

1 fő családgondozó

Önálló munkacsoportban tizenegyedik éve működik az Adósságkezelő Csoport a IV. kerületben élő, háztartási díjtartozással küzdő, vagy az eladósodás szélére került családok és egyének segítésére, gondozására. Tevékenységi köreik:

Információk nyújtása

A kliensek itt kaphatnak tájékoztatást a tartozások rendezésének lehetőségeiről, a rendelkezésre álló és igényelhető támogatási formákról, külső forrásokról.

Nyilvántartják, és közvetítik azokat az információkat, amelyek a főváros IV. kerületében élő lakosokat megilletik (díjkompenzációk, szemét-, távhő-, gáz-, víz- és csatornadíj támogatások). Ugyancsak folyamatos tájékoztatást adnak a kerületben elérhető helyi támogatási lehetőségekről (normatív, és kiegészítő lakásfenntartási támogatások). Folyamatos napi élő kapcsolatot tartanak fenn azokkal a közüzemi szolgáltatókkal, akikkel ügyfeleink kapcsolatba kerülnek: Főtáv ZRt., Díjhátralékkezelő ZRt., Díjbeszedő Faktorház ZRt., Díjbeszedő ZRt., Újpesti Vagyonkezelő ZRt., Fővárosi Gázművek ZRt., Budapesti Elektromos Művek NyRt.

Adósságkezelés

A háztartási adósságokat felhalmozó, velünk együttműködő családokkal feltérképezik anyagi helyzetüket, felkutatják a rendelkezésre álló anyagi erőforrásokat (ha vannak ilyenek), szükség szerint javasolják átstrukturálni kiadásait, megállapítják a kliens törlesztési kapacitását.

A megállapítottak alapján adósságrendezési terv, együttműködési megállapodás készül, és a rendelkezésre álló külső erőforrások (önkormányzati, alapítványi támogatások) bevonásával ennek alapján kezdődik el az adósságkezelés folyamata.

Az adósságrendezés időtartama alatt az ügyfelekkel folyamatos kapcsolatot tartanak, a visszafizetés folyamatát nyomon követik (befizetési csekkek figyelemmel kísérése, esetleges átütemezések).

Az ezen időtartam alatt felmerülő problémák megoldásában egyéni segítséget nyújtanak, szükség esetén közvetítenek a részletfizetések átütemezésében.

Hálózat Alapítvánnyal kapcsolatos ügyintézés

A rezsihátralékok rendezését 1996 óta folyamatosan segítik a **Hálózat a Budapesti Díjhátralékosokért Alapítvány** - hoz benyújtott pályázatokkal.

Az Alapítvány többféle segítséget kínál a tartozások rendezéséhez: hátralékkiegyenlítő támogatás útján 30-90% támogatás szerezhető meg távhő-, víz-, csatorna-, szemétdíj-hátralékok visszafizetéséhez.

A 2006. évtől kezdődően az említett támogatási kérelmek minden fajtáját kizárólag a helyi (kerületi) önkormányzat Családsegítő Szolgálatán keresztül lehet benyújtani, melyhez az intézmény családgondozójának írásos javaslata szükséges.

2013-ban a **Hálózat Alapítványtól** 2013-ban **428** kérelmet továbbítottak, eddig **371-en** kaptak támogatást. 2012. évhez viszonyítva jelentős emelkedés mutatkozott, 127-tel több kérelmet továbbítottak. 2013 januárjától emelkedett a legmagasabb adható támogatás összege 300.000 Ft-ról 400.000 Ft-ra.

A kimutatott összes tartozás:	174.518.011 Ft
Egy családra eső átlagos tartozás:	407.753 Ft
Kért támogatás:	77.131.525 Ft
Megítélt támogatás:	64.755.568 Ft

34 támogatásban részesült ügyfélnek az Újpesti Vagyonkezelő ZRt.-nél halmozódott föl lakbérhátraléka, őket emiatt közvetve, vagy közvetlenül a kilakoltatás veszélye fenyegette. A legmagasabb összegű 400.000 Ft-os támogatást **64** kérelmező kapta.

Az alapítványi támogatásokkal kapcsolatos munkájuk része az is, hogy a kedvezően elbírált kérelmekhez kapcsolódó kötelezően előírt önrész részletbefizetéseit minden ügyfelüknél folyamatosan nyomon követik, az igazolásokat az Alapítvány számára eljuttatják.

Az alapítványi átutaláshoz szükséges önrész teljes, vagy részleges befizetését **450** kérelmező igazolta ebben a félévben.

Adósságkezelési szolgáltatás

A IV. kerületi Önkormányzat adósságkezelési szolgáltatásához, amelyet a Szoc. Tv. és a helyi rendelet szerint a Szolgálat javaslatával, környezettanulmányával és javaslat benyújtásával lehet igénybe venni, 2006. szeptemberétől juthatnak hozzá a kérelmezők.

Az adósságkezelők feladata ezzel kapcsolatosan: környezettanulmány készítése az ügyfél lakásán, az adós törlesztési kapacitásának megállapítása, adósságkezelési terv elkészítése, javaslattétel a Szociális Osztály számára a szolgáltatás igénybevételéhez.

Kedvező elbírálás esetén az ügyféllel kötött együttműködési megállapodás alapján az adósságrendezési folyamat nyomon követése, havi aktuális számlák befizetésének ellenőrzése, az ismételt eladósodás megakadályozása.

Az együttműködési megállapodástól való eltérés esetén tájékoztatják a Szociális Osztályt, amely dönt a támogatás további folyósításáról vagy visszavonásáról.

2013-ban **35 új** ügyfélnek ítéltek meg adósságcsökkentési támogatást **3.425.236 Ft összegben**. A támogatás folyósításához szükséges, adós által befizetendő önrész **856.309 Ft**.

A kérelmezők tartozása: **8.623.589 Ft**. (egy főre eső tartozás: **246.388 Ft**).

15 új kérelemhez kapcsolódó javaslatot és környezettanulmányt készítettek, ezek elbírálása folyamatban van.

3) Jogi tanácsadói szolgáltatás

Dr. Váczai Judit ügyvéd 804 fő 926 megjelenés

4) Pszichológiai tanácsadói szolgáltatás

Somogyi Dániel pszichológus 481 fő 549 megjelenés

A szakmai munka áttekintése

Az éves ügyfélforgalom megfelel a 2012. év időarányos mutatóinak, azonban a különböző szolgáltatásokat igénybe vevők aránya átstrukturálódott: némileg csökkent a családgondozói csoport forgalma és nőtt az adósságkezelés iránt érdeklődő ügyfelek száma.

A rendszeres szociális segélyben részesülő személyekkel való foglalkozástól (álláskereső klub, beilleszkedési program – csoportok) munkatársaik szakszerű és teljes körű segítése ellenére sem várható hathatós és tartós eredmény a kötelezett személyek kora, nem piacképes képzése, a képzések és a Munkaügyi Központtal való együttműködés, valamint a számukra elérhető munkalehetőségek hiánya miatt.

A szociális esetkezelésben is résztvevő ügyfelek egyéb szociális – mentális problémáik fennállása esetén azonban hatékony támogatást kapnak.

Az adósságkezelés területén egyre több család – egyén ellehetetlenülését tapasztalják azoknál az ügyfeleknél is, ahol normális életvezetés és munkajövedelem biztosítaná a megélhetést. Ugyanakkor a gazdasági válság, a devizahitelek törlesztő részleteinek drasztikus emelkedése – ennek következtében a tartozások nagyobbodó összege -, s e mellett a helyi rendelet által a támogatott tartozások behatárolt köre miatt erősen leszűkült az adósságkezelésbe bevonhatók köre.

A megnövekedett igények ellenére az adósságkezelési szolgáltatást igénybe vevők száma 2012. évhez viszonyítva nőtt, a Hálózatos ügyintézészt igénybe vevők száma pedig jelentősen megemelkedett.

Együttműködések

A Gyermekjóléti Központ felé 2013-ban több ízben történt írásos jelzés gyermek veszélyeztetéséről, esetátadás illetve esetátvétel is történt. Az is gyakran előfordul, hogy a családgondozó személyesen kíséri át az ügyfelet a Gyermekjóléti Központba. A Gyermekjóléti Központ ügyfelei szükség szerint igénybe veszik a családgondozás szolgáltatásait, így az adósságkezelést, a mediációt, családterápiát és részt vesznek az álláskereső klub foglalkozásain.

Az Önkormányzat Szociális és Lakásügyi Osztályával folyamatos az együttműködés.

Az adósságcsökkentési támogatást igénylők segítése céljából folyamatos konzultáció keretében igénybe vették a Roma Kisebbségi Önkormányzat segítségi lehetőségeit, akik jelentős érdekérvényesítő képességüknek köszönhetően hatékonyan járnak közbe azon díjhátralékkal rendelkező ügyfeleik érdekében, akik részére a támogatás valamely okból a helyi rendelet szabályozását figyelembe véve nem folyósítható.

A Kisebbségi Önkormányzattal – Elnökével és jogászával - a továbbiakban is szoros együttműködésben kívánnak dolgozni, és az ellátásokhoz való hozzájutás könnyítése érdekében.

Saját kezdeményezésükre szakmai megbeszélést tartottunk a Budapest IV. kerület Önkormányzatának Szociális Osztályának vezető munkatársaival az együttműködés lehetőségeiről, az adósságkezelési szolgáltatás jövőbeni fejlesztési lehetőségeiről.

A szolgálat segítséget nyújt azoknak a családoknak, akiknek felhalmozott tartozásai miatt önkormányzati bérleményüket el kell hagyniuk. Minden esetben a szolgálat felveszi ezen családokkal a kapcsolatot, és közösen próbálja megoldani ezt a helyzetet. Sajnos olyan esetekkel is számolni kell, ahol nincs más megoldás, mint a hajléktalan ellátásba történő irányítás.

Képzések, szakmai műhelyek

Az adósságkezeléssel foglalkozó munkatársak több alkalommal résztvevői voltak a Szociális Szakmai Szövetség által egész éven át sorozatban megrendezett műhelybeszélgetéseken és előadásokon.

Az adósságkezelői csoport egy családgondozója a Partners Hungary által szervezett mediátorképzésen vesz részt.

Az Adósságkezelő Csoport egy családgondozója az NCSSZI által szervezett adósságkezelési tanácsadó képzésen vesz részt.

A szolgálat dolgozói részt vettek az NCSSZI által szervezett TÁMOP 5.4.10-12/1-2012-0001 azonosítójú „Szociális képzések rendszerének modernizációja” megnevezésű kiemelt projekten. Ennek köszönhetően színvonalas ingyenes szakmai továbbképzéseken vehettek részt a kollegák.

Szociális képzésben résztvevő hallgatók gyakorlatának vezetése

A hallgatók fogadásának keretszerződés útján való bonyolítása megnehezítette a szakmai gyakorlatok lefolytatását.

Működés tárgyi eszközei, elmaradása, igényei, indoklása

A családsegítő szolgálat 4 munkaszobával, 2 interjú szobával, 1 csoportszobával, és 1 fogadóhelyiséggel, valamint mosdókkal rendelkezik.

Az elmúlt év tapasztalatai alapján elmondható, hogy a szolgálat lassan kinövi az intézményi lehetőségeket, hiszen az egyik munkaszobában 6 kollega, míg a másikban 4 kollega dolgozik.

A szolgálat mindennapi tevékenységéhez elengedhetetlen, hogy a családgondozók számítógépekhez hozzáférjenek, és azokat használják. Jelen pillanatban a szolgálat 7 db számítógéppel rendelkezik, 1 db gép beszerzése folyamatban van. Sajnos ez a felszereltség is kevésnek mondható, hiszen a családgondozói létszám többet igényelne. Erre azért is van szükség, mert a TEVADMIN rendszer bevezetése, a napi adminisztráció, kérelmek, beadványok, feljegyzések szükségessé teszik a számítógépek beszerzését.

4. A gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatok

A Gyámhivatal a gyermekvédelmi feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban Gyvt.) meghatározott hatósági intézkedésekkel látja el.

A gyámhivatali munka rendkívül sokrétű. Jelentős mennyiségű jogszabály alapos ismeretét követeli, és az egyes emberek, családok személyes ügyeivel való empatikus, de határozott és törvényes beavatkozást feltételez.

2013. január 1. napjától a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 218/2012. (VIII.13.) Kormányrendelet értelmében Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztály Gyámhatóság Gyámhivatal jogutódja, Budapest Főváros Kormányhivatala IV. Kerületi Gyámhivatala. A korábbi jegyzői gyámhatóság betagozódott a Gyámhivatalba.

2013. évben több ízben módosultak a gyámhivatali munkában alkalmazandó jogszabályok.

2013. évben az iktatott iratok száma: 2611 alapszám, 19260 db. alszám. A közvetlenül megtámadható érdemi döntések száma: 1727 határozat és 146 végzés. Ebből államigazgatási úton megtámadott döntések száma: 48 db.

A klasszikus gyermekvédelmi feladatok közül jelentős készpénz-, és ingatlanvagyon felügyelete és ellenőrzése hárul a gyámhivatalra. (Ingatlanok eladása, cseréje, terhelése, ráépítés, átalakítás, készpénz befizetése, kifizetése, befektetése, hagyatéki ügyek, számadások elbírálása.)

354 kiskorú gyermeknek van ingatlan vagyona, 140 kiskorú gyermeknek 117 millió forint gyámhatósági betétben elhelyezett pénz vagyona van. 15 gyermeknek van államilag garantált értékpapírban a pénze, az értékpapír névértéke 45 millió forint.

4.1. Ideiglenes hatályú elhelyezés

Amennyiben a gyermek felügyelet nélkül marad, testi, értelmi és erkölcsi fejlődését a családi környezete, vagy önmaga súlyosan veszélyezteti és emiatt azonnali intézkedés szükséges, a gyámhatóság a gyermeket ideiglenesen elhelyezi. Lehetőség szerint a gyermeket a különélő szülőnél, hozzátartozónál és legvégső esetben átmeneti elhelyezést biztosító szakellátó intézményben kell elhelyezni.

Ilyen gyermekvédelmi hatósági intézkedést a gyámhivatalon kívül hozhat a rendőrség, határőrség, ügyészség, bíróság, és a büntetés végrehajtási intézet parancsnoka.

A gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezést követően –függetlenül attól, hogy arra mely beutaló szerv intézkedése alapján került sor- annak elrendelésétől számított

- 30 napon belül megszünteti az ideiglenes hatályú elhelyezést, ha annak okai nem állnak fenn, vagy
- 35 napon belül elrendeli a gyermek átmeneti vagy tartós nevelésbe vételét, vagy
- két hónapon belül pert indít az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartása vagy megváltoztatása mellett, illetve a szülői felügyelet megszüntetése iránt.

2013. évben a gyámhivatal 10 fő kiskorút, a rendőrség 3 fő kiskorút összesen: 13 fő kiskorú gyermeket helyezett el ideiglenes hatállyal. Ebből 1 gyermeket külön élő másik szülőnél, 2 gyermeket rokonnál, 1 gyermeket nevelőszülőnél, 9 gyermeket gyermekotthonban helyezett el.

Az elhelyezések oka jellemzően: családi konfliktusok, veszekedés, verekedés, szülő elhanyagoló magatartása, fogyatékoság.

4.2. Családba fogadás

A szülő kérelmére a gyermeket egy szülő által megnevezett személy, család átmenetileg befogadja, gondozza. Ez idő alatt a szülő felügyeleti joga szünetel, a családba fogadó személyt kell gyámnak kirendelni. A családba fogadás az alapul szolgáló ok előre látható fennállásáig tart. A családba fogadás engedélyezése lehetővé teszi a gyermek elhelyezését a bírói út kihagyásával, hatósági döntéssel. A családba fogadási ügyeket is évente felülvizsgálják. A felülvizsgálat eredményeképpen a családba fogadást fenntartják, megszüntetik, vagy pert indítanak a gyermek elhelyezésre.

Az elmúlt év során 5 kiskorú családba fogadását engedélyezték. Kérelem elutasítására nem kerül sor.

2013. december 31.-n 123 gyermek állt gyámság alatt. Ebből 16 kiskorú gyámságát családba fogadó személy látja el. 44 gyermek gyámságát harmadik személy (nagy szülő, testvér, egyéb rokon) látta el, ezekben az ügyekben a bíróság döntött a gyermekelhelyezésről. 63 gyermek gyámságát hivatásos gyám, nevelőszülő, gyermekotthon vezetője látja el.

4.3. Átmeneti nevelés

A gyámhivatal a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és azt a már említett megoldásokkal nem sikerült megszüntetni.

Ezzel egyidejűleg a gyermeket nevelőszülőnél, vagy ha ez nem lehetséges, gyermekotthonban helyezi el, és gyámot rendel részére. Az átmeneti nevelésbe vétel feltételeinek fennállását évenként felülvizsgálják. A felülvizsgálathoz körültekintő, megalapozott javaslatokat kaptak. A szakértői vélemények megkönnyítik a döntést.

2013. december 31-én nyilvántartott átmeneti neveltek száma 62 fő volt. Az átmeneti nevelésbe vétel oka: magatartási vagy beilleszkedési zavar, szülői elhanyagolás, fogyatékoság, családon belüli bántalmazás.

4.4. Tartós nevelésbe vétel

A gyámhivatal a gyermeket tartós nevelésbe veszi, ha a szülő vagy mindkét szülő felügyeleti jogát a bíróság megszüntette, szülő vagy mindkét szülő elhalálozott. A gyermek ismeretlen szülőktől származik. A szülő lemondó nyilatkozatot tett, hozzájárult a gyermek titkos örökbefogadásához.

2013. december 31-én nyilvántartott tartós neveltek száma 1 fő volt.

4.5. Utógondozás

Az átmeneti vagy tartós nevelés megszűnése után (18. életév betöltése) a gyámhivatal legalább egy év időtartamra elrendeli a gyermek és a fiatal felnőtt utógondozását feltéve, hogy az utógondozást a fiatal felnőtt maga is kéri. Az utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetbe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését. 2013. évben 8 fő fiatal felnőtt utógondozását rendeltük el.

4.6. Utógondozói ellátás

A gyámhivatal a fiatal felnőtt kérelmére, illetve a gyermek nagykorúságának elérése előtt a gyám javaslatának figyelembevételével elrendeli az utógondozói ellátást, ha a gyermek, illetve a fiatal felnőtt átmeneti vagy tartós nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg,

és létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy tanulmányokat folytat, vagy szociális bentlakásos intézménybe várja a felvételét. Az utógondozói ellátás a 24. életév betöltéséig kérhető.

A 2013. évben 4 fiatal felnőttél engedélyezték az utógondozói ellátást. Ebből 2 fő gyermekotthonban, 1 fő utógondozói otthonban, 1 fő nevelőszülőnél részesül utógondozói ellátásban. A fiatalok egy része nappali tagozaton tanulmányokat folytat, vagy létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja. Megszűnt utógondozási ellátások száma 6 fő.

4.7. Gyermektartásdíj megelőlegezésének elrendelése

A gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatban már megállapította, és a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá a gyermeket gondozó szülő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani. 2013. évben gyermektartásdíj megelőlegezése iránt 48 kérelem érkezett a gyámhivatalhoz. Az elutasított kérelem nem volt.

Megelőlegezésre a tárgyév folyamán kifizetett összeg: 18.356.000.- Ft.- volt, ezt az összeget a központi költségvetés visszatéríti.

4.8. Otthonteremtési támogatás

Az otthonteremtési támogatás célja, hogy az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse.

A 2013. évben 3 fő gyermekvédelmi szakellátásból kikerült nagykorúvá vált fiatal felnőttnek állapítottunk meg otthonteremtési támogatást. A kiutalt otthonteremtési támogatás összege 3.731.000.-Ft volt, ezt az összeget a központi költségvetés visszatéríti.

4.9. Védelembe vett kiskorúak, iskoláztatási támogatás

2013. december 31.-én védelembe vett gyermekek száma 73. Ebből 7 fő környezeti ok miatt, 9 fő 50 tanórát meghaladó hiányzás miatt, 24 fő szülőnek felrható magatartás miatt, 9 fő szabálysértés vagy bűncselekmény miatt.

Az iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetése, valamint az arra történő figyelmeztetések: 10 óra iskolai hiányzás 143 gyermek (megoszlás: 14 év alatti 22 gyermek, 14-16 év közötti 41 gyermek, 16 éves kort betöltötte 80 fő). 50 óra iskolai hiányzás 49 gyermeket érint (megoszlás: 8 fő 14 év alatti, 9 fő 14-16 éves, 32 fő a 16 életévét betöltötte).

Az iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetésével érintett gyermekek száma 35.

Együttműködés, vizsgálatok

A gyámhivatal rendszeres munka és személyes kapcsolatot tart az alap- és szakellátó intézményekkel, a társhatóságokkal, valamint a bírósággal. A gyermekvédelem szereplőivel a munkakapcsolatuk jó. A gyámhivatal minisztériumi célvizsgálatokhoz szolgáltatott adatot.

5. A felügyeleti szervek és a működést engedélyező hatóságok ellenőrzései

A **Gyermekjóléti Központnál** 2013-ben intézményi belső, illetve külső ISO auditálás keretében a dokumentáció ellenőrzése történt meg, mely során nem találtak kifogásolni valót. A vizsgálat nem talált problémát a működésben.

A **Családsegítő szolgálatnál** 2013-ben intézményi belső, illetve külső ISO auditálás keretében a dokumentáció ellenőrzése történt meg, mely során nem találtak kifogásolni valót. A vizsgálat nem talált problémát a működésben.

2013 nyarán a kormányhivatal ellenőrzést tartott a szolgálatnál, amely során a következő megállapításokat tette: a Családsegítő Szolgálat szakmai munkájában kifogásolni valót nem talált, a szakmai létszám ellenére is képes végezni jogszabályban előírt feladatait. Továbbra is kifogásolta a létszámot, hiszen a szolgálat a jogszabály által előírt létszám 50%-val sem rendelkezik. Ezen felül a tárgyi feltételek hiányosságait tárta fel, miszerint kevés a számítógép, valamint szükség lenne legalább egy mobiltelefonra, amelyet a családgyógyógyók magukkal vihetnének a családlátogatásokkor.

6. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Az 1997. évi XXXI. törvény (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) 94.§-ának értelmezése alapján Újpest önkormányzata:

- a) bölcsődét,
- b) gyermekek átmeneti otthonát,
- c) családok átmeneti otthonát,
- d) gyermekjóléti központot köteles működtetni.

Újpest önkormányzata minden személyes gondoskodást nyújtó, gyermekjóléti ellátási formát biztosít Újpest lakossága számára.

A Gyermekek Átmeneti Otthonába 2003. évtől társulási megállapodás alapján elhelyezésre kerülnek a IV. kerületi gyerekek mellett a XV. és a XVI. kerület rászorult gyermekei is. A három kerület együttesen adta az átlag 12 fős gyermekcsoportot. Az elmúlt 2-3 évben jelentősen emelkedett a beutalt gyermekek száma és megjelent az igény a 3 éven aluli gyermekek átmeneti gondozására is. Mivel az épület jelentős területe az intézmény szempontjából kihasználatlan volt, így a képviselőtestület engedélyezte, hogy az intézmény fogadhasson kisebb gyermekeket is, valamint összesen 24 gyermek ellátására, bővítésre kerüljön az otthon férőhelyeinek a száma. Az épület átalakítása 2011. őszén befejeződött, így ez a terv megvalósulhatott. 2012. novemberől 24 főre bővült az otthon férőhelyeinek száma. A Bővítés indokoltsága az elmúlt év folyamán bebizonyosodott. A 0-3 éves korú gyermekeket fogadó „kiscsoport” egész évben fogadta az arra rászoruló gyermekeket, ezzel megmentve őket attól, hogy kiemelésre kerüljenek családjukból. Az Otthon mindkét csoportja jelenleg is közel 100%-os feltöltöttséggel működik.

Fontos, hogy a gyermekek és családjaik a problémáik szempontjából a lehető legkorábbi időszakban segítséget kapjanak a gyermek testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődéshez. A problémák korai felismerése, a szakemberek folyamatos támogatása, a gyermekekkel és a szülőkkel való közvetlen foglalkozás hozzájárul a gyermekek fejlődésének elősegítéséhez. Mivel a tankötelezettségi korhatár csökkent, még fontosabb, hogy ezek a hátrányok minél korábban felszínre kerüljenek, és a korai fejlesztés megvalósuljon.

A kerületben már meglévő és működő szolgáltatások összehangolásával, egy globálisabb szemlélettel, valódi együttműködéssel egy hatékonyabb szolgáltatásrendszer kialakítása válhatna valóra. Nem teremt új, párhuzamos ellátórendszert, hanem a helyi ellátások - helyi szükségleteken alapuló - új típusú összekapcsolódásával oldaná meg célkitűzéseit, függetlenül

attól, hogy a gyermeket ellátó intézmény melyik ágazathoz tartozik (oktatás, egészségügy, szociális, vagy gyermekvédelmi ellátás).

A gyermekek alapvető joga, hogy egyenlő, elérhető segítséget kapjanak fejlődésükhöz, *képességeik, készségeik kibontakoztatásához, családban történő nevelkedésükhöz.* A gyermekellátásoknak feladata, hogy szolgáltatásaikat úgy szervezzék, hogy egyenlő eséllyel férjen hozzá minden gyermek a saját életkorának és szükségleteinek a leginkább megfelelő minőségi ellátáshoz.

Cél: Az ellátórendszer elemeinek összekapcsolódása, egymás szolgáltatásainak megismerése. A kerületben dolgozó szakemberek elkötelezetté tétele a gyermekek, és családjaik számára nyújtott szolgáltatások fejlesztése mellett. A szakemberek és a szolgáltatók közötti együttműködés folyamatos szakmai tanulásra, fejlődésre ad lehetőséget. Szükséges az összehangolt célok megfogalmazása, a meglévő erőforrások együttes kihasználása, közös szakmai feladatok meghatározása annak érdekében, hogy a kedvezőtlen társadalmi jelenségekre, problémákra még hatékonyabb megoldásokat lehessen kidolgozni.

7. Bűnmegelőzés, kábítószer problémával kapcsolatos tevékenység

7.1. A IV. kerületi Rendőrkapitányság

A BRFK IV. ker. Rendőrkapitányság 2013. évi gyermekvédelmi területen végzett munkája az alábbiak szerint alakult.

Kapcsolattartás

A BRFK IV. ker. Rendőrkapitánysága a jelzőrendszer valamennyi tagjával jó együttműködést alakított ki. Folyamatosan tartották a kapcsolatot Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye Családsegítő Szolgálatával, a Gyermekjóléti Központtal, az Önkormányzat Szociális Osztályával, a IV. kerületi Kormányhivatal Gyámhivatalával, a Kornis Klára Gyermekotthonnal, a kerület iskoláival valamint az S.O.S. Krízisalapítvánnyal, akik válsághelyzetben lévő családoknak nyújtanak átmeneti segítséget. A fenti intézmények közül a Gyermekjóléti Központjával szorosabb, közvetlenebb a kapcsolatunk.

Családonbelüli erőszak

2013. évben 190 családon belüli erőszakkal összefüggő esetben rendeltek el nyomozást, mely jellemzően testi sértés, garázdaság, zaklatás, kiskorú veszélyeztetése, tartás elmulasztása, és magánlaksértés elkövetése miatt indult. Az eljárásokat akadályozó tényezők között szerepel, hogy a sértettek a jogsértést, bántalmazást követően napokkal, hetekkel később kérnek segítséget, meghallgatásukkor már nem akarják bántalmazójuk felelősségre vonását, az idézésen nem jelennek meg, nem tesznek vallomást, nem terjesztenek elő magánindítványt, valamint a szakértői vélemények beszerzése is hosszú időt vesz igénybe.

Az erőszakos jogsértések kiváltó tényezőjeként legnagyobb arányban az állandó alkoholfogyasztás, ittasan elkövetett jogsértések szerepelnek, de jellemző a válással,

gyermekelhelyezéssel összefüggő konfliktusok, vagyoni viták, munkanélküliség, betegség, érzelmi válsághelyzetek, féltékenység.

Családon belüli erőszak miatt a 2013-es évben 22 alkalommal rendeltek el ideiglenes megelőző távoltage, valamint 57 esetben továbbítottak adatlapot a gyermekjóléti szolgálatok felé. A jelzések többségét az indokolta, hogy a bántalmazásnál jelen volt kiskorú. A továbbított adatlapok többsége a kerületi gyermekjóléti intézményt érintette. A jelzéseikre az érintett szervek minden esetben reagáltak.

Fiatalkori bűnözés – áldozattá válás

2013-ban ismertté vált elkövetők közül gyermekkorú és fiatalkorú elkövetők számában nincs változás, a tavalyi évhez képest, stagnál. A gyermekkorú elkövetőkre továbbra is jellemző, hogy fiatalkorú társaikkal együtt követtek el bűncselekményeket.

A sértetti és az áldozati oldalt vizsgálva megállapítható, hogy többségében fiatalkorú fiúk követik el a bűncselekményeket fiatal fiúk sérelmére. Jellemző a hasonló korúak sérelmére, csoportosan történő elkövetés, amely egyre gyakrabban mutat szervezettséget, (megbeszélte szerepek, hamis alibi biztosítása stb.). Továbbá megállapítható, hogy az áldozat és az elkövető nem ismerik egymást, kisebb arányban fordul elő, hogy ismeri egymást az elkövető és a sértett, pl.: iskolatársak. Az áldozatok közreható magatartása még mindig jelentős, a figyelmeztetés, az értékek mutogatása. Az elkövetés jellemzői között lényeges adat, hogy a bűncselekmények a kora délutáni, iskola idő után történnek, az utcán, vagy tömegközlekedési eszközökön. Az elkövetési tárgy jellemzően mobiltelefon, készpénz, szórakoztató-elektronikai cikkek MP3, MP4., ékszer, óra.

Az elkövetés hátterében még mindig az anyagi haszonszerzés áll, majd ezt követi az agresszivitás, a társadalmi veszély fel nem ismerése, a fegyelmetlenség, a kalandvágy, a bosszú. A bűnelkövetést elemezve elmondható, hogy továbbra is a vagyon elleni (lopások, rablások) bűncselekmények száma a legmagasabb.

A bűnözést előidéző okok komplex jellegűek, a legkülönbözőbb társadalmi folyamatok és egyéni tényezők kölcsönhatása vezethet a kriminális magatartás kialakulásához. Fontos tényező a családi háttér, a baráti kör, globálisan nézve a társadalom a gazdasági válság, rossz szociális körülmények, a növekvő munkanélküliség, a csonka családok, az általános értékválság, a devianciára való hajlam. A visszaélés kábítószerrel bűncselekmény elkövetése stagnál, gyermekkorú ellen nem kezdeményeztünk eljárást, és csekély számban fordult elő fiatalkorú elkövető. A fogyasztást tekintve a cannabis származékok fordultak elő nagyobb számban, újdonság azonban a 2011. évhez képest, hogy a „kati”, „golden teacher” gomba, „MP4” nevű kábítószer is megjelentek a kerületben.

Prevenció

Bűnmegelőzési célzattal visszatérően ellenőrizték a bűnügyileg fertőzött területeket, csoportképző helyeket és rendszeresen szerveztek bűnmegelőzési és rendészeti akciókat.

2013-ban az intézményekben több alkalommal tartottak előadóik tájékoztatást – bűnmegelőzés, drog-prevenció, vagyonvédelem, áldozatvédelem és családon belüli erőszak, baleset megelőzés tárgykörökben – diákoknak, szülőknek.

Az óvodások részére az előadások témáit a biztonságos közlekedésre nevelés, valamint az „Ovi - Zsaru” programban szereplő témák feldolgozása tette ki. Az oktatások minden esetben játékos formában történtek, melyet a gyakorlati megvalósítás követett.

Az iskolák igényei szerint tartottak az előadók előadásokat közlekedésbiztonság, a balesetmentes és biztonságos közlekedésre nevelés, valamint bűnmegelőzés és drogrevenió témakörben.

A tanulók oktatása azonban nemcsak az iskolapadban, hanem a nyári táborokban, valamint a kerületi önkormányzati rendezvényeken is folytak. A táborokban a polgárőrség munkatársaival rendszeresen tartottak közlekedésbiztonsági és drogrevenió oktatások keretében játékos vetélkedőket, ahol a verseny díjazásaként propagandaanyagokat osztottunk ki, melyen a helyi média munkatársai is jelen voltak.

Az „Iskola rendőre program” keretében az illetékességi területükön található valamennyi általános iskolát felkeresték a körzeti megbízottak. A tapasztalatok azt mutatják, hogy minden oktatási intézményben jó munkakapcsolatot alakítottak ki az intézményvezetőkkel, illetve a kapcsolattartással megbízott személyekkel. Az „Iskola rendőre” programmal kapcsolatos feladataik végrehajtásának tapasztalatairól elmondható, hogy tevékenységüket mind a szülők, mind a pedagógusok hasznosnak tartják és örömmel fogadták.

Rendezvények

A lakossággal való kapcsolattartás során több esetben részt vettek a helyi Kábítószer Egyeztető Fórumon, lakógyűléseken.

A helyi médiában (újság, televízió), rendszeresen közzétesznek aktuális felhívásokat, közérdekű információkat, bűnmegelőzési célzatú híreket, adatokat, tájékoztatásokat.

Kerületi intézmények igényeihez alkalmazkodva egész évben biztosítottak prevenció előadásokat, részt vettek a sport-, és kulturális programokon, rendezvényeken.

7.2. Gyermek, Ifjúsági és Sport Osztály

Önkormányzatunk 2013-ban is folytatta a drogrevenió programot, az elfogadott helyi stratégia alapján az Újpesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum szakmai támogatásával az Ifjúsági, Sport, Művelődési és Oktatási Osztály szervezésében, együttműködésben az újpesti nevelési-oktatási intézményekkel, és civil szervezetekkel.

2013-ban tovább működött a koordináció helyi szervezeti formája a **Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)**, melynek fő feladata továbbra is a helyi stratégiában foglaltaknak megfelelően a drogrevenió munka összehangolása, együttműködés a drogrevenióval foglalkozó intézményekkel, szervezetekkel. A KEF mint szakmai szervezet elsődleges feladata a drogprobléma fókuszban tartása, az együttműködés erősítése a kábítószer-ellenes küzdelemben, továbbá a helyi erőforrások aktivizálása. A KEF tagjainak személyében képviselve vannak a helyi iskolák, az önkormányzat, rendőrség, drogambulanciák, Mentálhigiénés Gondozóintézet, Népegészségügyi Intézet, civil szervezetek – Drog Stop Egyesület, Újpesti Bűnmegelőzési Polgárőr Egyesület, Twist Olivér Alapítvány, Sirály Életmód Klub és a, Nevelési Tanácsadó, Gyermekjóléti Központ, Gyermekvédelmi Munkaközösség és az Újpesti Diákszövetség.

Az *Újpesti veszélyeztetett korú diákok prevenció igényei és szükségletei* című tanulmány megállapításai alapján, és a KEF ajánlásával elindított **Kronodrog interaktív drogrevenió és egészség edukációs programot** 2013-ban is folytatták. A program során,

a Kronodrog kiállításra épülő foglalkozásokon a dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószeres, párkapcsolat, szerelem, szexualitás, önismeret témakörök kerültek feldolgozásra.

A program 2013-ban az Újpesti Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola és Gimnázium, a Berzeviczy Gergely Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakközépiskola, a Kanizsay Dorottya Egészségügyi Szakképző Iskola és az Újpesti Két Tanítási Nyelvű Műszaki Szakközépiskola részvételével 2013 januárjától áprilisig zajlott.

A prevenció program a 9-12. évfolyamos diákokat érintette, több mint kétezren vettek részt a programban.

2013 áprilisában került sor önkormányzati szervezésben **kortárssegítő képzésre** általános és középiskolás diákoknak. A felkészítéseken közel 70 diák vett részt.

A képzéseken felkészült szakemberektől kaptak tényszerű információkat a drogok használatának következményeiről, veszélyeiről, ismerkedtek a megelőzés alapelveivel, elsajátították a kortárssegítés technikáit.

A megelőző munkában kiemelt szerepe van a közösségi tereknek, az ott működő szabadidős programoknak. Közel 15 éve folyamatosan működik az **Éjszakai Asztalitenisz Program**, Káposztásmegyeren a Közösségi Házban. A program pénteki és szombati napokon 20 órától hajnali 2 óráig áll a fiatalok rendelkezésére. A program az Önkormányzat és a Sirály Életmód Klub között megkötött együttműködési megállapodás alapján, másodikként indult el az országban a csellengő, kallódó, leszakadó gyerekeknek, fiataloknak. Alapvető célként értelmes szabadidő eltöltési lehetőséget kínálva, az éjszakai asztaliteniszen keresztül pozitív mintát mutatva, az utca, a csellengés helyett.

A programmal az Önkormányzat helyet teremtett a gyerekeknek, ahová önként bejöhettek, ping-pongozhatnak, játszhatnak, ahol törődést, jó szót kapnak.

Az Éjszakai Asztalitenisz Programon alkalmanként 40-50 fiatal tölti el estjét a Közösségi Házban. A gyerekek egy része asztaliteniszeznek, míg a többiek társasjátékoznak, beszélgetnek. A Sirály Életmód Klub önkéntesei a hétfői asztalitenisz mellett a gyerekeket rendszeresen viszik kirándulni, különböző bajnokságokra, valamint a média klub is várja az érdeklődőket

A prevenció programok megvalósításához pénzügyi fedezetet nyújtott az önkormányzat költségvetésében e célra biztosított részleírás, valamint a pályázatokon elnyert támogatás.

- KAB-KEF-12-8039 pályázat Újpesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum koordinációs tevékenységének támogatására, elnyert összeg: 500 000 Ft
- KAB-ME-12-8091 pályázat a KRONODROG program folytatásának támogatására, elnyert összeg: 1 100 000 Ft

Az elnyert támogatási összegek hozzájárulnak a prevenció programok további megvalósításához.

8. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

8.1. Napraforgó Alapítvány a Sérült Gyermekéért

Az alapítvány közcélú, közhasznú feladatai:

„4. nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés,
„1. egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs
tevékenység területén, közhasznú tevékenységet végez.

Alapítványuk - a 2013. 01. 01.-től 2013. 12. 31.-ig terjedő időszakban - az alábbi feladatokat látta el, összhangban, az Alapító Okiratában meghatározottak szerint.

A Napraforgó Alapítvány fő feladata az AO-ban megfogalmazottaknak megfelelően a gyermekek személyiségéhez illeszkedő fejlesztő és gyógypedagógiai rehabilitációs és rehabilitációs ellátás, a különböző terápiák, módszerek és technikák keresésével esélyt kínálni a felzárkózásra, és önmagukhoz képest egy jó ütemű fejlődésre. Feladatuk, hogy feltárják a gyermekek képességdeficitjét, és az egyéni vagy csoportos fejlesztésre eljárásokat, programokat dolgozzanak ki.

Fontos szempont a szülők segítése, tájékoztatása, lelki egészségük gondozása, a folyamatos együttműködés a gyermekek érdekében. Megismertetik őket a magyar jogrend által biztosított szolgáltatásokkal, tájékoztatást adunk a törvény adta lehetőségekről.

2013 év során 134 gyermek pedagógiai állapot felmérő vizsgálatát látták el. Ebből 75 – 80 gyermek járt folyamatosan egész évben fejlesztésre. Összesen kb. 250 család fordult az Alapítványhoz különböző segítő szolgáltatásokért: kineziológiai – pszichológiai vizsgálat, - szülőklub, játszóház, gyermekhangoló foglalkozás, születésnapok, stb.

Legfontosabb, hiánypótló feladatuk az 5-6 éves gyermekek beiskolázást megelőző diagnosztikus vizsgálata. Szeptember első két hetében térítésmentesen szűrték a gyermekeket, segítve a rászorulókat is. Folyamatos volt a jelentkezés, és a vizsgálatok alapján a gyermekek 80 százaléka jelzett valamilyen tanulási zavarra utaló jelet. E zavarokat a prevenciós foglalkozásokkal enyhítik, melyek a részképességek fejlesztésére irányulnak, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, a mozgás, a beszéd, nyelvi fejlesztés, a látás, hallás, kinezetikus érzékelésfejlesztést foglalja magába.

Kiemelt részét képezi munkáuknak az iskolai tanulási problémákkal kapcsolatos tanácsadás. A gyermek egész későbbi élete szempontjából meghatározóan fontos, hogy iskolai eredményeit hogyan véleményezik, milyen döntéseket hoznak iskoláztatásával kapcsolatban.

A gyermekek mozgásfejlesztését csoportos, illetve egyéni foglalkozás keretében oldották meg, illetve nyáron két hétig intenzív foglalkozást is tartottak, melyet nagyon jó eredménnyel zártak. A gyerekek tanulási képességeire, magatartás és viselkedésére is óriási hatást gyakorol a rendszeres mozgás.

A fejlesztéssel sikerül elérniük, hogy a különböző feladatok megoldásában magabiztosabbak legyenek, kevesebb a kudarcélményük, ezáltal a másodlagos magatartás zavarok kialakulása is csökken.

Sok a beszédhibás kisgyermek, velük a logopédusok foglalkoztak.

Az ép gyermekek mellett a sérült gyermekek fejlesztése, felzárkóztatása, a szülők eligazítása az intézmény rendszerek, a törvények között mindennapos feladatuk.

2013 év szeptemberétől „gyermekhangoló” foglalkozást működtettek, melyben a szülő – gyermek közös munkája által mindkét fél óriási fejlődésen megy keresztül, megoldva régi, elhúzódó lelki problémák feloldását. Nagyon sok súlyos magatartás zavart, testvérféltékenységet, örökbefogadással kapcsolatos nehézséget tudtak ez által feltárni. Az első beszélgetés a szakemberrel ingyenes.

A bölcsődés korú gyermekeknek játszóházat működtettek. Ide olyan szülők is jöhettek gyermekükkel, akik bizonytalanok abban, hogyan játszanak együtt gyermekükkel, milyen mondókákat, énekeket tanítsanak nekik. A szakember segítségével erre látnak példát a

játszóházban a két órás foglalkozás alatt mozgásfejlesztés, kézműves foglalkozás, sok mese, vers szórakoztatja a gyerekeket.

2013 szeptemberétől ismét rendszeresítették szülőklub programjukat, melyen folyamatosan 10-15 szülő vett részt. A témák a gyermekneveléshez kapcsolódnak, külső előadó segítségével. Ebben az évben „szülők iskolája” néven hirdették meg, melyben sok segítséget kapunk egyrészt az önismeret, másrészt a gyermeknevelés terén. Folyamatosan nagy az érdeklődés a programok iránt, mely térítésmentes a szülők számára.

Havonta egy-egy szombaton népi játszóházat tarttak gyermekek részére, a hagyomány ápolás érdekében. A sok játék mellett, kézműveskedés várja a gyerekeket.

A gyermekorvosokkal, védőnőkkel rendszeres a kapcsolatunk.

Nyáron, helyben képességfejlesztő tábort szerveztek a gyermekeknek. Így az a szülő, aki nem tudott gyermekére vigyázni, főleg a sérült gyermekek, akik előtt nyáron bezárulnak az iskola kapui, ilyenkor náluk találhatnak segítő programokat.

Alapítványukhoz az elmúlt évben 5 támogatási kérelem érkezett, ebből rászorultsági alapon mind az 5 gyermek fejlesztési díját részben átvállalta az alapítvány, ez azt jelentette, hogy alacsonyabb óradíjat fizetett a szülő. A gyermekek számára a fejlesztő füzetet az alapítvány biztosítja térítésmentesen.

Intézményüket folyamatosan keresik és látogatják szakmai gyakorlati helyként főiskolák, egyetemek diákjai. Erre folyamatosan lehetőséget biztosítanak.

Sikeres évet zártak, mögöttük nagyon sok gyermekkel, családdal. Egész évben „telt házzal” működnek. Jó érzés, amikor a több éve hozzájuk járt szülő visszatér később született gyermekeivel is.

Minden céljuk arra összpontosul, hogy minden hozzájuk forduló családot, gyermeket szükségletének megfelelő módon el tudják látni, és olyan elégedett legyen munkájukkal, hogy máskor is hozzájuk forduljon, és másokat is hozzájuk irányítson.

Kapcsolat a jelzőrendszer tagjaival:

A gyermekjóléti központtal és más intézménnyel sincs rendszeres kapcsolatuk. Ennek oka nem az érdektelenség, hanem a nagy létszámú gyermek, akiket ellátnak. A kapcsolattartást más módon nem tudják megoldani.

Kapcsolatuk a gyerekeken keresztül, néhány pedagógussal van, ha a gyermek fejlesztése érdekében egyeztetniük kell.

A gyermekek védelmével kapcsolatban a tapasztalatuk, amit gyakran nehezményeznek, hogy az iskolákban a nehezen tanuló gyermekeket, akiknek felmentése, vagy könnyített számonkérése lenne, mert a Nevelési Tanácsadóból a szakvélemény ezt kimondja, az iskolai pedagógusok nem veszik figyelembe. A szülő hiába jár be fogadó órára, szinte semmi eredménye nincs. Ebben úgy gondolják, sokkal hatásosabban kellene előrelépni és ellenőrizni, hogy betartásra kerülnek-e a szakvéleményben leírtak?

Az Önkormányzat felé ez ügyben javaslatuk ez lenne, hogy ebben léphessünk előbbre, mert mindennapi nehézséget és félelmet él meg az a gyermek, aki naponta van megalázva a többi társa előtt olyan dolgok miatt, amiről nem tehet.

8.2 Drog-Stop Egyesület

A telefon kevesebb órában fogadta a hívásokat és a nappali nyitva tartásuk is csak ügyeleti jelleggel zajlott pár hónapig. Továbbra is megjelentek rendezvényeken, fesztiválokon illetve

egyéni esetkezelésekkel folytatódott hozzátartozói esetkezelésük, illetve prevenció munkájuk és az elterelés. Elmondható, hogy a telefonban érezhető a kábítószer kipróbálók életkorának a csökkenése illetve a dizájner drogok használatának a drámai megemelkedése. A fiatalokhoz nagyon kevés releváns információ jut el a témában. A hozzájuk betérő gyerekek és fiatalok egyébként inkább a hozzátartozóik, családjuk legális szerhasználatától, alkohol, szenvednek illetve valamelyik, általában az idősebb testvér kialakult függőségétől. Az internet és a vásárlásfüggőség sem ritka. Indítottak egy programot, melyben az internet veszélyeiről képeztünk kortársakat, akik a chat moderátorság világában is kiképezhették magukat.

Az elterelésben jellemző módon az alacsony iskolázottságú, fiatal férfiak vesznek részt és nem azért, mert csak ők használnak, hanem ők kerülnek olyan látószögbe, hogy lefülelje őket a rendőrség illetve eleve olyan környéken élnek ahol nagyobb a járőrözési szám illetve sokkal kevesebb információ jut el hozzájuk a szerhasználattal kapcsolatban. Egyéb tapasztalataik szerint ugyanolyan nagymértékű a legális és illegális szerhasználat a magasabban kvalifikált csoportoknál, de kisebb eséllyel kerülnek a bűnüldözés látóterébe. A helyi iskolák, pedagógusok egyre többet szembesülnek az intézményekben szerhasználattal illetve ebből adódó viselkedés problémákkal. Maguk is azt is vallják, hogy maga a problémás szerhasználat egy tünet. Ezért lenne jó minél több, akár helyi szintű kapcsolódás, ahol nevelési intézmények, szülők, Gyermekjóléti Központ közösen oszthatnák meg a tapasztalataikat, dolgozhatnak ki helyi szintű stratégiát vagy pályázhatnak prevenció programokra. Szükség lenne közös szakmai műhelyekre, tartottak is ilyeneket, az egyesület székhelye alkalmas nagyobb rendezvények, gyűlések tartására. Idén újra nagy erővel folytatják az utcai megkereső munkát, ennek tapasztalatairól is szívesen beszámolnának év közben. Egy alaptalálkozást is szívesen vennének a gyermekjóléti központtal, hisz több új kollégájuk is van és fontos lenne tisztában lenni azzal, hogy mi is az a jelentési kötelezettség és hogyan működik a jelzőrendszer és mit tehetünk mi ebben a folyamatban még akkor is, ha alacsonyküszöbű ellátóként anonim a rendszerük.

A szervezet tevékenységeiről:

A Drog Stop Budapest Egyesület 1992. szeptember 1. óta folyamatosan működteti a drogterápiás lánc első állomását, a közvetlen és anonim drogsegély telefonszolgálatot, mely ingyenesen hívható az ország egész területéről, bármely telefonhálózatról. A drogsegély telefonszolgálat biztosítja a nap 24 órájában, ez a telefonos működést illetően csökkent, de kiegészült internetes on-line chat illetve e-mail tanácsadással. Tevékenységük alapvetően kétirányú: egyrészt információkat közvetítenek hívóik felé a segítő helyekről, jogszabályokról, a különböző drogokról, fogyasztásuk lehetséges veszélyeiről, másrészt egy esetleges krízis vagy életvezetési elakadás esetén krízisintervenció beszélgetés keretein belül lelki segítséget és támogatást nyújtanak.

Fő üzenetük, melyet a nevük is magában foglal a „STOP”, vagyis „Állj meg és nézz körül!”, ezzel azt szeretnék közvetíteni, hogy ha valaki kapcsolatba kerül a droggal – és ez alatt értik a legális és illegális szereket egyaránt – közvetlenül, vagy közvetve az álljon meg vizsgálódjon, értse meg ezt a helyzetet, hogy felelős, tudatos döntést tudjon hozni. Azt gondolják, hogy ehhez naprakész, hiteles információkra és tabuk nélküli kommunikációra van szükség leginkább.

A folyamatos fejlődés és fejlesztés eredményeképpen mára a telefonos szolgálat mellett számos más tevékenység is szerves része lett a szervezet munkájának. Lényeges szolgáltatásuk a jelenben a hétköznapiakon nyitva tartó Bázis klub, mely a délelőtti órákban munkanélküliek és szociálisan marginalizálódottak számára, a délutáni órákban pedig a fiatalabb korosztálynak nyújt lehetőséget a szabadidő eltöltésére. Egyesületük programjában a drogprevenció kiemelten fontos helyet foglal el, hiszen a fiatalok megfelelő tájékoztatása és a problémákkal való nyílt foglalkozás segíthet azok kialakulásának vagy súlyosbodásának megelőzésében, illetve hatékonyabb kezelésében. A prevenciót illetően, nyugati mintához hasonlóan a fókusz egyre inkább a pedagógusok képzésére helyezik, melyet itthon sok esetben még ellenállás övez. Emellett hátrányos helyzetű gyermekeknek is tartanak prevenciós foglalkozást, önismereti és életvezetési csoportokat. A Drog - Stop Budapest Egyesület 2009. július 1. óta működteti szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátását Budapesten a IV. kerület Külső-Szilágyi út 14. szám alatt.

Szolgáltatásaik: pszichoszociális intervenciók; információs, felvilágosító szolgáltatások; telefonos információs vonal. Délelőtti drop-in „Toppanj be központ” tevékenységei között szerepel a megkereső munka; telefonos információs vonal. Szolgáltatásaiknál szem előtt tartják az alacsonyküszöbű szolgáltatás célját, és szakmai irányelveit.

Újpest lakószervezetére jellemző a sok „lakótelep”.

Újpesten legmagasabb a gyermekkorú bűnelkövetők száma Budapest kerületei között. (2006. KEF adatok alapján) Utcai megkereső munkájuk során tapasztalják, hogy a fiatalok nagy százaléka valamilyen street art hobbinak hódol. Megjelenik a Parkour, BMX, Cross Riders, deszkázás, korizás, streetball és a 2 fedett téren is üzhető graffiti és break. Tapasztalataik alapján az említett szubkulturális csoportokhoz szorosan kapcsolódik az utcai életforma, és emiatt veszélyeztetettebbek az ott jelenlévő deviáns magatartásformák elsajátítására.

Megkereső tevékenységük során eljutottak Újpest nagyobb köztereire és parkjaiba, Budapest tucsere programjaiba, patikákba, háziorvosi rendelőkbe, garffitivel összefestett helyszínekre, játszóterekre, bringa parkba. Nem rendhagyó módon ennek a munkának a keretén belül a lehetséges célcsoportot sejtő helyeken is igyekeznek szóróanyagot hagyni. Ezek a helyszínek a büfék, fodrászat, kozmetika, kisközértek, lottózók, ABC-k. Megkereső tevékenységük közé tartoznak azok a rendezvények ahol egyszeri bemutatkozási lehetőséget biztosítanak számukra. Ilyen volt például a különböző iskolai rendezvények, az Egyenlítő Bazar, Sziget, Hegyalja Fesztivál, az AIDS Ellenes Küzdelem Világnap alkalmából a Ferencvárosi Művelődési Ház programja illetve számos más lehetőség.

Egyesületük 2003 óta végez elterelést, ezen belül is megelőző-felvilágosító szolgáltatást, alkalmi droghasználók számára.

Ezen kívül még elterelést végeznek az Emberi Erőforrások Minisztérium Rákospalotai Leány Javító Intézetben, és a Szőlő utcai Javítóintézetében, és a Kornis Klára Gyermekotthonban, ahol egyéni konzultációs lehetőséget biztosítanak.

Prevenció:

Egyesületük úgy gondolja, és ezt igazolják a Nyugat-Európai példák is, hogy a leghatékonyabb prevenció három szinten zajlik: a pedagógusok, a diákok és a szülők szintjén egyaránt.

Az egyesület programja biztosítja, hogy az általános információ átadáson túl életvezetéssel, stressz oldási technikákkal is meg tudják ismertetni a résztvevőket. Komplex megjelenésük jó lehetőség arra, hogy a foglalkozásokon felmerülő kérdésekre tematikus csoportjukon túl reagálni tudjanak.

Program lehetőséget biztosít arra is, hogy nem csak a diákok, hanem a velük dolgozó pedagógusok is megfelelő ismeretekhez jussanak a számukra összeállított programjukból. Fontosnak tartják, hogy a munkában és a gyakorlati életben felmerülő kérdésekre a pedagógusok fel legyenek készülve, így segítségük professzionálisabb legyen.

A pedagógusok mellett a szülők is meg vannak szólítva programjukban. Tapasztalatuk, amit a 19 éve működő telefonos szolgálatra, a sokéves prevenció munkára és a több éve működő hozzátartozói csoportjukra építenek, az, hogy sikeresebben tudják kezelni a helyzetet azok a szülők, akik nem tűzoltáskor találkoznak a megszerzhető ismeretekkel, hanem felkészülnek azokra.

Együttműködés a Gyermekjóléti Központtal

A Gyermekjóléti központot tájékoztatják az aktuális programjainkról és rendezvényeinkről, biztosítják az ott dolgozók és klienskörük számára a részvételi lehetőséget.

A jelzőrendszerben rendszeres kapcsolatuk van a rendőrséggel, akik felé a megelőző-felvilágosító szolgáltatással kapcsolatos kötelezettségeinket teljesítik.

Jelzési kötelezettségüknek nem merültek fel akadályai.

A rendőrségen kívül más kapcsolatuk nincs a jelzőrendszer tagjaival. Mint alacsonyküszöbű szolgáltatást ellátó szervezetnek, nincs jelzési kötelezettségük. A rendőrséggel való kapcsolatuk törvényben meghatározott keretek között működik, csak a megelőző-felvilágosító szolgáltatásra korlátozódik, feljük nincs jelzési kötelezettsége. A kerületi gyermekek szociális életkörülményeire, az alacsonyküszöbű szolgáltatásukból kifolyólag nincs ráhatásuk. Szeretnék, ha több ügyfelet/klienset tudnának rendezvényeikre delegálni.